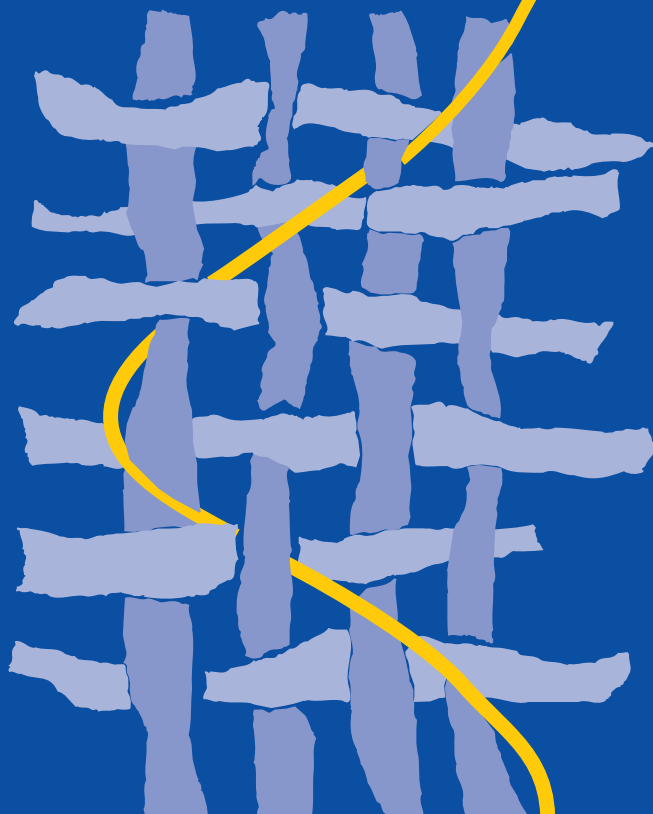

De Europese Ombudsman

JAARVERSLAG

1996

E U R O P E S E U N I E

De Europese Ombudsman
J A A R V E R S L A G

1996

STRAATSBURG, 21 APRIL 1997

DE HEER JOSÉ MARÍA GIL-ROBLES GIL-DELGADO

VOORZITTER

EUROPEES PARLEMENT

97-113, RUE BELLIARD

B - 1047 BRUSSEL

Mijnheer de Voorzitter,

In overeenstemming met artikel 138 E, lid 1 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en artikel 3, lid 8 van het Besluit van het Europees Parlement inzake het statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt, leg ik hierbij mijn verslag voor over het jaar 1996.

JACOB SÖDERMAN,
EUROPESE OMBUDSMAN

1	VOORWOORD VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	9
2	KLACHTEN AAN DE OMBUDSMAN	13
2.1	RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN	13
2.2	BEHANDELING VAN DE KLACHTEN	14
2.2.1	MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN	15
2.2.2	ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN	16
2.2.3	GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK	17
2.3	ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE KLACHTEN	18
2.4	ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN	18
2.5	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK DOOR DE OMBUDSMAN	19
3	BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK	21
3.1	ZAKEN ZONDER WANBESTUUR	21
3.1.1	HET EUROPEES PARLEMENT	21
	Beëindiging van een contract	21
3.1.2	DE EUROPESE COMMISSIE	22
	Kernproeven in Frans Polynesië	22
	Methode beoordeling LIEN Phare-Tacis projecten	24
	Toegang tot informatie bij de Commissie	28
	Rechten van kandidaten op een reservelijst	28
	Toegang tot informatie over de programma's van de Commissie	30
	Toegang tot een document van de Commissie	31
	Geheime informatie inzake kernmateriaal	32
	Na de afschaffing van de douaneformaliteiten aan de grenzen genomen maatregelen	35
	De overbevolking op de Europese School van Brussel II	36
	Aanwerving van de reservelijst na een vergelijkend onderzoek	38
	Nationaliteit als voorwaarde voor een subsidie	38
3.2	ZAKEN INGETROKKEN DOOR DE KLAGER	40
3.2.1	DE EUROPESE COMMISSIE EN HET EUROPEES PARLEMENT	40
	Verkeerde informatie van de Commissie en het Parlement	40
3.3	ZAKEN OPGELOST DOOR DE INSTELLING	41
3.3.1	HET EUROPEES PARLEMENT	41
	Toegang tot de presentielijst van de plenaire vergaderingen	41
3.3.2	DE RAAD	43
	Toegang tot documenten van de Raad	43

3.3.3	DE EUROPESE COMMISSIE	46
	Financiële vergoeding voor voorbereidende werkzaamheden	46
	Laattijdige beantwoording van verzoeken om informatie	48
	Niet-betaling van een toegekende subsidie	48
	Toekenning aan een strand van het recht een blauwe vlag te voeren als teken van een schoon milieu	49
	Late betaling van een rekening	51
	De richtlijn inzake verzekeringen andere dan levensverzekeringen	51
	Vergoeding van reis- en verblijfkosten	53
	Toegang tot informatie over het resultaat van een examen	54
	Uitblijven van een antwoord van de Commissie	55
3.3.4	HET EURATOM-INSTITUUT	55
	Niet-nakoming van een contractuele verplichting	55
3.4	ZAKEN AFGESLOTEN MET EEN KRITISCHE OPMERKING	56
3.4.1	HET EUROPEES PARLEMENT	56
	Vergelijkend onderzoek: verlies brief van kandidaat	56
3.4.2	DE RAAD	57
	Uitsluiting van vergelijkend examen	57
3.4.3	DE EUROPESE COMMISSIE	60
	Gedraging van de Europese Commissie van een klacht over uitblijvende milieu-effectbeoordeling: rondweg rond Newbury	60
	Gedraging van de Europese Commissie van een klacht over een milieu-effectbeoordeling: Snelweg M 40	68
	Uitblijven van antwoord op verzoek om extra tijd	75
3.5	GEVALLEN VAN WANBESTUUR RESULTEREND IN ONTWERP AANBEVELINGEN VAN DE OMBUDSMAN	80
3.5.1	HET EUROPEES MILIEUAGENTSCHAP	80
	Motivering van de afwijzing van een kandidaat	80
3.6	EIGEN INITIATIEF ONDERZOEKEN VAN DE OMBUDSMAN	82
	Toegang van het publiek tot documenten in het bezit van de communautaire instellingen	82
4	BETREKKINGEN MET HET EUROPESE PARLEMENT EN DE EUROPESE COMMISSIE	89
4.1	HET EUROPEES PARLEMENT EN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN	89
4.2	DE EUROPESE COMMISSIE	91
5	BETREKKINGEN MET DE NATIONALE OMBUDSMANNEN EN SOORTGELIJKE INSTELLINGEN	93
6	VOORLICHTINGSBELEID	97
6.1	PUBLICATIES	97
6.2	CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN	98

6.3	CONTACTEN MET DE MEDIA	102
-----	------------------------	-----

BIJLAGEN		103
A.	STATISTIEKEN	103
B.	CONFERENTIES EN BEZOEKEN	109
C.	TOESPRAKEN VAN DE OMBUDSMAN	113
D.	ARTIKELN EN INTERVIEWS	115
E.	UITGAVEN	121
F.	STAF VAN DE OMBUDSMAN	123

1

VOORWOORD VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Het Jaarverslag 1996 is het eerste rapport dat een volledig werkjaar van de Europese Ombudsman bestrijkt. In het Jaarverslag 1995 ben ik uitvoerig ingegaan op de taken en werkmethoden van het bureau, alsook op het administratief werk dat met de installatie van het bureau gepaard ging. Ik heb er ook op gewezen hoe belangrijk het is dat de ombudsman zijn werkzaamheden in het openbaar kan verrichten en heb ook aangegeven welke regels daarbij zullen worden gevolgd. In dit jaarverslag gaat de aandacht meer naar de eigenlijke werkzaamheden van het bureau van de ombudsman bij de behandeling van klachten.

BEHANDELING VAN KLACHTEN EN ONDERZOEKEN OP EIGEN INITIATIEF

Het heeft nog heel wat administratief werk geveerd om de installatie van het bureau te voltooien. Vooral het aantrekken van nieuw personeel, het uitwerken van werkmethoden en het opzetten van technische informatiediensten heeft tijd in beslag genomen. Toch heeft het bureau zich intensiever met de klachten kunnen bezighouden. In 1996 behandelde het bureau van de ombudsman 1041 klachten.

In 842 gevallen ging het om nieuwe klachten die in 1996 waren binnengekomen. De meeste waren afkomstig van burgers. Slechts 86 klachten werden door bedrijven en verenigingen ingediend. 29 klachten waren doorgezonden door leden van het Europees Parlement en de Commissie verzoekschriften heeft met de toestemming van de indiener 10 verzoekschriften doorgezonden om ze als klachten te behandelen. In de loop van het jaar is het bureau met drie onderzoeken op eigen initiatief gestart.

In 210 gevallen werden onderzoeken ingesteld, waaronder de drie op eigen initiatief. 102 ervan werden afgerond. In 82 ervan was de conclusie dat er geen sprake was van wanbeheer. 2 klagers trokken hun klacht in. In 12 gevallen werd de zaak door de instelling in kwestie naar tevredenheid van de klager geregeld. Dit gold vooral voor de Europese Commissie, die duidelijk blijkt geeft van een positieve houding tegenover de burgers en de werkzaamheden van de ombudsman. Een en ander had tot gevolg dat in geen enkel geval een minnelijke schikking werd bereikt die aan de bemiddeling van de ombudsman is toe te schrijven.

In de loop van het jaar werd 34 keer wanbestuur vastgesteld. 32 gevallen werden afgesloten met een kritische opmerking aan de instelling of het orgaan in kwestie.

Dit betekent dat aanbevelingen in deze omstandigheden niet nodig werden geacht. Eén klacht en één van de onderzoeken op eigen initiatief resulteerden in een aanbeveling aan de instellingen of organen in kwestie.

Uit het resultaat van de behandeling van klachten in 1996 valt af te lezen dat het bureau van de Europese Ombudsman nog steeds in een aanloopperiode zat. Ten gevolge van de in het Statuut van de Ombudsman vastgestelde procedures die in het jaarverslag van vorig jaar zijn toegelicht, moet bijna 6 maanden worden uitgetrokken voor officiële hoorzittingen, het inwinnen van informatie en vertaling. In dit eerste rapport over een volledig jaar staan dan ook resultaten die hoofdzakelijk in de tweede helft van het jaar zijn bereikt. Pas toen werd het immers echt mogelijk om bepaalde zaken op te lossen. Het ligt voor de hand dat de resultaten wat de afgehandelde dossiers betreft in de toekomst veel beter zullen zijn.

In 1997 zal er veel meer ruimte zijn om naar minnelijke schikkingen te zoeken met communautaire instellingen die bij klachten betrokken zijn, alsook om de werkzaamheden van het Europees Parlement en de Commissie verzoekschriften op de voet te volgen. Het Parlement heeft immers bij de vaststelling van het budget van de ombudsman voor 1997 geld uitgetrokken om daartoe een klein steunpunt in Brussel te installeren.

DE EUROPESE BURGERS INFORMEREN

In de loop van het jaar werd de ontvankelijkheid van 921 dossiers onderzocht. In 323 dossiers (35%) viel de klacht binnen de bevoegdheden van de Europese Ombudsman. In 598 dossiers (65%) was dat niet het geval.

Elke ombudsman ontvangt klachten waarvoor hij niet bevoegd is. Voor de Europese Ombudsman lijkt het aantal dergelijke gevallen langzaam af te nemen, hoewel het vrij hoog blijft.

Ik heb geprobeerd dit te verhelpen door de Europese burgers beter te informeren over het bestaan en het mandaat van de Europese Ombudsman. Met dit doel heb ik ook de lidstaten bezocht. Ook daarvan wordt in dit jaarverslag verslag gedaan.

Er is geregeld informatie aan de media verspreid en daarnaast is er nauw samengewerkt met de voorlichtingsbureaus van het Europees Parlement, de vertegenwoordigers van de Europese Commissie en de diensten van nationale ombudsmannen of vergelijkbare instellingen in de lidstaten. Bij deze samenwerking stond het verspreiden van accurate informatie voorop. De doelgroepen waren burgers, bedrijven en verenigingen die op de hoogte moeten worden gebracht van de mogelijkheid om een klacht in te dienen over wanbestuur bij de activiteiten van communautaire instellingen en organen. Deze voorlichtingscampagne zal in 1997 wor-

den voortgezet en zal worden toegespitst op de regionale ombudsmannen en vergelijkbare organen die in vele lidstaten een zeer belangrijke rol vervullen.

In 243 van de niet-ontvankelijk verklaarde dossiers werden de klagers geadviseerd zich tot een bevoegde instantie te wenden. Meestal was dat een nationale ombudsman of vergelijkbaar orgaan (130 dossiers). In 47 gevallen werd de klager geadviseerd een verzoekschrift bij het Parlement in te dienen of werd de klacht met de instemming van de klager meteen als verzoekschrift doorgezonden naar de Commissie verzoekschriften.

Vele van de niet-ontvankelijke klachten gingen over kwesties waarbij het Gemeenschapsrecht in het geding is. Ik heb daartoe een flexibele samenwerkingsstructuur - die wellicht ooit tot een actief netwerk kan uitgroeien - opgezet met organen die zich op Europees en nationaal niveau bezighouden met klachten in verband met het Gemeenschapsrecht. Op 12 en 13 september 1996 vond in Straatsburg een studiebijeenkomst plaats waaraan werd deelgenomen door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie, maar ook door nationale ombudsmannen en vergelijkbare instellingen (meestal commissies verzoekschriften). De Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement was speciaal uitgenodigd en was ook vertegenwoordigd.

Op de studiebijeenkomst was iedereen het erover eens dat de samenwerking tussen de betrokken organen op een informele en flexibele leest en op voet van gelijkheid moet worden geschoeid. Het zal daarbij gaan om uitwisseling van informatie, standpunten en adviezen over vraagstukken in verband met het Gemeenschapsrecht met het doel de vragen en klachten van de burgers zo efficiënt mogelijk te beantwoorden.

Er werd ook besloten een netwerk van contactpersonen uit te bouwen en daaraan werd in 1996 de laatste hand gelegd. Voor volgend jaar staat een nieuwsbrief voor de contactpersonen op het programma, alsook de organisatie van een hoofdzakelijk voor de contactpersonen bedoelde studiebijeenkomst om hun kennis van het Gemeenschapsrecht te verdiepen. Deze samenwerking kan een belangrijk instrument zijn om van het Gemeenschapsrecht op alle niveaus van de Europese Unie een tastbare realiteit te maken.

Mijn dank gaat naar alle communautaire instellingen en organen voor de constructieve en behulpzame houding waarvan zij in de loop van het jaar blij hebben gegeven in hun contacten met het bureau van de Europese Ombudsman. Mijn dank gaat ook naar de nationale ombudsmannen en nationale commissies verzoekschriften voor de geest van samenwerking waarvan zij bij onze gezamenlijke activiteiten blij hebben gegeven. Tot slot wil ik ook mijn dank betuigen aan de leden en ambtenaren van het Europees Parlement voor hun leiding en medewerking bij de oprichting van dit nieuwe ambt.

Uit het positief klimaat van samenwerking waarin ik in het afgelopen jaar heb kunnen werken blijkt mijns inziens dat alle betrokkenen zich oprecht inzetten voor een Europa dat voor zijn burgers een menselijk en sociaal gelaat vertoont.

JACOB SÖDERMAN

De belangrijkste taak van de Europese Ombudsman bestaat erin gevallen van wanbestuur bij de communautaire instellingen en organen te onderzoeken. Mogelijke gevallen van wanbestuur worden hoofdzakelijk via klachten van Europese burgers onder de aandacht van de ombudsman gebracht. De ombudsman kan ook op eigen initiatief een onderzoek instellen.

Elke Europese burger en elke andere burger die in een lidstaat woont kan bij de ombudsman een klacht indienen. Bedrijven, verenigingen en dergelijke die in de Unie gevestigd zijn, kunnen eveneens een klacht indienen. Klachten aan de ombudsman kunnen hetzij rechtstreeks hetzij via een lid van het Europees Parlement worden ingediend.

Op verzoek van de klager kan een klacht vertrouwelijk worden behandeld. Zoals in het jaarverslag van de ombudsman over 1995 en in het verslag van de Commissie verzoekschriften over het verslag van de ombudsman is aangegeven, worden klachten aan de ombudsman openbaar behandeld tenzij de indiener om vertrouwelijke behandeling verzoekt. Het is van belang dat de ombudsman zo openlijk en transparant mogelijk te werk gaat zodat enerzijds de Europese burgers zijn werkzaamheden kunnen volgen en begrijpen en anderzijds aan anderen een goed voorbeeld wordt gesteld.

In 1996 behandelde de Ombudsman 1041 dossiers. Bij 842 ervan ging het om nieuwe klachten die in 1996 zijn ingediend. 717 ervan werden rechtstreeks door burgers ingediend, 46 door verenigingen en 40 door bedrijven. 29 klachten werden doorgezonden door leden van het Europees Parlement en de Commissie verzoekschriften zond 10 verzoekschriften aan het Europees Parlement door naar de ombudsman om ze als klachten te behandelen. Voorts werden nog 196 dossiers uit het jaar 1995 behandeld. De ombudsman startte bovendien drie onderzoeken op eigen initiatief (zie bijlage A, Statistieken, blz. 103).

2.1 RECHTSGRONDSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN VAN DE OMBUDSMAN

De Ombudsman oefent zijn ambt uit overeenkomstig artikel 138E van het Verdrag tot instelling van de Europese Gemeenschap en het Statuut van de Ombudsman¹.

¹ Besluit 94/262 van het Europees Parlement van 9 maart 1994 inzake het Statuut van de Europese ombudsman en de algemene voorwaarden voor de uitoefening van zijn ambt. PB L 113, van 04.05.94, blz. 15.

Artikel 14 van het Statuut bepaalt dat de ombudsman de uitvoeringsbepalingen van dit besluit vaststelt. Wegens de nog geringe ervaring met het functioneren van het bureau van de Europese Ombudsman werden in 1996 slechts indicatieve en provisorische uitvoeringsbepalingen vastgesteld.

De bepalingen die op 4 september 1996 zijn vastgesteld, hebben betrekking op de interne organisatie van het bureau van de ombudsman. Om ze voor de burger begrijpelijk te maken en ervoor te zorgen dat ze hem ook tot nut kunnen zijn, bevatten de bepalingen ook gegevens over andere instellingen en organen, die al in het statuut van de ombudsman vervat zijn.

De ombudsman heeft de Commissie verzoekschriften en de Commissie Reglement van het Europees Parlement ervan op de hoogte gesteld dat hij slechts indicatieve en provisorische uitvoeringsbepalingen heeft vastgesteld. Hij is voornemens om in de loop van 1997 officiële en definitieve uitvoeringsbepalingen vast te stellen.

Zoals in het jaarverslag van de ombudsman voor 1995 en in het daarmee samenhangende verslag van de Commissie verzoekschriften al is aangegeven, bestaat er een afspraak tussen de commissie en de ombudsman om klachten en verzoekschriften in bepaalde gevallen naar elkaar door te verwijzen. In 1996 werden met de instemming van de indiener 10 verzoekschriften naar de ombudsman doorverwezen om ze als klachten te behandelen. Vijf klachten werden met de instemming van de indiener doorverwezen naar de Commissie verzoekschriften om ze als verzoekschriften te behandelen. Bovendien heeft de ombudsman in 42 dossiers de indieners geadviseerd een verzoekschrift aan het Europees Parlement te richten.

Aangezien deze afspraak in de praktijk naar ieders tevredenheid werkt, heeft de ombudsman het niet nodig geacht om een voorstel als bedoeld in artikel 161, lid 1, van het Reglement van het Europees Parlement uit te werken. Mocht het Parlement evenwel van mening zijn dat het bepalingen nodig heeft voor zijn eigen procedures met betrekking tot artikel 3, lid 7 en lid 8 van het Statuut van de ombudsman, is de ombudsman gaarne bereid daartoe een voorstel in te dienen.

2.2 BEHANDELING VAN DE KLACHTEN

Alle klachten aan de ombudsman worden geregistreerd en de ontvangst ervan wordt bevestigd. In de brief wordt de indiener geïnformeerd over de procedure voor de behandeling van de klacht en wordt ook de naam en het telefoonnummer vermeld van de juridisch adviseur die de klacht behandelt. De volgende stap bestaat erin na te gaan of de klacht binnen het mandaat van de ombudsman valt.

2.2.1 MANDAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Krachtens zijn in artikel 138E van het EG-Verdrag vastgestelde mandaat is de ombudsman bevoegd kennis te nemen van klachten van burgers van de Unie of van natuurlijke of rechtspersonen met verblijfplaats of statutaire zetel in een lidstaat over gevallen van wanbeheer bij het optreden van de communautaire instellingen of organen, met uitzondering van het Hof van Justitie en het Gerecht van Eerste Aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak. Derhalve valt een klacht buiten het mandaat indien

- 1) de klager niet het recht heeft om een klacht in te dienen;
- 2) de klacht niet tegen een communautaire instelling of communautair orgaan gericht is;
- 3) de klacht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van Eerste Aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak gericht is of
- 4) de klacht niet over mogelijk wanbeheer gaat.

Wie mag een klacht indienen?

Een Colombiaans staatsburger diende bij de ombudsman een klacht in tegen de Duitse autoriteiten, die hij ervan beschuldigde zijn mensenrechten te schenden door hem gevangen te houden in plaats van hem naar Columbia uit te wijzen. De ombudsman was van oordeel dat de indiener krachtens het Verdrag bevoegd was om een klacht in te dienen omdat hij op het grondgebied van de Unie verbleef. De klacht viel echter buiten zijn mandaat, omdat het niet tegen een communautaire instelling of communautair orgaan gericht was. De ombudsman stelde daarom geen onderzoek in.

(Klacht 972/24.10.96/FMO/DE/DT)

Voorbeelden van klachten die geen betrekking hadden op mogelijk wanbeheer

Een lid van het Europees Parlement diende bij de ombudsman een klacht in waarin hij de Commissie verzoekschriften onzorgvuldigheid aanwreef. Hij beweerde dat de Commissie verzoekschriften aanzienlijke achterstand had bij de behandeling van verzoekschriften, Nederlandstalige burgers discrimineerde en haar vergaderingen zo plande dat ze met vergaderingen van andere commissies van het Parlement samenvielen.

In zijn besluit herinnerde de ombudsman eraan dat het recht van elke burger van de Unie om een verzoekschrift aan het Europees Parlement te richten de artikelen 8D en 138D van het Verdrag als rechtsgrondslag heeft en derhalve als een "grondwettelijk recht moet worden beschouwd. De wijze waarop verzoekschriften worden behandeld is dan ook van het allergrootste belang. Ernstige, aanhou-

dende problemen bij de behandeling van verzoekschriften kan een inbreuk zijn op het recht van de burger om te verwachten dat zijn verzoekschrift naar behoren wordt behandeld. Het is echter aan het Europees Parlement zelf om zijn diensten zo te organiseren dat het zijn taak als instelling kan verrichten. De beschuldigingen waren veeleer van politieke aard dan een kwestie van wanbeheer die binnen het mandaat van de ombudsman zou kunnen vallen. De ombudsman stelde derhalve geen onderzoek in.

(Klacht 420/09.02.96/PLMP/B)

In een andere klacht had een Spaans burger kritiek op het feit dat de Europese Commissie mevrouw Ritt BJERREGAARD, Commissaris voor milieuzaken, zou hebben verboden om een boek te publiceren in de vorm van een dagboek over haar ervaringen tijdens haar eerste zes maanden bij de Commissie.

Volgens een perscommuniqué van mevrouw BJERREGAARD was het haar eigen besluit om het boek niet te publiceren. Het ging hier dus niet om een bestuursdaad waartegen bij de ombudsman een klacht kon worden ingediend. De ombudsman kon derhalve geen onderzoek instellen.

(Klacht 266/29.11.95/MJA/ES)

2.2.2 ONTVANKELIJKHEID VAN KLACHTEN

Een klacht die binnen het mandaat van de ombudsman valt, moet nog aan andere ontvankelijkheidscriteria voldoen alvorens de ombudsman een onderzoek kan instellen. Deze criteria zijn opgesomd in het Statuut van de ombudsman:

- 1)** uit de klacht moet het onderwerp blijken en de identiteit van de persoon van wie zij uitgaat (art. 2, lid 3 van het Statuut)
- 2)** de klacht moet zijn ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient, in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen (art. 2, lid 4)
- 3)** alvorens een klacht in te dienen moeten eerst de passende administratieve stappen bij de betrokken instellingen of organen zijn ondernomen (art 2, lid 4)
- 4)** over de arbeidsbetrekkingen tussen de communautaire instellingen of organen en hun ambtenaren of andere personeelsleden kan slechts een klacht worden ingediend indien de betrokkene de vastgestelde interne administratieve mogelijkheden tot het indienen van een verzoek of een klacht heeft uitgeput (art. 2, lid 8).
- 5)** de ombudsman mag niet interveniëren in een procedure voor de rechter en evenmin de gegrondheid van een rechterlijke beslissing in twijfel trekken (art. 1, lid 3)

Een voorbeeld van een niet-ontvankelijke klacht

Een Oostenrijker beklaagde zich bij de Ombudsman over onregelmatigheden bij een door de Europese Commissie georganiseerd vergelijkend onderzoek voor administrateurs van Oostenrijke nationaliteit. Hij beklaagde zich onder meer over het feit dat de schriftelijke examens niet waren nagekeken door de leden van de jury maar door externe assessoren van het Oostenrijks Ministerie van Binnenlandse Zaken en dat de anonimiteit van de sollicitanten niet was geëerbiedigd.

De klager was al naar het Gerecht van Eerste Aanleg gestapt. Aangezien bij deze rechtszaak dezelfde partijen en dezelfde feiten als in de klacht aan de Ombudsman in het geding zijn, is artikel 1, lid 3 van het Statuut van toepassing en kan de Ombudsman deze aantijging niet onderzoeken.

(Klacht 216/8.11.95MH/A)

2.2.3 GRONDEN VOOR HET INSTELLEN VAN EEN ONDERZOEK

De Ombudsman kan klachten behandelen die binnen zijn mandaat vallen en aan de ontvankelijkheidscriteria voldoen. Krachtens artikel 138 E van het EG-Verdrag kan hij een onderzoek instellen wanneer hij dat gerechtvaardigd acht. In bepaalde gevallen kan de Ombudsman oordelen dat er onvoldoende redenen zijn om een onderzoek te openen, ook al is de klacht technisch gesproken ontvankelijk. Wanneer een klacht al in de vorm van een verzoekschrift aan de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement is behandeld, gaat de Ombudsman er normaliter vanuit dat er voor hem geen redenen zijn om een onderzoek in te stellen, tenzij er nieuwe argumenten worden aangedragen.

Een voorbeeld van een klacht waarvoor een onderzoek niet gerechtvaardigd werd geacht

Bij de Europese Ombudsman werd een klacht ingediend over de unit ontwikkelings samenwerking van het FAS, dat door het Europees Sociaal Fonds financieel wordt gesteund. De klager beweerde dat een aanvraag voor een subsidie van het FAS niet eerlijk was behandeld. De indiener verstreekte evenwel geen bewijzen om zijn beschuldiging te schragen. De Ombudsman besloot derhalve dat er onvoldoende gronden waren om een onderzoek in te stellen.

(Klacht 582/12.5.96/MG/IRL)

2.3 ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE KLACHTEN

Van de 842 nieuwe klachten die in 1996 zijn geregistreerd, waren 17% afkomstig uit het Verenigd Koninkrijk, 14% uit Duitsland, 11% uit Spanje, 11% uit Frankrijk en 10% uit Italië. Bijlage A - Statistieken, blz.103, geeft een volledig overzicht van de verdeling van de klachten per land.

In de loop van 1996 werd in 921 dossiers het onderzoek afgerond om na te gaan of een klacht binnen het mandaat viel, aan de ontvankelijkheidscriteria voldeed en of er voldoende redenen waren om een onderzoek te openen. 35% van de onderzochte klachten bleken binnen het mandaat van de Ombudsman te vallen. Daarvan voldeden er 254 aan de ontvankelijkheidscriteria, maar voor 47 werd een onderzoek niet gerechtvaardigd geacht. Voor 207 dossiers werd een onderzoek ingesteld.

Het merendeel van de klachten die tot een onderzoek leidden, waren tegen de Europese Commissie gericht (81%). Zoals al in het jaarverslag van 1995 is gezegd, is de Commissie de belangrijkste communautaire instelling die besluiten neemt die directe gevolgen hebben voor de burgers. Het is dan ook normaal dat de klachten van de burgers voor het overgrote merendeel tegen de Commissie gericht zijn. Er waren 19 klachten tegen het Europees Parlement en 4 klachten tegen de Raad van de Europese Unie.

Bij de beschuldigingen van wanbeheer ging het meestal om het niet-nakomen van verplichtingen, d.w.z. het niet-ervullen door de Europese Commissie van haar rol als hoedster van de Verdragen ten aanzien van de lidstaten (83 dossiers), gebrekkige procedures of niet-eerbiediging van de rechten van de verdediging (30 dossiers), gebrek aan transparantie (30 dossiers), oneerlijke behandeling of machtsmisbruik (16 dossiers), slecht functioneren of onbekwaamheid (18 dossiers), vermijdbare vertraging en discriminatie (samen 15 dossiers).

2.4 ADVIES OM ZICH TOT EEN ANDERE INSTANTIE TE WENDEN

Indien een klacht buiten het mandaat van de Ombudsman valt of niet-ontvankelijk is, probeert de Ombudsman de indiener te adviseren naar welke andere instantie deze met zijn klacht zou kunnen stappen. In 1996 werd in 243 dossiers die betrekking hadden op het Gemeenschapsrecht een dergelijk advies gegeven. In 130 gevallen werd de indiener aangeraden naar de nationale of regionale Ombudsman of een vergelijkbare instelling te stappen. 42 klagers kregen het advies om een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen en bovendien werden vijf klachten met de instemming van de indiener doorverwezen naar de Commissie verzoek-

schriften om ze als verzoekschrift te behandelen. In 43 dossiers werd geadviseerd met de Europese Commissie contact op te nemen. In dit cijfer zitten een aantal dossiers waarbij de klacht tegen de Commissie niet-ontvankelijk werd verklaard omdat niet eerst de passende administratieve stappen bij de Commissie waren ondernomen.

2.5 BESLUITEN NA EEN ONDERZOEK DOOR DE OMBUDSMAN

Als de Ombudsman besluit een onderzoek naar een klacht in te stellen, bestaat de eerste stap erin de klacht met de eventuele bijlagen naar de betrokken communautaire instelling of communautair orgaan voor een eerste advies te zenden. Zodra het eerste advies is binnengekomen, wordt het naar de indiener verstuurd met het verzoek om commentaar te leveren.

In sommige gevallen onderneemt de instelling of het orgaan zelf stappen om de zaak te regelen. Indien zulks uit het eerste advies en de commentaar blijkt, wordt het dossier gesloten met de opmerking "opgelost door de instelling". Soms besluit de indiener zijn klacht te laten vallen en wordt het dossier om die reden gesloten.

Indien de klacht niet door de instelling wordt opgelost, noch door de klager wordt ingetrokken, zet de Ombudsman zijn onderzoek voort. Indien het onderzoek geen wanbestuur uitwijst, wordt de klager en de instelling of het orgaan daarvan in kennis gesteld en wordt het dossier gesloten.

Indien het onderzoek van de Ombudsman wanbestuur uitwijst, zoekt hij naar een minnelijke schikking om het probleem op te lossen en de klager voldoening te geven. Indien er geen minnelijke schikking mogelijk is of het zoeken naar een minnelijke schikking geen resultaat oplevert, kan de Ombudsman het dossier hetzij sluiten met een kritische opmerking aan het adres van de betrokken instelling of het betrokken orgaan of officieel constateren dat er sprake is van wanbestuur en de nodige aanbevelingen doen.

Een kritische opmerking acht de Ombudsman voldoende als het wanbestuur geen algemene gevolgen blijkt te hebben en de Ombudsman geen follow-up nodig acht.

In gevallen waarin de Ombudsman follow-up nodig acht (d.w.z. in ernstige gevallen van wanbestuur of in gevallen met algemene gevolgen), besluit de Ombudsman aanbevelingen aan de betrokken instelling of het betrokken orgaan te doen. Overeenkomstig artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Ombudsman dient de instelling of het orgaan in kwestie binnen een termijn van drie maanden een omstandig advies uit te brengen. Dit omstandig advies kan de vorm aannemen van het aangaan van het besluit van de ombudsman en het aangeven van de maatregelen die zullen worden genomen om de aanbevelingen uit te voeren.

In 1996 startte de Ombudsman 210 onderzoeken, waarvan 207 naar aanleiding van klachten en 3 op eigen initiatief.

Twaalf dossiers werden door de instelling of het orgaan zelf opgelost. Twee andere klachten werden door de indiener ingetrokken. In 82 dossiers kon het onderzoek van de Ombudsman geen wanbestuur uitwijzen.

In 32 gevallen werd een kritische opmerking naar de instelling gestuurd. In 2 gevallen werden aanbevelingen aan de instelling of het orgaan in kwestie gedaan. In beide gevallen verstrijkt de termijn van drie maanden voor het verstrekken van een omstandig advies in 1997.

3.1 ZAKEN ZONDER WANBESTUUR

3.1.1 HET EUROPEES PARLEMENT

BEÏNDIGING VAN EEN CONTRACT

Besluit op klacht 11/3.1.95/DK/UK-EF-en tegen het Europees Parlement

KLACHT

Mevrouw K. zond de Europese Ombudsman op 5 december 1994 een brief waarin zij zich beklaagde over het feit dat het Europees Parlement in Luxemburg haar contract met onmiddellijke ingang had opgezegd omdat zij geweigerd had onjuiste notulen van een vergadering te ondertekenen.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman begon zijn onderzoek zodra hij verkozen was. Op 22 februari 1996 ontving de ombudsman het antwoord van het Europees Parlement op deze klacht. Dit antwoord werd op 8 maart 1996 naar de indienster gestuurd, die haar opmerkingen hierop op 12 maart deed toekomen.

BESLUIT

1) Bevindingen over de juridische aspecten en mogelijk wanbestuur

1.1 De Europese Ombudsman verwierp het argument dat er sprake was van een arbeidscontract tussen de indienster en het Europees Parlement. Het kan niet worden betwist dat de indienster een contract had met een bedrijf met de naam T.C.S. Ltd, dat wel met het Europees Parlement een contract had gesloten. Dit contract blijkt de juridische basis te zijn geweest voor de arbeidsverhouding die er tussen de indienster en het Europees Parlement bestond.

1.2 Het ontbreken van een arbeidscontract is niet bepalend voor de vraag of er al dan niet sprake is van wanbestuur. De behandeling die een voor het Parlement werkend individu, zoals de indienster te beurt valt, kan eventueel in wanbestuur uitmonden.

2) Bevindingen over de feiten

2.1 Uit de woorden van de indienster en de ter staving bijgevoegde stukken, alsook uit het gevoerde onderzoek bleek duidelijk dat het werkklimaat tussen de in-

dienster en de heer B., de persoon die hoofdzakelijk in haar klacht wordt genoemd, was verslechterd nog vóór de gebeurtenissen die uiteindelijk tot de klacht hebben geleid. Er is geen bewijs dat de verslechtering van het werkklimaat het resultaat was van of gepaard ging met wanbestuur.

2.2 De feiten i.v.m. het incident met de notulen werden ontkend. Er was geen discussie over wanneer en waar diverse vergaderingen plaatsvonden en wie aanwezig was, maar er waren wel inhoudelijke en interpretatieverschillen in de weergave van het verloop en het belang van de vergaderingen. De ombudsman vond geen bewijs dat dit incident door wanbestuur veroorzaakt was of op zichzelf als wanbestuur kon worden bestempeld. Het lijkt onwaarschijnlijk dat nader onderzoek de ombudsman in staat zou stellen om dit geschil ten gunste van de indienster te beslechten.

Gelet op de bovenstaande bevindingen inzake de juridische en feitelijke aspecten van dit dossier sloot de ombudsman de zaak.

3.1.2 DE EUROPESE COMMISSIE

KERNPROEVEN IN FRANS POLYNESIË

Besluit op klachten nrs. 34/21.7.95/PMK/EN, 148/28.9.95/BL/ES-DE, 215/07.11.95/FJRC/ES, 242/20.11.95/DS/UK-EN, 243/20.11.95/JF/UK-EN, 244/20.11.95/RSS/UK-EN, 246/22.11.95/JML/UK-EN, 247/22.11.95/HW/UK-EN, 248/22.11.95/DT/UK-EN, 250/22.11.95/GMA/UK-EN, 251/22.11.95/MG/UK-EN, 285/14.12.HNDG/PO-PO, 294/3.1.96/AB/UK-EN, 296/3.1.96/PS/UK-EN, 297.3.1.96/FDN/UK-EN, 299/12.1.96/EPW/UK-NE, 301/13.12.95/PB/UK-EN, 323/4.1.96/JM/UK-EN, 326/8.1.96/WMC/UK-EN, 329/8.1.96/CG/UK-EN, 341/8.1.96/JP/UK-EN, 342/8.1.96/RN/UK-EN, 343/8.1.96/CRJ/UK-EN, 344/8.1.96/MD/UK-EN, 345/13.12.95/PM/UK-EN, 351/11.1.96/PLT/UK-EN, 352/10.1.96/DP/UK-EN, 353/10.1.96/RW/UK-EN, 368/16.1.96/MO/UK-EN, 369/16.1.96/DH/UJ-EN, 370/16.1.96/RB/UK-EN, 375/18.1.96/LF/UK-EN, 379/26.1.96/PE/UK-EN, 380/25.1.96/AS/UK-EN, 386/22.1.96/AH/UK-EN, 399/31.1.96/J&J/UK-EN, 410/7.2.96/EHW/UK-EN, 440/20.2.96/AW/UK-EN tegen de Europese Commissie

KLACHTEN

In de herfst van 1995 en de eerste maanden van 1996 ontving de ombudsman een betrekkelijk groot aantal klachten met betrekking tot de door de Franse regering in juni 1995 aangekondigde kernproeven in Frans Polynesië. De klachten hadden in hoofdzaak betrekking op de passiviteit van de Commissie op dit gebied.

ONDERZOEK

In haar antwoord wees de Commissie de ombudsman erop dat een aantal personen naar aanleiding van deze kwestie een zaak aanhangig hadden gemaakt bij

het Gerecht van Eerste Aanleg en dat zij daarom geen uitspraak deed over de gegrondheid van de klachten.

Teneinde naar behoren te kunnen vaststellen of de ombudsman krachtens artikel 1, lid 3 en artikel 2, lid 7 van het Statuut de behandeling van de klachten zou moeten beëindigen vanwege een lopende procedure voor het Gerecht die op dezelfde feiten betrekking had als de klachten, verzocht de ombudsman de Commissie hem een afschrift te doen toekomen van de handelingen van het Gerecht. De Commissie verstreekte de gevraagde documentatie niet en in de tussentijd werd de klacht voor het Gerecht ingetrokken. Vervolgens deed de Commissie een uitspraak over de gegrondheid van de klachten. Dit antwoord kwam in hoofdzaak op het volgende neer:

"In alle klachten op één na wordt aangevoerd dat de Commissie onvoldoende heeft toegezien op de naleving van het Gemeenschapsrecht voor wat betreft de kernproeven in Frans Polynesië. Hoewel in de meeste klachten niet wordt gespecificeerd welke bepalingen zijn overtreden, mag ervan worden uitgegaan dat in alle klachten wordt gewezen op het verzuim van de Europese Commissie om artikel 34 van het Euratom-Verdrag toe te passen op de door Frankrijk uitgevoerde kernproeven.

In de eerste plaats moet worden opgemerkt dat ondanks hetgeen wordt aangevoerd in sommige klachten, het advies dat de Commissie overeenkomstig artikel 34 van het Euratom-Verdrag op verzoek van een lid-staat wordt geacht te geven geen betrekking heeft op de wenselijkheid van het uitvoeren van een bijzonder gevaarlijke proefneming, maar op de aanvullende gezondheids- en veiligheidsmaatregelen die de betrokken lid-staat moet treffen.

Hoewel Frankrijk geen enkel advies overeenkomstig artikel 34 van het Euratom-Verdrag heeft ingewonnen over de in 1995 begonnen nieuwe reeks kernproeven, heeft de Commissie sinds de aankondiging hiervan in juni 1995 ernaar gestreefd dat de bepalingen van het Verdrag volledig zouden worden nageleefd.

Met het oog hierop verzamelde zij informatie uit diverse bronnen en sprak zij op grond van de ontvangen en reeds beschikbare informatie haar oordeel uit. Een lijst met de belangrijkste documenten is als bijlage bij deze mededeling gevoegd. De Commissie wijst in het bijzonder op het rapport van het Instituut voor Transuranium Elementen in Karlsruhe van 19 oktober 1995 over de gevolgen van het gedeeltelijk of volledig vrijkomen van radioactiviteit in het water van de explosieruimten als gevolg van de ondergrondse kernproeven op Mururoa en Fangataufa. De conclusie van het rapport luidt dat zelfs bij een volledig vrijkomen van de radioactiviteit uit het water in de holten die door de ondergrondse explosies worden gevormd, de jaarlijkse grenswaarden voor drinkwater nog altijd niet worden overschreden.

Om de betrouwbaarheid van de door Frankrijk aan de Commissie verstreekte gegevens over de radioactiviteit in het milieu te onderzoeken is er overeenkomstig artikel

35 van het Euratom-Verdrag van 18 t/m 29 september 1995 een inspectiereis in Frans Polynesië ondernomen om de werking en doeltreffendheid van de installaties voor de controle op de radioactiviteit van de lucht, het water en de bodem in de regio na te gaan. De inspecties buiten de militaire installaties verliepen over het algemeen tevredenstellend en gaven geen aanleiding tot grote kritiek op de werking en doeltreffendheid van de voorzieningen en de kwaliteit van de controleprogramma's.

De Commissie besprak de kwestie op diverse gelegenheden in september en oktober 1995 en op haar bijeenkomst van 23 oktober 1995 concludeerde zij dat de specifieke omstandigheden waaronder de laatste proeven in Frans Polynesië werden uitgevoerd niet leidden tot een waarneembaar risico van significante blootstelling van werknemers of van de bevolking aan radioactieve straling en dat bijgevolg de bepalingen van artikel 34 niet van toepassing zijn."

Aan de opmerkingen van de Commissie was een lijst met 25 documenten toegevoegd waarop de Commissie haar conclusies had gebaseerd.

De opmerkingen werden doorgestuurd naar de indieners van de klachten die in de meeste gevallen geen commentaar op het standpunt van de Commissie hebben gegeven.

BESLUIT

De ombudsman concludeerde dat er geen reden was voor de stelling dat de Commissie in deze aangelegenheid lijdzaam had toegezien. Voorts was hij van oordeel dat op grond van de door de indieners van de klachten aangevoerde gegevens niet kon worden vastgesteld dat de Commissie haar bevoegdheden abusievelijk of onvolledig had uitgeoefend. Aangezien de Commissie derhalve niet kon worden beschuldigd van wanbestuur sloot de ombudsman de zaak.

METHODE BEOORDELING LIEN PHARE-TACIS PROJECTEN

Besluit op klacht 52/27.7.95/JL/B tegen de Europese Commissie

KLACHT

De heer L. schreef naar de ombudsman in verband met het feit dat de Europese Commissie projecten had afgewezen die hij had ingediend voor subsidiëring uit het programma LIEN Phare-Tacis 1994 voor steun aan de landen van Midden- en Oost-Europa en de voormalige Sovjet-Unie. In de brief waarin hem werd medegedeeld dat zijn projecten niet in aanmerking kwamen, stond dat de Commissie niet verplicht is haar beslissingen te motiveren. De heer L. wees erop dat hij in werkelijkheid korte toelichtingen over de afwijzing ontving die op een standaard-formulier waren genoteerd. Hij vond deze toelichtingen ontoereikend om mogelijke tekortko-

mingen in de aanvragen te kunnen corrigeren om de dossiers opnieuw te kunnen indienen.

De klager wilde vernemen of het bestuur over een standaard methode voor de beoordeling van aanvragen voor projecten in het kader van LIEN beschikt en zo ja, waarom de resultaten van de toepassing van die methode niet aan de aanvragers worden medegedeeld.

ONDERZOEK

Onderzoek naar de procedure voor de selectie van projecten in het kader van het programma LIEN Phare-Tacis voor 1994 wees uit dat er drie stadia zijn:

- 1) de voorgestelde projecten worden gescreend en beoordeeld door een team van deskundigen van het European Volunteer Centre/East European Partnership (CEV/EEP), een in Brussel gevestigde organisatie;
- 2) de aanbevelingen worden vervolgens behandeld door een adviesgroep bestaande uit deskundigen van verscheidene directoraten-generaal van de Commissie;
- 3) de uiteindelijke keuze gebeurt door de Commissie, die zich baseert op de voorstellen van de adviesgroep.

In 1994 werden op een totaal van 590 aanvragen 53 projecten aanvaard.

In haar antwoord op het verzoek om inlichtingen van de ombudsman antwoordde de Commissie dat de documentatiebrochure over LIEN een beoordelingschema met gedetailleerde criteria en waardecijfers bevat. In haar antwoord zei de Commissie voorts dat de adviesgroep ook aandacht besteedt aan een evenwichtige, geografische spreiding.

De Commissie beweert dat het in de praktijk onmogelijk is om voor elk afgewezen voorstel een aparte gedetailleerde analyse op te stellen. In de brief waarin de afgewezen aanvragers in kennis worden gesteld, wordt daarom een standaardformulering gebruikt waarin in het kort de algemene redenen worden aangegeven en worden de afgewezen aanvragers uitdrukkelijk verzocht voor nadere informatie met het CEV/EEP contact op te nemen. Volgens de Commissie stuurt het CEV/EEP de evaluatierapporten niet door naar de aanvragers, maar zorgt het er gewoonlijk voor dat deze rapporten door de betrokken aanvragers kunnen worden ingekeken en bespreekt het de bevindingen met de betrokkenen. De Commissie voert aan dat de heer L. geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om van het CEV/EEP meer inlichtingen over de afwijzing van zijn project te ontvangen.

Na de toelichtingen van de Commissie en de opmerkingen van de klager te hebben bestudeerd, deed de ombudsman verdere navraag bij de Commissie. In haar antwoord wees de Commissie erop dat de kwalitatieve evaluatie door de groep van deskundigen enkel geldt voor de eerste fase van de selectieprocedure. Bij deze evaluatie worden de voorstellen in twee categorieën ingedeeld: die met een score

van meer dan 50% en die met een score onder 50%. Dit percentage wordt berekend op basis van de waardecijfers die in de documentatiebrochure zijn gepubliceerd. De Commissie beweert echter dat tijdens de eventuele ontmoeting van de afgewezen aanvrager met vertegenwoordigers van het CEV/EEP om de tekortkomingen van het project te bespreken de opmerkingen die op de vergadering van de adviesgroep werden gedaan, alsmede mogelijke bijkomende overwegingen van de Commissie worden besproken, samen met belangrijke punten in de evaluatierapporten. Deze ontmoetingen hebben tot doel de aanvrager de sterke en zwakke punten van zijn project te helpen ontdekken om bij een nieuwe aanvraag in de toekomst mogelijk meer succes te hebben: de bijkomende toelichtingen hebben dus betrekking op het hele selectieproces.

BESLUIT

1) Het mededelen van de redenen voor de afwijzing

1.1 In haar antwoorden aan de ombudsman betoogde de Commissie niet dat zij niet verplicht is om een afwijzing van een in het kader van het programma LIEN Phare-Tacis ingediend project aan de aanvrager te motiveren. Integendeel, de Commissie beklemtoont

- dat zij de selectieprocedure transparant wil maken; en
- dat zij de indieners de sterke en zwakke punten van hun afgewezen project wil helpen ontdekken opdat een nieuwe aanvraag in de toekomst meer succes zou kunnen hebben.

1.2 De vraag is dan ook of de opgegeven redenen aan dit doel beantwoorden. Dit moet in de context van het besluitvormingsproces in kwestie worden bekeken.

2) Bondige vermelding van de redenen waarna om nadere informatie kan worden verzocht

2.1 De Commissie blijkt de afwijzing van voorstellen in het kader van het programma LIEN Phare-Tacis te motiveren door de redenen bondig te noteren op een standaardformulier en op verzoek nadere informatie te verstrekken.

2.2 Uit de antwoorden van de Commissie blijkt dat om budgettaire redenen slechts 10% van de ingediende projecten worden aanvaard en dat ook projecten met een hoge waardering uit de boot kunnen vallen. De procedure voor het selecteren van projecten lijkt dus eerder op een soort aanbestedingsprocedure.

2.3 Het is in dit verband zinvol naar analogie te verwijzen naar de bepalingen van de richtlijn over openbare aanbesteding¹ over het mededelen van de redenen van het afwijzen van een offerte. Artikel 12 bepaalt dat de redenen niet automatisch moeten worden medegedeeld, maar dat de aanbestedende dienst elke afgewezen kandidaat of indiener van een offerte die erom vraagt, in kennis moet stellen van

¹ Richtlijn van de Raad 92/50/EEG PB L 209/1.

de redenen voor het afwijzen van zijn aanvraag of offerte.

2.4 De procedure om in het kader van het programma LIEN Phare-Tacis de redenen beknopt op een standaardformulier te vermelden en daarna op verzoek nadere informatie te verstrekken, lijkt dus verdedigbaar.

3) Doorzichtigheid in de selectieprocedure

3.1 Volgens de antwoorden van de Commissie heeft de nadere informatie die op verzoek wordt verstrekt betrekking op de drie stadia van de selectieprocedure.

3.2 De documentatiebrochure over het LIEN-programma bevat een hoofdstuk met als titel "Wie neemt de beslissing om de projecten te subsidiëren en wie evalueert ze?" In dit hoofdstuk staat dat een groep deskundigen de aanvragen ontvangt, bestudeert en evalueert en aanbevelingen doet aan de Commissie die de projecten uiteindelijk selecteert. Dit kan als een eerlijke, zij het ingekorte omschrijving van de procedure worden bestempeld.

3.3 Het daarop volgende hoofdstuk in de documentatiebrochure heeft als titel "Welke criteria worden bij de evaluatie van de aanvragen gehanteerd?" en verklaart de waarderingspercentages. Volgens de antwoorden van de Commissie worden deze criteria alleen in de eerste fase van de selectieprocedure toegepast.

3.4 De documentatiebrochure bevat over het geheel genomen nuttige informatie om aanvragers te helpen bij het formuleren van voorstellen en hen en anderen duidelijk te maken hoe de Commissie het desbetreffende Gemeenschapsbeleid ten uitvoer legt. De informatie was echter vollediger geweest en men had verwarring kunnen voorkomen als duidelijk was gemaakt dat de criteria en percentages gelden voor de evaluatie door de deskundigen en dat de Commissie bij haar beslissing met bijkomende factoren rekening kan houden. De doorzichtigheid van de procedure zou erbij gebaat zijn als de Commissie had aangegeven met welke bijkomende factoren zij rekening kan houden.

CONCLUSIE

Het onderzoek van de ombudsman naar deze klacht bracht geen geval van wanbestuur van de zijde van de Commissie aan het licht. De doorzichtigheid van de selectieprocedure kan worden verbeterd door duidelijk te maken dat de Commissie voor haar beslissing ook rekening kan houden met andere factoren dan de criteria en de waarderingspercentages. De doorzichtigheid zou er nog meer bij gebaat zijn indien de Commissie die factoren zou specificeren. De ombudsman sloot de zaak.

TOEGANG TOT INFORMATIE BIJ DE COMMISSIE

Besluit op klachten 69/16.08.95/WDR/PD/D-de en 70/16.08.95/SF/PD-D-de tegen de Europese Commissie

KLACHTEN

De heer M. en de heer W., Duitsers, dienden klachten in over een ambtenaar van de Commissie. Zij voerden aan dat de ambtenaar, die zij hadden verzocht om een verklaring over een onderwerp waarover zij een TV-reportage maakten, had geweigerd de informatie te verstrekken en geen antwoord had gegeven op daaropvolgende faxberichten.

Aangezien de beide klachten betrekking hadden op dezelfde feiten en tegelijkertijd werden ingediend, besloot de ombudsman deze gezamenlijk te behandelen.

ONDERZOEK

In haar antwoord op de klachten verklaarde de Commissie dat de betrokken ambtenaar niet in een positie was om de journalisten een interview te geven, aangezien het beleid van de Commissie erin bestaat alle contacten met journalisten te laten verlopen via de dienst van de woordvoerder. Deze dienst geeft dus interviews aan journalisten of besluit in voorkomend geval dat een bevoegde ambtenaar van een andere dienst een dergelijk interview moet geven. In dit geval lijkt er een misverstand hierover te zijn ontstaan en de Commissie zal de nodige stappen nemen om dit in de toekomst te voorkomen. Voorts verklaarde de Commissie dat het publiek toegang heeft tot documenten van de Commissie overeenkomstig het besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake toegang tot documenten van de Commissie.

BESLUIT

Aangezien uit de opmerkingen van de Commissie bleek dat zij erkende dat hier sprake was geweest van een misverstand en dat zij maatregelen had getroffen om dat in de toekomst te voorkomen, sloot de ombudsman de zaak.

RECHTEN VAN KANDIDATEN OP EEN RESERVELIJST

Besluit betreffende klacht 71/16.08.95/JD/B tegen de Europese Commissie

KLACHT

Op 1 augustus 1995 diende de heer D. bij de Europese ombudsman een klacht in met betrekking tot de reservelijst van concours COM/A/730 waarvoor hij in 1991 was geslaagd. Hij beklagde zich erover dat de reservelijst van dit concours na 31 december 1994 niet meer was verlengd, dat de Commissie een beroep had ge-

daan op de diensten van nationale deskundigen terwijl alle kandidaten nog op de reservelijst stonden en dat zijn brief waarin hij deze gang van zaken onder de aandacht van de Commissie bracht onbeantwoord was gebleven.

ONDERZOEK

Op 13 december 1995 stuurde de ombudsman de klacht door naar de Commissie met het verzoek om nadere uitleg. Op 27 maart 1996 bracht de Commissie voor het eerst advies uit. Op 30 april 1996 stelde zij de rekwestrant hiervan in kennis.

De Commissie argumenteerde dat het besluit om de reservelijst na 31 december 1994 niet meer te verlengen was ingegeven door het aantal resterende kandidaten op de lijst (er bleven nog slechts twee kandidaten over) en door het profiel waaraan kandidaten in de toekomst moesten beantwoorden.

De detachering van nationale deskundigen heeft volgens de Commissie een duidelijke bedoeling. Ze stelt de Commissie immers in staat profijt te trekken van de know how en de kennis van de betrokken nationale ambtenaren, maar biedt ook de mogelijkheid om het wederzijds begrip tussen de Europese en de nationale ambtenarij te bevorderen. Het is dan ook volstrekt begrijpelijk dat nationale deskundigen niet worden gekozen uit de voor een concours geslaagde kandidaten.

De Commissie bood ook haar excuses aan voor het uitblijven van een antwoord op de brief van 30 januari 1995 en beloofde ervoor te zullen zorgen dat soortgelijke vergissingen in zaken als deze niet meer voorkomen.

Op 13 september 1996 deed de rekwestrant zijn opmerkingen bij het commentaar van de Commissie toekomen. Volgens hem moet er bij de evaluatie van het beleid van de Commissie met betrekking tot de detachering van nationale deskundigen rekening mee worden gehouden dat de nationale deskundigen in kwestie uit hoofde van hun contract van nationaal deskundige als tijdelijk personeelslid waren aangekomen.

BESLUIT

De voorschriften voor de detachering van nationale deskundigen zijn vervat in een besluit van de Commissie van 26 juli 1988. Voor de detachering van nationale deskundigen wordt een andere procedure gevolgd dan voor de opvulling van posten die voor de geslaagde kandidaten van een concours zijn voorbehouden. Hetzelfde geldt voor tijdelijke posten. Het lijkt dan ook normaal dat het gangbare praktijk is dat de Commissie voor de opvulling van de posten in kwestie niet terugvalt op kandidaten van de reservelijst.

Artikel 5 van bijlage III van het Statuut van de ambtenaren verplicht de instelling er toe op de reservelijst meer kandidaten op te nemen dan het aantal te verwachten vacatures. Het is derhalve logisch dat de Commissie hieruit concludeert dat een

kandidaat die voor een concours is geslaagd niet automatisch het recht heeft om in dienst te worden genomen.

De Commissie mag de geldigheidsduur van een reservelijst verlengen. Als het profiel voor de eventueel vacant komende posten afwijkt van het profiel dat ten tijde van het concours werd verwacht, kan het onterecht lijken de geldigheidsduur van de reservelijst te verlengen. In het geval van de reservelijst van concours COM/A/730 werd de dienst van de Commissie die in eerste instantie uit de reservelijst moest putten wel degelijk geraadpleegd vooraleer het besluit om de geldigheidsduur van de reservelijst niet te verlengen werd genomen.

In deze optiek lijkt het besluit om de geldigheidsduur van de reservelijst van concours COM/A/730 - waarop inderdaad nog twee kandidaten voorkwamen - na 31 december 1994 niet te verlengen niet strijdig met de algemene principes van goed bestuur.

In het licht van het bovenstaande en van het feit dat de Commissie zich voor het niet beantwoorden van de brief van 30 januari 1995 heeft verontschuldigd, heeft de ombudsman besloten dat er in dit geval geen sprake is van wanbeheer en sloot hij de zaak.

TOEGANG TOT INFORMATIE OVER DE PROGRAMMA'S VAN DE COMMISSIE

Besluit op klacht 104/1.9.95/IDS/B/PD tegen de Europese Commissie

KLACHT

De heer B, Fransman, diende bij de Europese Ombudsman een klacht in over de Europese Commissie. Al bijna een jaar probeerde hij een overzicht per land te verkrijgen van de instellingen en verenigingen die steun hadden ontvangen uit het Europees Sociaal Fonds in het kader van opleidingsprogramma's voor gehandicapten tussen 1981 en 1994.

ONDERZOEK

In haar antwoord op de klacht verklaarde de Commissie dat de door de indiener van de klacht gevraagde informatie over de periode 1989-1994 niet direct beschikbaar was bij de Commissie en dat honorering van het verzoek zou leiden tot zeer veel werk, waaronder door de lidstaten te verrichten naspeuringen. Over de periode daarvóór beschikte de Commissie naar eigen zeggen over elementen die als uitgangspunt zouden kunnen dienen voor een onderzoek dat de gevraagde informatie zou kunnen opleveren. Zij verklaarde zich bereid dit onderzoek te ondernemen voor het geval de indiener van de klacht zijn interesse voor deze periode zou bevestigen.

BESLUIT

De ombudsman was van oordeel dat de door de Commissie aangevoerde redenen met betrekking tot de periode 1989-1994 gerechtvaardigd waren en nam kennis van haar blijk van goede wil voor wat betreft de daarvoor liggende periode. Op grond hiervan besloot hij geen nader onderzoek in te stellen en sloot hij de zaak.

TOEGANG TOT EEN DOCUMENT VAN DE COMMISSIE

Besluit op klacht 180/13.10.95/JPB/PD-B-dk tegen de Europese Commissie

KLACHT

De heer B., Deen, diende een klacht in over de weigering van de Commissie om hem toegang te verschaffen tot documenten. In mei 1995 had hij gevraagd om inzage in een verslag over de bevordering van de groei dat de Commissie had laten opstellen. In september 1995 werd hem meegedeeld dat de Commissie geen gehoor kon geven aan zijn verzoek omdat zij het verslag niet vrij wilde geven, kort voor een in november 1995 geplande conferentie over het onderwerp. Op 11 september 1995 verzocht de betrokkene de Commissie terug te komen op haar besluit. Toen hij geen antwoord kreeg van de Commissie, diende hij een klacht in over de weigering van de Commissie die in strijd zou zijn met haar besluit van 8 februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie. In dit besluit zijn de regels neergelegd voor de weigering van toegang en is een procedure vastgesteld voor het indienen van een verzoek tot toegang. De indiener van de klacht voerde aan dat niet-naleving van de in het besluit genoemde termijnen voor de behandeling van dergelijke verzoeken automatisch zou moeten leiden tot de toegang tot het document.

ONDERZOEK

In haar eerste antwoord op de klacht stelde de Commissie dat zij de klacht als ongegrond beschouwde, aangezien zij het verslag inmiddels aan de betrokkene had toegestuurd. Niettemin weigerde de indiener van de klacht zijn klacht in te trekken.

In haar tweede antwoord erkende de Commissie dat zij zich niet had gehouden aan de in haar besluit van 8 februari 1994 genoemde termijnen voor de behandeling van aanvragen en verklaarde zij dat zij er alles aan zou doen om zich in de toekomst aan de termijnen te houden. Voorts erkende de Commissie dat de reden voor de oorspronkelijke weigering van de aanvraag niet in overeenstemming was met het besluit.

BESLUIT

De ombudsman stelde vast dat in artikel 1 van het besluit van de Commissie van 8

februari 1994 inzake de toegang tot documenten van de Commissie wordt bepaald dat de gezamenlijke gedragscode van de Commissie en de Raad van 31 december 1993 over de toegang tot documenten van toepassing is op de Commissie. Bijgevolg mag de toegang tot documenten slechts worden geweigerd ter bescherming van het algemeen belang (openbare veiligheid, internationale betrekkingen, monetaire stabiliteit, gerechtelijke procedures, inspectie- en enquête-activiteiten), van het individu en van de persoonlijke levenssfeer, van geheime handels- en industriële gegevens, van de financiële belangen van de Gemeenschap en van de vertrouwelijkheid van verstrekte informatie, alsmede met het oog op de geheimhouding van de beraadslagingen van de Commissie;

In artikel 2 van het besluit is de procedure vastgelegd volgens welke toegang tot documenten kan worden verkregen: de Commissie moet de aanvrager binnen één maand laten weten of het verzoek al dan niet wordt gehonoreerd. Als het verzoek niet kan worden ingewilligd, moet de aanvrager worden meegedeeld dat hij binnen één maand om herziening van dit besluit kan verzoeken. Als niet binnen één maand antwoord wordt gegeven op een verzoek tot toegang of op een verzoek tot herziening van de weigering, wordt dit gelijkgesteld met een afwijzing. Gezien deze bepalingen concludeerde de ombudsman dat er geen reden was om het uitblijven van een antwoord gelijk te stellen met de inwilliging van een verzoek tot toegang.

Ten aanzien van de redenen voor weigering van de aanvraag tot toegang merkte de ombudsman op dat deze niet voorkwamen in de lijst van overwegingen in het besluit van 8 februari 1994 op grond waarvan een aanvraag kan worden geweigerd. Daarom beschouwde hij de weigering als ongegrond en onterecht.

De ombudsman stelde evenwel vast dat de indiener van de klacht het door hem gevraagde verslag wel degelijk had ontvangen, na rectificatie van de gemaakte fout door de secretaris-generaal van de Commissie. Dit in aanmerking nemende en gezien het feit dat de secretaris-generaal in zijn antwoord op het verzoek van de ombudsman voor informatie openlijk heeft toegegeven dat de Commissie een vergissing heeft gemaakt en dat zij in de toekomst alles in het werk zal stellen om herhaling van dergelijke fouten te voorkomen, sloot de ombudsman de zaak.

GEHEIME INFORMATIE INZAKE KERNMATERIAAL

Besluit op klacht 186/16.10.95/DL/UK/KT tegen de Europese Commissie

KLACHT

In oktober 1995 diende de heer L. bij de Europese Ombudsman een klacht in over de antwoorden die de Europese Commissie had gegeven op twee schriftelijke parlementaire vragen betreffende kernmateriaal.

Klager achtte het niet gerechtvaardigd dat de Europese Commissie zich in haar antwoorden op deze vragen beriep op de geheimhoudingsclausule van artikel 194 van het Euratom-Verdrag als reden om geen informatie te verstrekken over voorraden opgebruikt uranium of over leveringscontracten voor kerninstallaties. Hij vroeg de Europese ombudsman er bij de Europese Commissie op aan te dringen openheid te betrachten en de gevraagde informatie vrij te geven.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman verzocht de Europese Commissie om commentaar over de klacht.

De opmerkingen van de Europese Commissie

In haar antwoord op de eerste vraag beriep de Europese Commissie zich op artikel 194 van het Euratom-Verdrag als reden om geen informatie te verstrekken over de opslag van opgebruikt uranium op sommige plaatsen in het Verenigd Koninkrijk. Zodra een lidstaat informatie om veiligheidsredenen als geheim heeft geclassificeerd, acht de Europese Commissie zich daaraan gehouden en houdt zij dergelijke informatie geheim.

Ten aanzien van de tweede vraag, die betrekking had op commerciële informatie omtrent een leveringscontract voor een kerninstallatie in de Gemeenschap, beriep de Commissie zich eveneens op artikel 194 van het Euratom-Verdrag en de uit hoofde daarvan vastgestelde verordeningen als reden om deze commerciële informatie niet te verspreiden. Deze informatie werd ten tijde van de onderhandelingen door de beheerders aan de Commissie verstrekt, maar blijft eigendom van de beheerders.

Het commentaar van klager op de opmerkingen van de Europese Commissie

Volgens klager zou de Commissie haar beroep op geheimhouding moeten herzien, omdat zowel artikel 194 van het Euratom-Verdrag als de uit hoofde daarvan vastgestelde verordeningen in een totaal andere politieke context tot stand zijn gekomen. Destijds vormden de Koude Oorlog en nucleaire spionage een echte bedreiging, maar sindsdien is de situatie veranderd.

BESLUIT

Aangezien de Commissie zich in beide gevallen beriep op artikel 194, werd de kwestie van de geheimhoudingsclausule voor beide parlementaire vragen samen behandeld.

Artikel 194 bepaalt:

De leden van de instellingen der Gemeenschap (...) die (...) in aanmerking komen om inzage te nemen of te krijgen van feiten, inlichtingen (...) die geheim moeten

worden gehouden krachtens de door een lidstaat (...) getroffen voorzieningen, zijn verplicht deze (...) geheim te houden voor elke onbevoegde persoon alsook voor het publiek.

Uit de letter en de geest van artikel 194 blijkt duidelijk dat de bepalingen ervan bindend zijn voor de instellingen van de Europese Gemeenschap, die verplicht zijn alle informatie geheim te houden die door een lidstaat als van essentieel belang voor zijn veiligheid zijn verklaard.

In het onderhavige geval bevestigde de Commissie haar antwoorden op vraag E-1805/95 van de heer Alex Smith en vraag E-1518/95 van mevrouw Ahern, namelijk dat de betrokken lidstaat de gevraagde informatie had aangemerkt als essentieel voor zijn veiligheid en dat het haar derhalve niet vrij stond deze informatie vrij te geven.

Wat de vraag van mevrouw Ahern (E-1518/95) betreft, deze sluit aan op twee vragen van mevrouw Breyer over een leveringscontract voor de kernreactor van Garching. De Commissie voerde hier nog een tweede argument aan, namelijk de vertrouwelijkheid van commerciële informatie. Zij citeerde een aantal bepalingen die alle de bescherming van commerciële informatie betreffen en verklaarde dat aangezien de gevraagde informatie eigendom is van de twee economische actoren, die optreden in hun commerciële hoedanigheid, de Commissie dergelijke informatie niet mag verspreiden. Zij stelde de afgevaardigde voor het verzoek om informatie rechtstreeks tot de betrokkenen te richten.

In de opmerkingen die de Commissie op 21 mei 1996 de ombudsman deed toekomen,

'verklaarde zij dat de betrokken ondernemers overeenkomstig hoofdstuk VI van het Euratom-Verdrag commerciële informatie, met inbegrip van het te sluiten contract, aan het Agentschap zouden doen toekomen. Deze informatie is en blijft eigendom van de ondernemers. De diensten van de Commissie kunnen dergelijke commerciële informatie, die eigendom is van de betrokken ondernemers, niet verspreiden.'

Om de rechtmatigheid van dit argument te kunnen beoordelen, moet worden bezien onder welke voorwaarden het publiek toegang heeft tot documenten die in het bezit zijn van de Commissie. Deze kwestie wordt geregeld door het Commissiebesluit van 8 februari 1994 over de toegang van het publiek tot Commissiedocumenten.

In principe geeft dit besluit het publiek ruime toegang tot Commissiedocumenten, maar er zijn een aantal uitzonderingen, die verband houden met de bescherming van het algemeen belang of de privacy.

In de bijgevoegde gedragscode betreffende de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie en de Raad staat dat:

'de instellingen de toegang zullen weigeren tot ieder document waarvan de onthulling de bescherming van

- ...

- de commerciële en industriële geheimhouding zou ondermijnen.

- ...'

Het lijkt derhalve dat het antwoord van de Commissie dat de gevraagde informatie niet kan worden verspreid om redenen van bescherming van de commerciële geheimhouding en dat de afgevaardigden wordt geadviseerd dergelijke informatie rechtstreeks bij de betrokken ondernemer in te winnen, in overeenstemming is met haar besluit van 8 februari 1994.

In het licht van deze bevindingen heeft de Europese Ombudsman geen geval van wanbestuur van de zijde van de Commissie vastgesteld en sloot hij daarop de zaak.

NA DE AFSCHAFFING VAN DE DOUANEFORMALITEITEN AAN DE GRENZEN GENOMEN MAATREGELEN

Besluit op klacht 189/18.10.95/SP/GR/KT tegen de Europese Commissie

KLACHT

In oktober 1995 heeft de heer P. schriftelijk een klacht ingediend bij de Europese Ombudsman tegen de de Europese Commissie. Na de afschaffing van de grenzen in de Europese Unie in januari 1993 moest hij zijn inklaringskantoor sluiten en leed als gevolg daarvan grote financiële verliezen. Hij was van mening dat hij financiële compensatie zou moeten ontvangen. Bovendien had de Europese Commissie zijn brief van 5 november 1993 niet beantwoord.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman verzocht de Europese Commissie om commentaar.

In haar antwoord verklaarde de Commissie dat dit geen zaak was van de Gemeenschap, maar van de lidstaten, gelet op het subsidiariteitsbeginsel.

Echter, gezien de uitzonderlijke situatie die voortvloeit uit de aard van de activiteiten in kwestie, achtte de Commissie het gerechtvaardigd begeleidende communautaire maatregelen voor te stellen.

Uit hoofde van deze maatregelen is aan Griekenland, het land waar klager vandaan komt, een bedrag van meer dan 3 miljoen ecu toegekend, bestemd voor 39 projecten die door de Griekse autoriteiten na een verzoek om inschrijving zijn uitgekozen. De uiterste termijn voor de indiening van dossiers was 31 maart 1993. Volgens de informatie waarover de Commissie beschikt heeft de heer P. echter geen

project ingediend bij de betreffende autoriteiten (Ministerie van Nationale Economie).

De opmerkingen van de Europese Commissie werden toegezonden aan de heer P. voor commentaar.

In zijn antwoord herhaalde klager zijn standpunt dat hij financiële compensatie zou moeten krijgen. Ook verklaarde hij dat hij wel een dossier had ingediend bij de Griekse autoriteiten..

BESLUIT

Uit de klacht, de begeleidende stukken en het ingestelde onderzoek is gebleken dat de Commissie begeleidende maatregelen van de Gemeenschap heeft voorgesteld om de omschakeling van de betrokken ondernemingen na de afschaffing van de douaneformaliteiten aan de binnengrenzen op 1 januari 1993 te vergemakkelijken. Verordening EEG nr. 3904/92 bijvoorbeeld bevat specifieke maatregelen om het beroep van douane-agent aan te passen aan de interne markt.

Wat Griekenland betreft is een bedrag van meer 3 mln ecu, toegekend aan de autoriteiten (Ministerie van Nationale Economie), bestemd voor hulp aan de ondernemingen die het meest zijn getroffen door de afschaffing van de grenzen. Dit bedrag werd door de Griekse autoriteiten besteed voor 39 projecten, waarbij 1874 mensen waren betrokken en die werden uitgekozen na een in de nationale pers gepubliceerde groep tot indiening van projecten. De uiterste termijn voor de indiening van dossiers was 31 maart 1993, zulks overeenkomstig artikel 6 van bovengenoemde verordening.

De heer P. ontkende dat hij geen project had ingediend en legde een document voor waaruit bleek dat hij een aanvraag had ingediend bij het Ministerie van Nationale Economie. Dit document dateerde echter van 11 maart 1994, d.w.z. ongeveer een jaar na de uiterste indieningstermijn. Het is derhalve niet aannemelijk dat zijn project is goedgekeurd door het Ministerie van Nationale Economie.

Wat betreft het niet beantwoorden door de Commissie van zijn brief van november 1993, dit is natuurlijk betreurenswaardig en de Commissie is erop gewezen dat dergelijke nalatigheden niet meer dienen voor te komen.

In het licht van deze bevindingen concludeerde de Europese Ombudsman dat geen verder onderzoek nodig was en sloot de zaak.

DE OVERBEVOLKING OP DE EUROPESE SCHOOL VAN BRUSSEL II

Besluit op klacht 199/23.10.95/EP/B/KT tegen de Europese Commissie

KLACHT

De heer P. heeft in oktober 1995 een klacht ingediend betreffende het probleem

van de overbevolking op de Europese School van Brussel II.

Hij klaagde erover dat klassen zijn ingericht in ruimten die oorspronkelijk voor een ander doel waren bestemd, dat het aantal leerlingen per klas te hoog is, dat de sanitaire voorzieningen te wensen overlaten en dat de veiligheidsnormen niet in acht worden genomen.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman heeft de Europese Commissie in kennis gesteld van deze klacht.

De Commissie heeft haar opmerkingen aan de ombudsman doen toekomen en daarbij herinnerd aan de historische en juridische context van de oprichting van de Europese scholen. Verder gaf zij uitleg over haar bevoegdheden bij het beheer van de Europese scholen.

De opmerkingen van de Commissie zijn toegezonden aan klager, die geen commentaar heeft gegeven.

BESLUIT

De oprichting van de Europese scholen heeft als juridische grondslag de overeenkomst van 12 april 1957 houdende het Statuut van de Europese School, ondertekend door de zes oprichterstaten van de Gemeenschap. Deze overeenkomst creëert een model van zuiver intergouvernementele samenwerking, daar de Europese School is opgezet als een schepping alleen van de lidstaten. Deze waren de enige partijen van de overeenkomst en zijn de enige die zitting hebben in de Raad van Bestuur, het hoogste orgaan op administratief, onderwijskundig en financieel gebied. Sedertdien heeft de Gemeenschap, echter zonder partij van de overeenkomst te worden, zitting gekregen in de Raad van Bestuur, met dezelfde rechten als de lidstaten, en is het samenwerkingsmodel door de deelname van de Gemeenschap niet meer uitsluitend intergouvernementeel.

Derhalve hebben thans zitting in de Raad van Bestuur de lidstaten van de Gemeenschap en de Commissie, die één stem heeft. De besluiten worden op budgetair en onderwijskundig gebied met algemene stemmen genomen en op administratief gebied met tweederde meerderheid. De gebouwen en uitrusting van de school Brussel II worden ter beschikking gesteld door de Belgische autoriteiten, die ook verantwoordelijk zijn voor het onderhoud.

Wat dit laatste betreft heeft de Commissie, als communautaire instelling en als lid van de Raad van Bestuur, verschillende stappen ondernomen om de Belgische autoriteiten ertoe te bewegen de problemen die gepaard gaan met de overbevolking van de school Brussel II te verhelpen.

Gezien de beperkte bevoegdheden van de Commissie bij het beheer van de

Europese scholen en gezien de stappen die zij heeft ondernomen bij de bevoegde autoriteiten, te weten de Belgische, met betrekking tot het probleem van de overbevolking van de Europese School van Brussel II, heeft de Europese Ombudsman besloten dat de Europese Commissie in dit geval geen wanbestuur kan worden verweten en heeft de zaak gesloten.

AANWERVING VAN DE RESERVELIJST NA EEN VERGELIJKEND ONDERZOEK

Besluit op klacht 225/13.11.95/JV/B/KT tegen de Europese Commissie

De heer V., die was geslaagd voor een vergelijkend onderzoek van de Commissie en op de reservelijst was geplaatst, heeft zich tot de Europese ombudsman gewend omdat hij niet door de Commissie is benaderd voor aanwerving. De Commissie is een nieuw vergelijkend onderzoek begonnen op hetzelfde terrein, zonder de reservelijst van het vorig onderzoek uit te putten.

De Europese Ombudsman heeft de Europese Commissie schriftelijk verzocht om commentaar op de klacht.

In haar antwoord verklaarde de Commissie dat plaatsing op een reservelijst de instelling niet automatisch verplicht tot aanwerving van de kandidaat. De plaatsing op de lijst houdt alleen de mogelijkheid in aangeworven te worden, zulks overeenkomstig de behoeften. De Commissie voegde eraan toe dat de aanwervingsbehoeften inhouden dat de Commissie niet hoeft te wachten tot de reservelijst uitgeput is, alvorens een nieuw vergelijkend onderzoek te starten.

De opmerkingen van de Commissie zijn voor commentaar toegezonden aan klager, met de uitnodiging om commentaar te leveren. Daarbij werd tevens meegegeeld dat de ombudsman de zaak zou sluiten op basis van de klacht en de opmerkingen van de Commissie als er geen commentaar geleverd zou worden.

De klager gaf geen commentaar en de ombudsman besloot daarop de zaak te sluiten.

NATIONALITEIT ALS VOORWAARDE VOOR EEN SUBSIDIE

Besluit op klacht 258/27.11.95/HNDC/PO/PD-en tegen de Europese Commissie

KLACHT

Mevrouw N.d.C., Portugese, diende bij de Europese ombudsman een klacht in over de Europese Commissie. Zij beweerde dat Directoraat-generaal XII van de Commissie haar ten onrechte een onderzoekssubsidie had geweigerd.

De indienster van de klacht diende in mei 1995 een aanvraag voor een subsidie in uit hoofde van het communautair programma voor opleiding en mobiliteit van on-

derzoekers, in antwoord op een voorstel tot het indienen van voorstellen dat op 17 januari 1995 in het Publikatieblad werd gepubliceerd. Dit programma werd op 15 december 1994 door de Raad vastgesteld met het doel de mobiliteit van onderzoekers te bevorderen. De Commissie was verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma. De klaagster had zowel de Portugese als de Franse nationaliteit en diende een aanvraag in voor een subsidie voor onderzoek in het "Instituto de Biologia Experimental e Tecnologica" in Portugal. Zij voerde aan dat zij vóór het indienen van de aanvraag de Commissie per schrijven van 17 januari 1995 had verzocht haar te laten weten hoe zij de nationaliteitsvoorwaarde zou toepassen voor houders van meer dan één nationaliteit zoals zijzelf. Op dit verzoek om informatie ontving zij geen antwoord. Bij schrijven van 12 juli 1995 antwoordde de Commissie op haar aanvraag dat zij niet in aanmerking kwam voor een subsidie aangezien zij de nationaliteit bezat van het land waarin het onderzoeksinstituut was gevestigd.

De klaagster richtte zich in augustus en september 1995 tot de Commissie om deze te bewegen haar besluit te herzien. Zij voerde aan dat de toepassing door de Commissie van de nationaliteitsvoorwaarde op houders van meerdere nationaliteiten niet juist was. In haar antwoorden verontschuldigde de Commissie zich dat zij niet eerder duidelijke informatie had verstrekt over de toepassing van de nationaliteitsvoorwaarde op houders van meerdere nationaliteiten, maar stelde zij dat de toepassing in overeenstemming was met de praktijk die was ontstaan tijdens voorgaande programma's en dat de Commissie daarop in lijn hiermee een expliciete regel had vastgesteld. Derhalve bleef de Commissie bij haar besluit.

De indienster van de klacht voerde aan dat zij nooit naar behoren werd geïnformeerd over de wijze van toepassing door de Commissie van de nationaliteitsvoorwaarde op houders van meerdere nationaliteiten, aangezien de Commissie nooit had geantwoord op haar verzoek om informatie, zodat er geen rechtsgrond was voor de wijze waarop de Commissie een en ander had toegepast. In ieder geval beschouwde zij de handelwijze van de Commissie als oneerlijk.

ONDERZOEK

In haar antwoord op de klacht stelde de Commissie dat zij in haar archieven geen spoor kon vinden van enig verzoek om informatie daterend van vóór de indiening van de aanvraag van de klaagster in mei 1995. De Commissie erkende dat er nog geen officiële bepaling inzake houders van meerdere nationaliteiten bestond voordat de aanvraag van de klaagster werd verworpen. Zij wees er echter op dat deze officiële bepaling in ieder geval slechts een formalisering van de praktijk was en dat het alleszins gewettigd was om de nationaliteitsvoorwaarde zodanig op houders van meer dan één nationaliteit toe te passen dat onderzoeksprojecten in één van de landen waarvan de houder van meerdere nationaliteiten de natio-

naliteit bezit, niet voor subsidies in aanmerking komen. Ten aanzien van de eerlijkheid van deze regel stelde de Commissie met betrekking tot de mogelijkheden tot toegang tot het programma dat deze regel de houder van meer dan één nationaliteit extra kansen biedt als hij de nationaliteit bezit van meerdere landen die voor subsidie in aanmerking komen. Daarentegen beperkt deze regel de keuze van gastlanden. Deze beperking als gevolg van het nationaliteitscriterium is evenwel niet alleen van toepassing op kandidaten met meerdere nationaliteiten. De regel zou ook als "oneerlijk" kunnen worden beschouwd door een kandidaat met slechts één nationaliteit die nooit in het land heeft gewoond waarvan hij de nationaliteit bezit maar die niettemin graag in aanmerking zou komen voor een subsidie voor scholing in dit land.

BESLUIT

De ombudsman stelde vast dat verzoeken om informatie op grond van het beginsel van behoorlijk bestuur zonder onnodige vertraging moeten worden beantwoord. Overigens werd in dit concrete geval niet vastgesteld dat de Commissie dit verzoek ook daadwerkelijk had ontvangen, aangezien de klaagster naar eigen zeggen niet langer in het bezit was van een bewijs van ontvangst.

Ten aanzien van de aantijging dat de interpretatie van de Commissie van de nationaliteitsvoorwaarde met betrekking tot de houders van meerdere nationaliteiten onwettig was, achtte de ombudsman het bewezen dat op het moment waarop de aanvraag van de klaagster werd verworpen geen geschreven regel bestond met betrekking tot de situatie van houders van meerdere nationaliteiten. De ombudsman oordeelde evenwel dat dit niet impliceerde dat de Commissie moest aanvaarden dat houders van meer dan één nationaliteit voldoen aan de nationaliteitsvoorwaarde als zij zowel de nationaliteit van het onderzoeksland als een andere nationaliteit hebben. De Commissie moest positie kiezen ten aanzien van het probleem van de houders van meerdere nationaliteiten en de ombudsman achtte het door de Commissie ingenomen standpunt niet in strijd met het recht.

Ten aanzien van de aantijging dat de toepassing door de Commissie van de nationaliteitsvoorwaarde op houders van meer dan één nationaliteit oneerlijk was, oordeelde de ombudsman dat deze aantijging in het onderhavige geval ongerechtvaardigd was. Uit het dossier bleek namelijk dat de klaagster is geboren in Portugal, haar gehele opleiding (1976-1987) in Portugal volgde, zich specialiseerde in Canada en Frankrijk (1988-1994) en daarna een beroep ging uitoefenen in Portugal.

Derhalve kon de ombudsman geen geval van wanbestuur vaststellen en sloot hij de zaak.

3.2 ZAKEN INGETROKKEN DOOR DE KLAGER

3.2.1 DE EUROPESE COMMISSIE EN HET EUROPEES PARLEMENT

VERKEERDE INFORMATIE VAN DE COMMISSIE EN HET PARLEMENT

Besluit op klacht 23/03.06.95/SL/PD/UK-en tegen de Europese Commissie en het Europees Parlement

Mevrouw L., Italiaanse, diende een klacht in tegen de Europese Commissie en het Europees Parlement, waarin zij beweerde dat de voorlichtingsbureaus van beide instellingen in Rome haar verkeerde informatie hadden verstrekt over vergelijkende examens van de Gemeenschap.

In hun antwoorden op de klacht stelden de beide instellingen in hoofdzaak dat het personeel in de twee bureaus zich het bezoek van de indiener van de klacht aan de bureaus niet konden herinneren; dat de instellingen verbaasd waren dat haar verkeerde informatie was verstrekt aangezien de inhoud van de informatie die haar zou zijn verstrekt in strijd was met het aanwervingsbeleid van de instellingen en dat de voorlichtingsbureaus waren geweest op hun plichten op dit gebied.

De antwoorden werden doorgestuurd naar de indiener van de klacht die de ombudsman daarop liet weten de klacht in te trekken.

Gezien deze omstandigheden sloot de ombudsman de zaak.

3.3 ZAKEN OPGELOST DOOR DE INSTELLING

3.3.1 HET EUROPEES PARLEMENT

TOEGANG TOT DE PRESENTIELIJST VAN DE PLENAIRE VERGADERINGEN

Besluit op klacht 26/13.07.1995/MAJQCS/FR/FR tegen het Europees Parlement

KLACHT

Drie Franse journalisten dienden een klacht in over het Europees Parlement. Zij voerden aan dat zij op 13 juli 1995 de presentielijst voor de leden van het Europees Parlement wilden raadplegen die buiten de vergaderzaal ligt waar het Parlement zijn plenaire vergaderingen in Straatsburg houdt (de leden van het Parlement worden geacht deze lijst te tekenen als zij de vergaderzaal binnengaan) en dat de boden van het Parlement zich hiertegen verzetten.

De indieners van de klacht voerden met name aan dat de lijst zich in een ruimte bevond die onbelemmerd toegankelijk was voor het publiek en dat er in geen enkele

nota staat dat het publiek deze lijst niet mag inzien. Voorts zou niet duidelijk zijn op welke afstand in meters, decimeter of centimeters het publiek bij de lijst mag komen, zonder inbreuk te maken op een verbod tot publieke toegang tot de lijst.

ONDERZOEK

Het antwoord van het Europees Parlement werd doorgegeven aan de betrokkenen die daarop commentaar leverden.

De ombudsman vroeg het Parlement daarop om aanvullende informatie. Op grond hiervan kwamen twee medewerkers van de ombudsman en een vertegenwoordiger van het Europees Parlement bijeen. In aansluiting hierop deed de ombudsman het Parlement een voorstel.

Het antwoord van het Parlement laat zich als volgt samenvatten: de presentielijst is een intern document dat de administratie van het Parlement o.a. in staat stelt te bepalen op welke toelagen de leden recht hebben. Het publiek heeft nooit toegang gehad tot deze lijst, maar wel tot de definitieve lijst die wordt opgenomen in de notulen van de vergadering, die de volgende dag beschikbaar zijn. Voorst heeft het publiek altijd toegang tot de namen van de leden, die aan een hoofdelijke stemming hebben meegedaan, meestal al na ongeveer een half uur na de stemming. Tot slot merkte het Parlement op dat de presentielijst in kwestie vroeger in de vergaderzaal zelf lag. De enige reden dat de lijst nu buiten de vergaderzaal ligt, is het plaatsgebrek binnen als gevolg van de laatste uitbreiding van de Europese Unie. Op basis van deze overwegingen handhaaft het Parlement het verbod op de toegang tot de lijst.

BESLUIT

De ombudsman stelde in de eerste plaats vast dat bij gebrek aan een algemene regeling van de communautaire wetgever inzake de toegang van het publiek tot documenten van de communautaire instellingen het aan elke instelling afzonderlijk is om dienaangaande regels uit te vaardigen, omdat zij zelf verantwoordelijk zijn voor hun interne organisatie;

In de tweede plaats merkte de ombudsman op dat de informatieve waarde van de lijst zeer beperkt is voor wat betreft de aanwezigheid van een lid in de vergaderzaal op een bepaald moment, want de leden kunnen naar wens de vergaderzaal binnengaan en verlaten zonder opnieuw de lijst in kwestie te hoeven tekenen.

De ombudsman moest dan ook vaststellen dat het Parlement om redenen van interne organisatie kan weigeren het publiek toegang te verschaffen tot de presentielijst, die vooral voor administratieve doeleinden is bedoeld.

De ombudsman oordeelde evenwel dat als het Parlement niet wenst dat het publiek de presentielijst raadpleegt, het zaak is deze niet op een plaats neer te leggen

waar ook het publiek komt en waar het nauwelijks mogelijk is toe te zien op de naleving van een dergelijk verbod. Om die reden stelde de ombudsman voor om zolang de lijst buiten de vergaderzaal ligt, de toegang van het publiek niet te belemmeren en bijzonder geïnteresseerde personen door de boden van het Parlement eventueel te informeren over de officiële lijst en de lijst met hoofdelijke stemmingen, een en ander via een voor dat doel opgestelde nota.

In antwoord op deze suggestie liet het Parlement weten dat de secretaris-generaal was verzocht de presentielijst opnieuw in de vergaderzaal te leggen en voor het geval dat onmogelijk was, een nota op te stellen ter uitdeling aan geïnteresseerde personen die willen weten hoe zij informatie kunnen krijgen over de aanwezigheid van leden.

Overwegende dat het Parlement zelf bevoegd is voor de interne organisatie en gezien de getroffen maatregel, besloot de ombudsman de zaak te sluiten.

3.3.2 DE RAAD

TOEGANG TOT DOCUMENTEN VAN DE RAAD

Besluit op klacht 45/26.7.95/JPB/PD/B-dk tegen de Raad

KLACHT

De heer B., Deen, diende een klacht in tegen de Raad. Hij verlangde dat alle informatie die nodig is om de huidige wetgeving te begrijpen openbaar wordt gemaakt en stelde dat hij als lid van het Europees Parlement kennis diende te hebben van alle wetgeving, inclusief notulen. De klacht ging vergezeld van de kopie van een nota van de Juridische Dienst van de Raad waarin kritiek werd geleverd op de praktijk van de Raad om verklaringen op te nemen in de notulen van de bijeenkomst van de Raad.

ONDERZOEK

In zijn antwoord op de klacht bracht de Raad drie elementen naar voren:

In de eerste plaats betoogde hij dat de klacht niet onder de bevoegdheid van de ombudsman viel. De Raad voerde aan dat uit de klacht niet bleek dat de handelingen van de Raad neerkwamen op wanbestuur en dat de nota van zijn Juridische Dienst geen bewijs vormde voor wanbestuur. De Raad stelde voorts dat de klager de zaak aan de ombudsman had voorgelegd in zijn hoedanigheid als lid van het Europees Parlement en dat de in de klacht geuite wens om kennis te hebben van alle bestaande wetgeving de uitdrukking van een politieke wil was.

In de tweede plaats betoogde de Raad dat de indiener van de klacht niet de no-

dige administratieve stappen bij de Raad had ondernomen alvorens zijn klacht aan de Europese Ombudsman voor te leggen.

In de derde plaats betoogde de Raad dat hij op 2 oktober 1995 een gedragscode had goedgekeurd inzake de publikatie en de notulen van de Raad en hierin op te nemen verklaringen als de Raad optreedt als wetgevende autoriteit, waaruit blijkt dat de Raad zijn handelwijze op dit gebied aanzienlijk heeft bijgesteld. Sinds de goedkeuring van de gedragscode zijn alle in de notulen van de bijeenkomsten van de Raad op te nemen verklaringen in verband met de definitieve goedkeuring van wetsteksten in de zin van de bijlage bij het Reglement van de Raad openbaar gemaakt voor het publiek.

BESLUIT

Ten aanzien van het eerste argument van de Raad stelde de ombudsman dat het aan de ombudsman zelf is om te beslissen of een klacht ontvankelijk is. Instellingen en organen van de Gemeenschap zijn uiteraard vrij om hun mening te geven over de door de ombudsman behandelde kwesties.

Bij de beoordeling van de ontvankelijkheid van een klacht mag niet als voorwaarde worden gesteld dat de indiener van de klacht onomstotelijk aantooit dat er sprake is geweest van wanbestuur.

In dit verband mag niet uit het oog worden verloren dat de taak van de ombudsman ook bestaat uit het verbeteren van de betrekkingen tussen de instellingen van de Gemeenschap en de Europese burgers; het instituut ombudsman werd opgericht als blijk van het streven van de Unie naar een open, democratisch en verantwoord bestuur. Het zou onredelijk zijn om van een burger, die een klacht indient, te verlangen dat hij bewijst dat er sprake is van wanbestuur. Dat zou de toegang tot de ombudsman al te zeer bemoeilijken. Een dergelijke eis heeft overigens ook geen enkele rechtsgrondslag: zoals blijkt uit de tweede alinea van lid 1 van artikel 138 E van het EG-Verdrag verricht de ombudsman onderzoek naar "vermeende feiten" ("faits allégués" in het Frans) en niet naar bewezen feiten. Overeenkomstig artikel 3, lid 1 van het statuut van de ombudsman mag de ombudsman een onderzoek instellen naar een "vermoed geval van wanbeheer" ("cas éventuel de mauvaise administration" in het Frans).

In de klacht werd aangevoerd dat niet alle bestaande wetgeving toegankelijk was. Een nota maakte onlosmakelijk deel uit van de klacht. In deze nota werd zware kritiek geleverd op de praktijk van de Raad om verklaringen aan de notulen van de bijeenkomsten van de Raad toe te voegen. In de klacht werd derhalve duidelijk aangevoerd dat er sprake zou zijn geweest van wanbeheer.

Het feit dat de indiener van de klacht lid is van het Europees Parlement speelt geen rol. In artikel 8 D van het EG-Verdrag wordt immers bepaald dat "iedere" burger

van de Unie zich kan wenden tot de ombudsman. Er is dan ook geen reden om leden van het Europees Parlement te verbieden een klacht in te dienen bij de ombudsman. Ten aanzien van de opmerking van de Raad dat de klacht van "politieke" aard was, oordeelde de ombudsman dat de publieke toegankelijkheid van de vigerende wetgeving een eerste vereiste is voor een democratisch rechtsstelsel. Een aantijging dat dit niet het geval is dient dan ook zonder meer serieus te worden genomen ongeacht de eventuele politieke motieven die er volgens de Raad aan ten grondslag liggen.

De ombudsman vond het eerste argument van de Raad dan ook onvoldoende grond hebben om terug te komen op zijn aanvankelijke besluit om de klacht te behandelen.

Ten aanzien van de bewering van de Raad dat de betrokkene vóór het indienen van de klacht niet de "passende administratieve stappen" bij de Raad heeft ondernomen overeenkomstig artikel 2, lid 4 van het statuut merkte de ombudsman op dat de verschillende taalversies van deze bepaling licht van elkaar verschillen. In de Deense versie lijkt terecht de term "fornødne" te worden gebruikt zodat de indruk wordt gewekt dat dergelijke administratieve stappen noodzakelijk zijn. Aan de andere kant worden in de Engelse, Franse, Duitse, Spaanse en Zweedse versie respectievelijk de termen "appropriate", "appropriées", "geeigneten", "adecuadas" en "lämpliga" gebruikt, hetgeen lijkt te impliceren dat er passende administratieve stappen moeten worden ondernomen. Gezien de bedoeling van de bepaling lijkt de correcte interpretatie te zijn dat er passende administratieve stappen moeten zijn ondernomen. Vervolgens is het aan de ombudsman om te beoordelen wat in een specifiek geval passend is.

In het onderhavige geval bleek dat de verklaringen die waren opgenomen in de notulen van de bijeenkomsten van de Raad een belemmering hadden gevormd voor de publikatie van deze notulen. Dit leek bovendien volledig te worden bevestigd door het feit dat de Raad het in een later stadium noodzakelijk achtte om een gedragscode op te stellen over de publikatie van de notulen van de Raad en daarin op te nemen verklaringen. Op grond daarvan mocht worden aangenomen dat voorafgaande administratieve stappen geen weerklank zouden hebben gevonden.

De ombudsman vond het tweede argument van de Raad derhalve onvoldoende gegrond om terug te komen op zijn oorspronkelijke besluit om de klacht als ontvankelijk te beschouwen.

Ten aanzien van de gegrondheid van de klacht merkte de ombudsman op dat de instellingen grote waarde hechten aan de toegang tot documenten als onderdeel van de bevordering van de doorzichtigheid van het besluitvormingsproces in de Unie (zie bijvoorbeeld de aan het Verdrag van Maastricht gehechte Verklaring nr. 17 betreffende het recht op toegang tot informatie en de verklaring van de Raad van 22 januari 1996 naar aanleiding van het wetgevingsprogramma van de Commissie voor 1996).

Zoals reeds hierboven werd vermeld, past ook de oprichting van het instituut ombudsman in het kader van de bevordering van de inzichtelijkheid van het besluitvormingsproces in de Unie. Derhalve spreekt het vanzelf dat doorzichtigheid en het recht op toegang tot documenten de ombudsman na aan het hart liggen. Hij oordeelde dat de Raad met de invoering van de gedragscode op 2 oktober 1995 de noodzakelijk geachte stappen heeft genomen om de toegang tot het in de klacht genoemde soort documenten in de toekomst veilig te stellen. De ombudsman zag dan ook geen verdere redenen om de klacht te behandelen en sloot de zaak.

3.3.3 DE EUROPESE COMMISSIE

FINANCIËLE VERGOEDING VOOR VOORBEREIDENDE WERKZAAMHEDEN

Besluit op klacht 5/09.11.94/FE/EF-en tegen de Europese Commissie

KLACHT

Een adviesbureau diende in november 1994 een klacht in tegen de Europese Commissie namens zijn klant, een onderneming gespecialiseerd in het organiseren van conferenties.

De Commissie had de onderneming in 1992 gevraagd een conferentie te organiseren. Korte tijd vóór de conferentie zou plaatsvinden, gelastte de Commissie de conferentie af. De afgelasting was schijnbaar te wijten aan het feit dat de bevoegde ambtenaar van de Commissie geen groen licht had gekregen voor de financiering ervan met alle nadelige gevolgen van dien voor de onderneming waaronder financieel verlies door het geld en de tijd die het al in de organisatie van de conferentie had gestoken.

De daaropvolgende briefwisseling en andere contacten met de Commissie hebben niet tot schadeloosstelling van de onderneming geleid.

ONDERZOEK

Daar de ombudsman pas op 27 september 1995 in functie trad, kon hij de klacht niet onmiddellijk onderzoeken. Op 31 oktober 1995 verzocht hij de Commissie om haar commentaar op de klacht.

Bij fax van 15 januari 1996 en brief van 17 januari 1996 deelde de Commissie de ombudsman mede dat zij in november 1995 had aangeboden de onderneming in het kader van een definitieve regeling voor alle kosten schadeloos te stellen. De onderneming was op het aanbod ingegaan en de zaak was inmiddels dus geregeld.

*Jacob SÖDERMAN,
Europese Ombudsman.*

*De klachten worden besproken
tijdens bijeenkomsten van
de juridische medewerkers.*

*De heer Ian HARDEN,
hoofd van het secretariaat,
presenteert een dossier tijdens
de vergadering.*

BESLUIT

Aangezien de klacht naar tevredenheid van beide partijen is opgelost, sloot de ombudsman de zaak. De onderneming heeft de ombudsman bedankt voor diens onderzoek dat, aldus het bedrijf, "de Commissie tot serieus onderhandelen heeft aanzet."

LAATTIJDIGE BEANTWOORDING VAN VERZOEKEN OM INFORMATIE

Besluit op klacht 22/03.05.1995/AP/DE tegen de Europese Commissie

Op 28 april 1995 diende de heer P. bij de Europese Ombudsman een klacht in tegen de Commissie, die zijn brieven van 12 oktober 1994 en 15 februari 1995 onbeantwoord zou hebben gelaten.

De Europese Ombudsman kon deze klacht niet meteen behandelen, omdat hij pas op 27 september 1995 in functie trad. Op 27 oktober 1995 verzocht hij de Commissie om haar versie van de feiten.

Bij schrijven van 26 januari 1996 formuleerde de Commissie haar opmerkingen in verband met de aan de ombudsman gerichte klacht en gaf ze toe dat de beantwoording van de brieven van de rekwestrant abnormaal lang op zich had laten wachten. De verzoeken om informatie die de rekwestrant in oktober 1994 en februari 1995 tot de Commissie in Luxemburg had gericht, werden pas op 31 mei 1995 beantwoord. De Commissie deelde de ombudsman mede dat DG V zijn procedure voor de beantwoording van brieven als deze inmiddels had aangepast om soortgelijke vertragingen in de toekomst te voorkomen. Op 12 juni 1995 stuurde de rekwestrant nogmaals een brief, dit keer naar de diensten van de Commissie in Brussel. Deze brief werd op 7 juli 1995 beantwoord.

Aangezien aan het verzoek van de rekwestrant inmiddels gevolg was gegeven en de aanpassing van de procedure voor de beantwoording van aan de Commissie gerichte briefwisseling de goedkeuring van de ombudsman kon wegdragen, besloot de ombudsman dat een nader onderzoek overbodig was, zodat de zaak kon worden gesloten.

NIET-BETALING VAN EEN TOEGEKENE SUBSIDIE

Besluit op klacht 95/30.8.95/IMI/EF/NL tegen de Europese Commissie

Op 23 augustus 1994 diende de heer Z. namens een Nederlandse instelling bij de ombudsman een klacht in tegen de Commissie wegens vermeend wanbeheer. De rekwestrant beweert dat DG V bij schrijven van 18 mei 1994 had toegezegd de

door de Nederlandse instelling georganiseerde studiedagen "Europese verkiezingen 1994" voor een bedrag van 5.000 ecu te subsidiëren, maar deze som nooit uitbetaalde.

De Europese Ombudsman kon deze klacht niet meteen behandelen, omdat hij pas op 27 september 1995 in functie trad. Op 20 november 1995 stuurde hij de klacht door naar de Commissie met het verzoek om nadere uitleg.

Bij schrijven van 12 januari 1996 deelde de rekwestrant de ombudsman mede dat de Nederlandse instelling en de Commissie tot een vergelijk waren gekomen en dat de klacht bijgevolg werd ingetrokken.

De ombudsman stelde vast dat het geschil op een voor beide partijen bevredigende wijze was bijgelegd en besloot de zaak te sluiten.

TOEKENNING AAN EEN STRAND VAN HET RECHT EEN BLAUWE VLAG TE VOEREN ALS TEKEN VAN EEN SCHOON MILIEU

Besluit op klacht 235/16.11.95/JMC-fr tegen de Europese Commissie

KLACHT

De heer C. heeft in november 1995 een klacht ingediend betreffende de toekenning van de blauwe vlag, als bewijs van kwaliteit en hygiëne, aan het strand van Armação de Pêra, Algarve, Portugal, en betreffende het gebruik van middelen van het EFRO voor dit strand.

De toekenning van de blauwe vlag aan het strand van Armação de Pêra was volgens hem onterecht, aangezien dit strand gevaar oplevert voor het milieu en de volksgezondheid. Hij klaagde over de deplorabele toestand van de toegangen tot het strand en over de hoeveelheden afval die zich daar opstapelen, en voegde ter illustratie verschillende foto's toe. Verder zette hij vraagtekens bij het gebruik door de Portugese autoriteiten van de communautaire middelen die zijn toegekend voor het onderhoud van dit strand.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman heeft de Commissie in kennis gesteld van de toekenning van de blauwe vlag aan het strand van Armação de Pêra en haar gevraagd hem haar opmerkingen te doen toekomen.

In haar antwoord heeft de Commissie er allereerst opgevezen dat zij niet rechtstreeks verantwoordelijk is voor de toekenning van de blauwe vlag. Deze ligt in handen van een nongouvernementele organisatie die in Denemarken is gevestigd. De rol van de Commissie beperkt zich tot het verstrekken van gegevens voor één van

de toekenningscriteria. Niettemin heeft zij bovenbedoelde organisatie om nadere inlichtingen gevraagd en toegezegd de heer C. een onderzoeksrapport te doen toekomen.

Wat betreft het gebruik van communautaire middelen verklaarde de Commissie dat zij geen enkele fraude had kunnen bespeuren.

De Europese Ombudsman heeft deze opmerkingen toegezonden aan de heer C. Deze heeft uiting gegeven aan zijn tevredenheid over de actie van de Europese Ombudsman, gezien het feit dat de blauwe vlag voor het jaar 1996 niet meer is toegekend aan het strand van Armação de Pêra, en heeft zijn klacht ingetrokken. Hij heeft verzocht bovengenoemd onderzoeksverslag te mogen ontvangen.

Ook heeft hij een kopie ingesloten van een brief van Commissaris Ritt BJRREGAARD, waarin zij hem mededeelt dat de Europese Commissie een procedure uit hoofde van artikel 169 van het Verdrag heeft ingeleid tegen de Portugese autoriteiten wegens overtreding van de communautaire teksten op dit gebied, met name richtlijn 76/160/EEG (zwemwater).

BESLUIT

De toekenning van de blauwe vlag is in handen van een intergouvernementele organisatie, de Stichting voor Milieuopvoeding in Europa, die in Denemarken is gevestigd. De Europese Commissie is dus niet de autoriteit die de blauwe vlag toekent. Zij staat echter niet geheel buiten de procedure, aangezien zij inlichtingen verschaft over één van de criteria voor de toekenning van de blauwe vlag, te weten de kwaliteit van het zwemwater.

De Europese Commissie heeft de klacht doorgezonden naar deze stichting en navraag gedaan bij de nationale agent van de stichting om vast te stellen hoe de toekenning van de blauwe vlag aan het strand in kwestie in zijn werk is gegaan.

Tegelijkertijd heeft de Europese Commissie een inbreukprocedure tegen Portugal geopend op basis van artikel 169 van het Verdrag wegens eventuele manipulaties bij de analyse van watermonsters (schending van richtlijn 76/160/EEG over zwemwater).

Wat betreft het gebruik van de communautaire middelen door de Portugese autoriteiten heeft het door de Europese Commissie ingestelde onderzoek geen enkele frauduleuze praktijk aan het licht gebracht.

Gezien het feit dat de blauwe vlag voor het jaar 1996 niet meer is toegekend aan het strand van Armação de Pêra en gezien de stappen die de Europese Commissie heeft ondernomen, voor zover dat binnen haar bevoegdheden viel, bij de betrokken autoriteiten en organismen, worden de legitieme vragen die de heer C. in zijn klacht aan de orde had gesteld, geacht naar tevredenheid te zijn beantwoord.

Ingevolge het besluit van de heer C. zijn klacht in te trekken sloot de Europese Ombudsman de zaak.

LATE BETALING VAN EEN REKENING

Besluit op klacht 236/17.11.1995/AKH/KT-en tegen de Europese Commissie

Een firma die een contract had gesloten met de Europese Commissie, diende in november 1995 een klacht in over de late betaling van een rekening voor een opdracht in het kader van het TACIS-milieuprogramma voor de Donau. De rekening werd in februari 1994 toegezonden aan de Europese Commissie, maar werd pas maanden later betaald, terwijl de overeengekomen betalingstermijn 30 dagen was.

De ombudsman heeft de Europese Commissie om commentaar gevraagd. In haar antwoord verklaarde de Commissie dat de betaling aan deze firma inderdaad later had plaatsgevonden dan redelijk was en dat zij bereid was rente te betalen.

Het antwoord van de Commissie werd toegezonden aan klager. De firma accepteerde de verontschuldiging van de Commissie, die gepaard ging met een aanbod rente te betalen wegens de late betaling.

De zaak werd aldus op een voor klager bevredigende wijze opgelost en de ombudsman sloot de zaak.

DE RICHTLIJN INZAKE VERZEKERINGEN ANDERE DAN LEVENSVZERKERINGEN

Besluit op klachten 256/23.11.95/EA//B-FR, 291/21.12.95/SA/B-FR, 311/4.1.96/CN/B-FR tegen de Europese Commissie

KLACHTEN

De klachten hebben betrekking op de interpretatie die de Europese Commissie geeft aan richtlijn 92/49/EEG over verzekeringen andere dan levensverzekeringen.

Een in Frankrijk gevestigde verzekeringsmaatschappij heeft in oktober 1995 aan haar klanten in België, de klagers, medegedeeld dat zij had besloten de risico's van in het buitenland woonachtige personen niet meer te verzekeren "vanwege de communautaire bepalingen inzake vrije dienstverlening". Bedoeld waren de inwerkingtreding van de derde richtlijnen inzake verzekeringen op 1 juli 1994 en de wettelijke verplichtingen die door deze richtlijnen worden opgelegd. De klagers hebben zich gericht tot de Europese ombudsman met betrekking tot de interpretatie van de Europese Commissie van de communautaire richtlijnen, daar zij van mening waren dat het verbreken van hun contract was toe te schrijven aan deze teksten.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman heeft de Europese Commissie op de hoogte gesteld, waarop deze hem haar opmerkingen heeft doen toekomen.

De Commissie heeft in de eerste plaats de wettelijke situatie uiteengezet die door deze richtlijnen is geschapen wat betreft de toegang tot verzekeringen en de gebruikmaking daarvan. Vervolgens heeft zij de situatie geschetst die in sommige lidstaten bestond vóór de inwerkingtreding van deze richtlijnen en ten slotte heeft zij haar standpunt uiteengezet ten aanzien van deze klachten.

De klagers hebben geen enkel commentaar gegeven op deze opmerkingen, behalve dat zij de ombudsman bedankt hebben voor zijn optreden.

BESLUIT

Voor de inwerkingtreding van deze richtlijnen inzake verzekeringen verboden sommige lidstaten, waaronder België, verzekeringsmaatschappijen die in een ander land gevestigd waren om op hun grondgebied gelocaliseerde risico's te dekken, indien deze maatschappijen daar geen vestiging hadden. Op het niet naleven van deze voorwaarde stonden sancties, met name nietigverklaring van het contract.

Onder deze regeling bood het contract dat was gesloten tussen klagers en hun maatschappij derhalve geen enkele wettelijke garantie indien de verzekeraar niet aan deze voorwaarde voldeed.

De derde richtlijnen inzake verzekeringen hebben ten doel een einde te maken aan deze situatie, die strijdig is met de vrije dienstverlening op het gebied van verzekeringen, en maken het voor iedere verzekeraar die is gevestigd in een lidstaat mogelijk risico's in een andere lidstaat te dekken, zonder daar gevestigd te moeten zijn. Dit veronderstelt echter dat het "gastland" controle kan uitoefenen op de activiteiten van zo'n verzekeraar. Daarom legt de nieuwe regeling de verzekeraar bepaalde verplichtingen op. De verzekeraar moet bijvoorbeeld bepaalde regels in acht nemen van de lidstaat waarin het risico wordt gedekt, met name fiscale regels.

In het onderhavige geval is het mogelijk dat de verzekeraar van klagers van mening was dat deze verplichtingen te zwaar waren en besloten heeft zijn activiteiten tot Frankrijk te beperken, en derhalve de contracten die risico's in België dekten te beëindigen. Het gaat hierbij echter om een keuze die voortvloeit uit de commerciële strategie van deze maatschappij en geenszins zijn opgelegd door de communautaire richtlijnen, zoals blijkt uit het feit dat andere verzekeraars ervoor hebben gekozen wel volgens de nieuwe regeling te werken.

Gezien het voorafgaande heeft de Europese ombudsman besloten dat verder onderzoek ter zake niet gerechtvaardigd was en sloot hij de zaak.

VERGOEDING VAN REIS- EN VERBLIJFKOSTEN

Besluit op klacht 450/20.2.96/JF/A-KT-en tegen de Europese Commissie

KLACHT

In juli 1995 kwam de heer F. naar Brussel voor het mondeling examen van een vergelijkend onderzoek. De Commissie adviseerde hem contact op te nemen met haar reisbureau, dat een hotelkamer voor een speciale prijs voor hem regelde. Bovendien werden de kosten van het vervoer van het vliegveld van Brussel naar de stad, en vice versa bij het vertrek, vergoed.

In september 1995 werd hij door de Commissie verzocht naar Brussel te komen voor een medisch onderzoek en voor gesprekken. Hij wendde zich wederom tot het reisbureau van de Commissie, zoals hij ook in juli had gedaan, maar kreeg te horen dat de Commissie hem geen recht op speciale hoteltarieven verleende. Het goedkoopste hotel dat hij kon boeken was duurder dan dat in juli.

Het gevolg was dat de hotelkosten in verband met het medisch onderzoek en de gesprekken hoger waren dan de uiteindelijke vergoeding van de Commissie. Bovendien werden de kosten van het vervoer van en naar het vliegveld en van de metro in Brussel ditmaal niet vergoed. Klager heeft de Commissie om opheldering verzocht, maar haar antwoord bevredigde hem niet.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman heeft de Europese Commissie schriftelijk verzocht om commentaar op de klacht.

In haar antwoord verklaarde de Commissie dat overeenkomstig artikel 8 van de regeling voor de vergoeding van reis- en verblijfkosten voor personen buiten de Gemeenschap die worden uitgenodigd voor een vergelijkend onderzoek, onderhoud of medisch onderzoek (hierna te noemen "de regeling") voor de verblijfskosten een dagvergoeding wordt toegekend die is bedoeld als forfaitaire bijdrage in de kosten van de kandidaat (en niet als een integrale vergoeding).

Wat het treinkaartje van het vliegveld naar Brussel-centrum betreft, er is geen bepaling in de regeling voor vergoeding daarvan, maar in de praktijk wordt het kaartje op verzoek van de kandidaat vergoed.

Dat klager in juli 1995 een speciale hotelprijs heeft gekregen is geen standaard-procedure. Dit is bij wijze van uitzondering gedaan vanwege de korte periode tussen de schriftelijke en de mondelinge examens.

De opmerkingen van de Commissie zijn aan klager toegezonden voor commentaar.

Hij deelde de Europese Ombudsman mede dat hij niet op de hoogte was van de regeling en dat hij nooit in kennis was gesteld van het uitzonderlijk karakter van de speciale regeling van juli 1995.

BESLUIT

In de brief van september 1995 waarin de heer F. werd uitgenodigd naar Brussel te komen voor medisch onderzoek en sollicitatiegesprekken stond:

"in voorkomend geval, zullen uw reiskosten worden vergoed overeenkomstig de voorwaarden uiteengezet in bijgevoegd formulier".

Dit formulier bevat de bovengenoemde regeling. Men kan er derhalve van uitgaan dat de "regeling" in september 1995 aan klager is medegedeeld. De regeling bevat alle relevante voorwaarden voor de vergoedingen aan kandidaten. De kostenvergoeding van de heer F. geschiedde overeenkomstig artikel 8, lid 3, van de regeling, dat voorziet in een forfaitair bedrag van 50 ecu per dag.

Deze forfaitaire vergoeding is bedoeld voor accommodatie, maaltijden en plaatselijk vervoer, dus ook voor de metro in Brussel.

Wat betreft de kosten van de trein van het vliegveld naar Brussel deelde de Commissie de Europese ombudsman mede dat deze als gevolg van een onachtzaamheid niet zijn vergoed en dat de vergoeding daarvan onderweg was.

In het licht van deze bevindingen sloot de Europese Ombudsman de zaak.

TOEGANG TOT INFORMATIE OVER HET RESULTAAT VAN EEN EXAMEN

Besluit op klacht 485/13.03.96/LV/B/KT-fr tegen de Europese Commissie

De heer V., die was geslaagd voor een algemeen vergelijkend onderzoek van de Commissie en op een reservelijst was geplaatst, was na meerdere maanden nog steeds niet gecontacteerd door de diensten van de Commissie met het oog op een eventuele aanwerving. Hij heeft zich toen tot deze diensten gericht om inlichtingen te vragen over het aantal geslaagden van het vergelijkend onderzoek, zijn plaats op de lijst en het aantal en de positie op de lijst van de reeds aangeworven geslaagden.

De diensten van de Commissie hebben alleen de eerste vraag beantwoord en voor het niet beantwoorden van de twee andere, redenen van vertrouwelijkheid aangevoerd. Vervolgens heeft de heer V. in maart 1996 een klacht ingediend bij de Europese ombudsman.

De Europese Ombudsman heeft de Europese Commissie in kennis gesteld van de klacht. In haar opmerkingen completeert de Europese Commissie de inlichtingen die zij eerder aan de klager had verstrekt en antwoordt eveneens op de twee andere vragen.

Deze opmerkingen zijn voor commentaar toegezonden aan de klager. Hij heeft de Europese Ombudsman medegedeeld dat hij tevreden is met het aanvullend antwoord van de Commissie.

De Europese ombudsman heeft daarop de zaak gesloten.

UITBLIJVEN VAN EEN ANTWOORD VAN DE COMMISSIE

Besluit op klacht 493/15.3.96/HMT/DE tegen de Europese Commissie

De heer T., Duitser, diende een klacht in over de Europese Commissie. Hij voerde aan dat hij de Commissie had geschreven over een probleem in verband met het recht op vrij verkeer, maar geen antwoord had ontvangen.

De Europese Ombudsman nam contact op met de bevoegde dienst van de Commissie die zich verontschuldigde voor het uitblijven van een antwoord en hiervan alsnog onmiddellijk werk maakte.

Daarop sloot de ombudsman de zaak.

3.3.4 HET EURATOM-INSTITUUT

NIET-NAKOMING VAN EEN CONTRACTUELE VERPLICHTING

Besluit op klacht 30/19.7.1995/AC/IT/KH tegen het EURATOM-instituut

KLACHT

Op 13 juli 1995 diende de heer C., die de Italiaanse nationaliteit heeft, een klacht in tegen het Euratom-instituut voor teledetectietoepassingen in Ispra (Italië). Naar zijn zeggen heeft dit instituut, dat deel uitmaakt van het Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek en aldus onder DG XII (wetenschappen, onderzoek en ontwikkeling) van de Europese Commissie ressorteert, hem nooit betaald voor het werk dat hij in de periode januari 1994 tot november 1994 voor rekening van dit instituut heeft verricht.

ONDERZOEK

Op 13 december 1995 werd de klacht doorgestuurd naar de Commissie met het verzoek om nadere uitleg. Op 15 maart 1996 bracht de Commissie voor het eerst advies uit. Op 3 juli 1996 nam de Commissie opnieuw contact op met de ombudsman en deed ze een voorstel om het geschil bij te leggen.

De Commissie beweerde dat de rekwesrant zijn contractuele verplichtingen binnen de afgesproken termijn niet naar behoren was nagekomen en dat hij om die reden niet werd betaald. Volgens haar kon met de rekwesrant echter wel een regeling worden getroffen. Zij stelde voor de helft van het voor de contractuele werkzaamheden verschuldigde bedrag te betalen, op voorwaarde evenwel dat de oorspronkelijke versie van de door de rekwesrant ontwikkelde software door hem niet meer en onder geen enkel beding gebruikt of verder ontwikkeld zou worden.

De ombudsman stuurde de rekwestrant het voorstel van de Commissie herhaaldelijk toe, maar kreeg nooit antwoord.

Vervolgens vroeg de ombudsman de Commissie of zij het door haar voorgestelde bedrag had betaald. De Commissie antwoordde dat zij nog niet tot betaling was overgegaan, omdat de rekwestrant nog niet had geantwoord dat hij instemde met de eraan verbonden voorwaarden.

BESLUIT

Aangezien de Commissie de rekwestrant een schikking had voorgesteld, maar elke reactie van de zijde van de rekwestrant - ook na herhaald aandringen - uitbleef, besloot de ombudsman de klacht niet nader te onderzoeken en sloot hij de zaak.

3.4 ZAKEN AFGESLOTEN MET EEN KRITISCHE OPMERKING

3.4.1 HET EUROPEES PARLEMENT

VERGELIJKEND ONDERZOEK: VERLIES VAN EEN BRIEF VAN EEN KANDIDAAT

Klacht 145/27.9.95/ABMG/B-de

Mevrouw M.G. vroeg de Europese Ombudsman om informatie over haar rechten om te vragen om een herziening van de cijfers die zij had behaald in een door het Europees Parlement georganiseerd vergelijkend onderzoek. Mevrouw M.G. was niet geslaagd in het schriftelijk gedeelte van het onderzoek en stuurde een brief naar de jury waarin zij vroeg haar cijfers te heroverwegen. De indienster van de klacht verklaarde dat er nooit een tweede beoordeling heeft plaatsgehad.

In zijn opmerkingen meldde het Europees Parlement aan de Europese Ombudsman dat de brief van de indienster niet naar het juiste adres was gestuurd - hij was namelijk gericht aan de voorzitter van de jury en niet aan het bureau Vergelijkende Onderzoeken - en derhalve verloren is geraakt. Toen de indienster opnieuw een brief aan het Parlement richtte, had de jury haar werkzaamheden reeds beëindigd en haar verslag voorgelegd, en daarom werden haar cijfers niet herzien.

De Europese Ombudsman verklaarde dat de eerste brief had moeten worden beantwoord aangezien hij effectief ter bestemming was gekomen in het Parlement. Volgens de beginselen van goed bestuur moet fout geadresseerde post worden doorgestuurd naar de desbetreffende dienst binnen het Parlement.

Wat betreft de vraag om de cijfers te herzien, is er geen enkele bepaling op grond waarvan een kandidaat om heroverweging van zijn of haar behaalde cijfers kan

verzoeken. De jury is onafhankelijk in haar werkzaamheden en het is dus niet mogelijk bij een hogere instantie beroep aan te tekenen voor een heroverweging van de behaalde cijfers. De Europese Ombudsman is echter wel op de hoogte gesteld van het feit dat bepaalde jury's de cijfers van een kandidaat heroverwegen indien hij daarom verzoekt binnen een redelijke termijn. Het Parlement betwistte niet dat de cijfers van de indienst zoudens zijn herzien indien het verzoek tijdig was ingediend.

De Europese Ombudsman uitte dan ook kritiek op het feit dat de cijfers van de indienst niet zijn herzien omdat haar eerste verzoek voor een heroverweging binnen het Parlement verloren is geraakt.

Maar omdat de jury zijn werkzaamheden had beëindigd en het derhalve niet mogelijk was voor deze kwestie tot een minnelijke schikking te komen, besloot de Ombudsman de zaak te sluiten.

3.4.2 DE RAAD

UITSLUITING VAN VERGELIJKEND EXAMEN

Besluit op klacht 129/19.9.95/TK/B tegen de Raad

KLACHT

Mevrouw K., van Finse nationaliteit, beklagt zich over het feit dat zij niet werd toegelaten tot het vergelijkend onderzoek voor de aanwerving van vertalers door de Raad. Het vergelijkend onderzoek werd in februari 1995 aangekondigd. In de aankondiging stond dat sollicitanten

universitair onderwijs moesten hebben gevolgd en afgerond met een diploma of getuigschrift van een voltooide studie aan een universiteit [...] De sollicitanten moesten met bewijsstukken staven dat zij aan deze toelatingsvoorwaarde voldeden (kopie van diploma's of getuigschriften).

Mevrouw K. stelt dat zij het nodige heeft gedaan om aan deze voorwaarde te voldoen. Zij ontving een op 24 maart 1995 gedateerd getuigschrift van haar universiteit (de Universiteit van Helsinki). Hierin werd bevestigd dat zij aan alle vereisten voor het verkrijgen van de graad van Master of Arts (Doctorandus in de Letteren) had voldaan. Het getuigschrift droeg het opschrift van de Faculteit der Letteren, was voorzien van de officiële stempel en was ondertekend door de secretaris van de faculteit. Het was vergezeld van een afgestempeld overzicht van de vakken die zij had gevolgd en de vermeldingen en cijfers die zij had gekregen. Zij diende dit getuigschrift in vóór 6 april 1995, de uiterste termijn die in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek was vastgesteld.

Zij ontving haar graad officieel op 30 mei 1995 tijdens een plechtigheid op de universiteit.

De jury deelde mevrouw K. in juni 1995 schriftelijk mede dat zij niet tot het vergelijkend onderzoek werd toegelaten omdat zij geen diploma of getuigschrift had ingediend waaruit bleek dat zij haar universitaire studie had voltooid. De jury verdedigde het standpunt dat enkel een tijdens een plechtigheid overhandigd document als bewijs kon worden aanvaard.

Mevrouw K. ondernam driemaal administratieve stappen bij de Raad in een vergeefse poging om de jury op haar besluit te laten terugkomen. Zij schreef de ombudsman op 11 september 1995 een brief waarin zij erover klaagde dat zij onte-recht van deelneming aan het vergelijkend onderzoek was uitgesloten. Zij betoogde dat het getuigschrift dat zij had ingediend voldeed aan de vereisten in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek.

ONDERZOEK

De ombudsman verzocht de secretaris-generaal van de Raad schriftelijk om inlichtingen over deze klacht. In zijn antwoord stelde de Raad het volgende:

- uit de bestaande jurisprudentie blijkt dat de jury zich strikt moet houden aan de voorwaarden die in de aankondiging van een vergelijkend onderzoek zijn vastgesteld;
- de jury moet zich enkel baseren op bewijsstukken die de kandidaten vóór de in de aankondiging vastgestelde termijn moeten indienen. De jury is niet verplicht om sollicitanten te verzoeken bewijsstukken die zij hebben verzuimd over te leggen alsnog op te sturen en evenmin om rekening te houden met bewijsstukken die na de termijn zijn ingediend;
- in het geval van mevrouw K. kon het "voorlopig getuigschrift" van 24 maart 1995 niet worden beschouwd als een diploma of getuigschrift om een voltooide universitaire opleiding aan te tonen;
- de stukken die bij de daarop volgende brieven van mevrouw K. aan de jury waren gevoegd, konden niet in aanmerking worden genomen omdat zij na de uiterste termijn waren verstuurd;
- mevrouw K. werd derhalve op rechtmatige wijze van het vergelijkend onderzoek uitgesloten.

De opmerkingen van de Raad werden naar mevrouw K. verstuurd. In haar opmerkingen op dit antwoord herhaalde zij haar standpunt dat het getuigschrift van 24 maart 1995 wel degelijk voldeed aan de voorwaarde in de aankondiging en dat de jury het getuigschrift derhalve had moeten aanvaarden.

BESLUIT

De ombudsman accepteert dat de jury strikt gehouden was aan de voorwaarden die in de aankondiging van het vergelijkend onderzoek waren vastgesteld. De jury was derhalve verplicht na te gaan of de sollicitanten een diploma of getuigschrift hadden ingediend, waaruit bleek dat zij een voltooide universitaire opleiding hadden genoten en moest diegenen die dat hadden verzuimd, afwijzen.

Mevrouw K. had echter vóór de vastgestelde termijn bewijsstukken doen toekomen waaruit bleek dat zij een voltooide universitaire opleiding had genoten. Het was niet duidelijk of het door haar ingediende bewijsstuk al dan niet voldeed aan de voorwaarde van de aankondiging. De jury moest derhalve een besluit nemen over de vraag of mevrouw K. aan de voorwaarde had voldaan.

Voor het nemen van haar beslissing hanteerde de jury een restrictieve, nauwe interpretatie van de termen getuigschrift van een voltooide universitaire opleiding. De Raad toonde niet aan dat het om praktische administratieve redenen noodzakelijk was om tot deze interpretatie te komen i.p.v. tot een interpretatie die tot de aanvaarding van het door mevrouw K. overgelegde getuigschrift zou hebben geleid. Mevrouw K. mocht er redelijkerwijze van uitgaan dat haar getuigschrift aan de voorwaarde van de aankondiging voldeed. De ombudsman is dan ook van oordeel dat deze beperkte interpretatie op willekeur wijst.

De ombudsman is voorts van oordeel dat de jury als blijk van behoorlijk bestuur bereid had moeten zijn om zich te buigen over de argumenten die de sollicitante had aangevoerd om aan te tonen dat *de stukken die vóór de termijn waren ingediend aan de vastgestelde voorwaarde voldeden*.

De ombudsman kon niet voor een minnelijke schikking zorgen omdat het vergelijkend onderzoek, waartoe mevrouw K. niet was toegelaten, afgesloten was en de lijst van geschikt bevonden vertalers naar alle waarschijnlijkheid een aantal jaren geldig zal blijven.

De ombudsman wijst erop dat mevrouw K. binnen drie maanden na het besluit van de jury naar het Gerecht van eerste aanleg had kunnen stappen. Aangezien zij dit naliet, bleef de beslissing om haar van deelneming uit te sluiten, overeind.

De ombudsman is dan ook van oordeel dat er geen verder onderzoek nodig is en besluit de zaak te sluiten. De ombudsman meent evenwel dat de Raad erop toe moet zien dat zijn kritiek op de jury in deze zaak onder de aandacht van toekomstige jury's wordt gebracht.

3.4.3 DE EUROPESE COMMISSIE

GEDRAGING VAN DE EUROPESE COMMISSIE VAN EEN KLACHT OVER EEN UITBLIJVENDE MILIEU-EFFECTBEOORDELING : rondweg Newbury

Besluit op klachten 206/27.10.95/HS/UK, 211/03.11.95/JC/UK, 226/13.11.95/JC/UK, 229/14.11.95/PAD/UK, 303/03.01.96/COW/UK, 327/08.01.96/RW/UK, 335/08.01.96/AK/UK, 358/15.01.96/EC/UK, 359/16.01.96/JK/UK, 360/09.01.96/SJ/UK, 361/09.01.96/JB/UK, 362/15.01.96/JB/UK, 363/15.01.96/MN/UK, 364/03.11.96/JS/UK, 377/31.1.96/MJ/UK, 378/25.01.96/JB/UK, 382/24.1.96/CW/UK, 383/24.1.96/JK/UK, 403/01.02.96/TPA/UK, 471/4.3.96/PC/UK, 487/14.3.96/BRF/UK, 488/14.3.96/PB/UK, 514/25.3.96/DB/UK, 515/25.3.96/PJW/UK, 526/27.3.96/DHW/UK/562/18.4.96/DD/UK, 607/24.5.96/BB/UK tegen de Europese Commissie

De indieners betichten de Europese Commissie van wanbestuur wegens haar beslissing om geen niet-nakomingsprocedure tegen het Verenigd Koninkrijk in te stellen krachtens artikel 169 van het EG-Verdrag. Zij zijn van oordeel dat de Britse regering het Gemeenschapsrecht heeft overtreden door geen milieu-effectrapportage te laten verrichten voor de rondweg rond Newbury in Berkshire (Engeland).

De klachten werden samengevoegd om ze zo doelmatig en snel mogelijk te kunnen behandelen.

Achtergrondinformatie met betrekking tot de klachten.

Richtlijn 85/337/EEG¹ bepaalt dat in sommige gevallen eerst een milieu-effectbeoordeling moet worden verricht voordat een vergunning kan worden verleend voor bepaalde openbare en particuliere projecten. De richtlijn moest uiterlijk op 3 juli 1988 in de nationale wetgeving zijn omgezet.

De richtlijn bevat geen overgangsbepalingen. Er is dus niet uitdrukkelijk bepaald of de richtlijn van toepassing is ingeval de vergunningsprocedure werd ingeleid vóór de richtlijn in werking trad, maar de eigenlijke vergunning pas na de inwerkingtreding werd afgegeven (de zogenaamde "pijplijn"-dossiers).

In 1994 ontving de Europese Commissie klachten dat de Britse autoriteiten zich voor de rondweg rond Newbury niet aan de richtlijn hadden gehouden. De Commissie registreerde de klachten en opende een dossier.

Op 20 oktober 1995 deelde de Commissie in een perscommuniqué mede dat zij in het licht van het arrest van het Europese Hof van Justitie in de zaak Großkrotzenburg² had besloten de richtlijn zo te interpreteren dat er enkel een milieu-effectbeoordeling nodig was voor projecten waarvan de vergunningsprocedure na 3 juli 1988 was ingeleid. In het perscommuniqué werd voorts gesteld dat

¹ PB 1985 L 175/40

² Zaak C-431/92, Commissie/Duitsland, arrest van 11 augustus 1995

dit betekende dat de richtlijn niet van toepassing was op de rondweg rond Newbury.

De Commissie deelde de personen wier klachten zij had geregistreerd, vervolgens mede dat zij haar onderzoek had afgerond en besloten had het dossier af te sluiten, omdat nergens uit bleek dat de Gemeenschapsrecht was overtreden. De indieners werden voor nadere informatie naar het perscommuniqué verwezen.

KLACHTEN

Wanneer men de naar de ombudsman verzonden klachten in hun geheel bekijkt, blijkt dat er vier hoofdklachten waren met betrekking tot het besluit van de Commissie om het dossier af te sluiten:

- 1) De Commissie had de burgers een dwingende uitspraak van het Hof van Justitie over de omstreden kwesties in verband met de betrokken Gemeenschapsrecht ontzegd en dreigde de rol van het Hof te ondergraven.
- 2) Volgens sommige klagers was de interpretatie van de richtlijn door de Commissie niet objectief omdat deze door politieke overwegingen was ingegeven of het resultaat van politieke druk was.
- 3) Een juiste interpretatie van de zaak Großkrotzenburg leidt tot de conclusie dat de richtlijn wel degelijk van toepassing is op de rondweg rond Newbury.
- 4) De Commissie had de geregistreerde klagers eerst van haar besluit om het dossier te sluiten in kennis moeten stellen alvorens het door middel van een perscommuniqué bekend te maken.

ONDERZOEK

Antwoord van de Commissie

In haar antwoord argumenteert de Commissie als volgt:

- 1) Voor de zaak waarop de klachten betrekking hebben, kan de Commissie eigenmachtig beslissen of zij een procedure uit hoofde van artikel 169 inleidt. Door haar besluit geen inbreukprocedure te openen heeft de Commissie gewoon haar discretionaire bevoegdheid uitgeoefend, zoals die ten volle door het Hof is erkend.
- 2) De Commissie heeft ten aanzien van de indieners in overeenstemming met de beginselen van behoorlijk bestuur gehandeld door de klachten officieel te registreren en de indieners van het verloop van het dossier op de hoogte te houden. Klagers in een procedure uit hoofde van artikel 169 bezitten geen bijzondere procedurele rechten zoals dat in andere sectoren zoals het mededingingsbeleid of het antidumpingbeleid het geval zou kunnen zijn. De Commissie acht een klacht wegens wanbestuur in een dergelijk geval dan ook ongegrond.

3) De rondweg rond Newbury is een pijplijndossier aangezien de vergunning vóór 3 juli 1988 was aangevraagd en pas later werd afgegeven.

De richtlijn bevat geen overgangsbepalingen en het is dan ook een kwestie van interpretatie of de bepalingen van de richtlijn op pijplijndossiers van toepassing zijn.

Over de interpretatie van de richtlijn is uitspraak gedaan in twee arresten van het Hof van Justitie¹. In beide gevallen argumenteerde de advocaat-generaal dat de lidstaten een milieu-effectbeoordeling achterwege mogen laten voor projecten waarvoor de vergunningsprocedure vóór 3 juli 1988 was ingeleid.

Het Hof stelde zelf niet uitdrukkelijk dat de datum van de aanvraag en het begin van de vergunningsprocedure de beslissende factor was. In de zaak Großkrotzenburg onderzocht het Hof de feitelijke omstandigheden om daaruit af te leiden wanneer een officiële aanvraag was ingediend. Dat laatste zou niet belangrijk zijn geweest indien de datum van de vergunning de beslissende factor was.

Op basis van dit arrest moet richtlijn 85/337/EEG zo worden geïnterpreteerd dat pijplijndossiers er niet onder vallen.

De feitelijke omstandigheden in verband met de rondweg rond Newbury zijn dat de vergunningsprocedure vóór 3 juli 1988 werd ingeleid. De Commissie is derhalve van oordeel dat richtlijn 85/337/EEG niet van toepassing is op het project voor de rondweg rond Newbury.

Repliek van de klagers op het antwoord

In de replieken op het antwoord die naar de ombudsman zijn gezonden, worden de volgende argumenten gebruikt:

1) Dat de Commissie zich op haar discretionaire bevoegdheid beroept, komt in feite erop neer dat zij beweert volledig naar eigen goeddunken te kunnen handelen.

2) De Commissie heeft niet geantwoord op de beschuldiging dat zij oneerlijk heeft gehandeld.

3) De Commissie blijft de zaak Großkrotzenburg verkeerd interpreteren en heeft het arrest niet correct toegepast op de Britse vergunningsprocedures voor de rondweg rond Newbury.

4) De Commissie beweert dat zij de klagers op de hoogte heeft gehouden. Zij heeft de media echter al door middel van een perscommuniqué op 20 oktober 1995 in kennis gesteld van haar besluit om het Newbury-dossier te sluiten, terwijl de klagers pas op 6 december 1995 schriftelijk werden geïnformeerd.

¹ Zaak 396/92 Bund Naturschutz in Bayern Ev/ Freistaat Bayern [1994] JUR I-3717 en de zaak Großkrotzenburg.

BESLUIT

1) Het besluit van de Commissie

1.1 De Commissie verdedigde haar besluit om het dossier over de rondweg rond Newbury te sluiten uitsluitend met het juridische argument dat richtlijn 85/337/EEG niet van toepassing is op het project voor de rondweg rond Newbury.

1.2 Artikel 169 van het EG-Verdrag bepaalt dat de Commissie een gemotiveerd advies dient uit te brengen indien zij van oordeel is dat een lidstaat een van de krachtens dit Verdrag op hem rustende verplichtingen niet is nagekomen. Indien de Commissie concludeert dat de Gemeenschapsrecht niet is overtreden, is de essentiële voorwaarde voor het uitbrengen van een gemotiveerd advies niet vervuld. In dat geval is de discretionaire bevoegdheid van de Commissie niet aan de orde omdat zij niet gemachtigd is om een inbreukprocedure in te leiden.

1.3 De ombudsman is derhalve van oordeel dat het misleidend was tegenover de klagers om de discretionaire bevoegdheid van de Commissie in het eerste antwoord ter sprake te brengen.

1.4 De ombudsman is van mening dat de klachten onvoldoende argumenten verschaffen om in twijfel te trekken dat de Commissie haar besluit op juridische gronden te goeder trouw heeft genomen na een zorgvuldig onderzoek en op basis van een objectieve en deskundige afweging van de juridische implicaties.

1.5 De argumenten van de indieners overtuigden de ombudsman evenwel om de juridische conclusie van de Commissie dat richtlijn 85/337/EEG niet van toepassing is op de rondweg rond Newbury te onderzoeken om na te gaan of er sprake is van wanbestuur bij de interpretatie van de Gemeenschapsrecht of bij de toepassing ervan op de feiten in kwestie of op de nationale juridische context van deze zaak. Zijn bevindingen worden in deel 2 van dit besluit uiteengezet.

2) Toepasselijkheid van richtlijn 85/337/EEG op de zaak van de rondweg rond Newbury

2.1 De conclusie van de Commissie dat richtlijn 85/337/EEG niet van toepassing is op de rondweg rond Newbury is het resultaat van een juridische redenering in twee stappen.

2.2 De eerste stap is het argument dat de richtlijn niet van toepassing is op projecten waarvoor de vergunning na 3 juli 1988 is afgegeven als de officiële aanvraag van de vergunning (of het equivalent ervan in geval van procedures zonder officiële aanvraag) vóór die datum was ingediend. Dit is het argument dat pijplijndossiers niet onder de richtlijn vallen. De tweede stap in de redenering is dat de rondweg rond Newbury een pijplijndossier is.

2.3 Voor de eerste stap van haar redenering steunt de Commissie in haar eerste

antwoord op het arrest van het Hof van Justitie en de conclusie van de advocaat-generaal in de zaak Großkrotzenburg en de zaak Bund Naturschutz¹ om te betogen dat de richtlijn zó moet worden geïnterpreteerd dat pijplijndossiers erbuiten vallen.

2.4 De ombudsman merkt op dat de Commissie in andere gevallen, onder meer in haar antwoord aan de Commissie verzoekschriften op de verzoekschriften 865/95 en 972/95 ook verwijst naar het ongeschreven algemeen beginsel van de rechtszekerheid en de principes van legitieme verwachtingen en proportionaliteit om haar interpretatie te ondersteunen.

2.5 De wijze waarop de Commissie de richtlijn interpreteert wordt bekritiseerd door de klagers en door sommige schrijvers². Zij wijzen erop dat het Hof van Justitie in de zaak Großkrotzenburg de vraag of de richtlijn van toepassing is op pijplijndossiers uitdrukkelijk onbeantwoord laat (paragraaf 28 van het arrest) en dat het rechtzekerheidsbeginsel en het beginsel van de legitieme verwachtingen eveneens tegen de interpretatie van de Commissie pleiten.

2.6 De ombudsman betreurt dat het eerste antwoord slechts in zeer korte en mogelijk onvolledige bewoordingen uiteenzet hoe de Commissie tot haar juridische redenering komt om te besluiten dat de richtlijn niet van toepassing is op pijplijndossiers.

2.7 De ombudsman is evenwel niet van oordeel dat de conclusie op zichzelf uit juridisch oogpunt fout is. In het licht van de conclusie van de advocaat-generaal in de zaak Bund Naturschutz en de zaak Großkrotzenburg en het feit dat het Hof van Justitie in de zaak Großkrotzenburg de feitelijke omstandigheden onderzocht om na te gaan wanneer er een formele aanvraag was ingediend, is de conclusie dat richtlijn 85/337/EEG niet van toepassing is op pijplijndossiers waarschijnlijk juist. Er zij echter aan herinnerd dat het Hof van Justitie de hoogste autoriteit blijft voor vraagstukken in verband met het Gemeenschapsrecht.

2.8 In verband met de tweede stap van de redenering en met inachtneming van de laatste zin van paragraaf 2.7 is de ombudsman van oordeel dat het juiste criterium om vast te stellen of er sprake is van een pijplijndossier prima facie het criterium is dat in de zaak Großkrotzenburg is gehanteerd, nl. de datum waarop de vergunningsaanvraag formeel werd ingediend.

2.9 De juridische vergunningsprocedures voor autowegprojecten in Engeland zijn niet zo geregeld dat een bepaalde instantie geacht wordt een formele vergunningsaanvraag bij een andere instantie in te dienen. Het gaat om een administratieve procedure waarbij zowel de projectontwikkelaar als de instantie die de vergunning afgeeft deel uitmaken van de centrale overheid.

2.10 Het is dan ook zaak te weten welk stadium in de administratieve procedure

¹ Zaak C-431/92, arrest van 11 augustus 1995 en zaak C-396/92 [1994] JUR I-3717.

² Zie onder meer P. Kunzlik, "Environmental Impact Assessment: Bund Naturschutz, Großkrotzenburg and the Commission's retreat on the "Pipe-line" point", *European Environmental Law Review*, 1 maart 1996, 87-93.

volgens Engels recht moet worden bestempeld als "de datum waarop de vergunningsaanvraag formeel is ingediend". Om dat te bepalen is het belangrijk voor ogen te houden dat het Hof van Justitie in de zaak Großkrotzenburg uitdrukkelijk verwierp dat een voorbereidend stadium in de vergunningsprocedure met informele contacten en vergaderingen tussen de bevoegde instantie en de projectontwikkelaar als een vaststaande indicatie kon worden gezien voor de datum waarop de vergunningsprocedure was ingeleid.

2.11 De ontwerpbesluiten voor de rondweg rond Newbury werden tussen 1986 en 1988 gepubliceerd. De inspraakprocedure startte op 14 juni 1988 en werd op 9 november 1988 afgerond. Het definitieve juridische besluit kwam op 18 juni 1991 tot stand en trad op 16 augustus 1991 in werking.

2.12 De klagers betogen dat de publicatie van de ontwerpbesluiten en de inspraakronde voorafgaandelijke procedures waren voor het raadplegen van de bevolking en een debat over het tracé dat de voorkeur van het Ministerie van Vervoer genoot en alternatieve mogelijkheden. Volgens hen kunnen dergelijke procedures niet als een formele aanvraag worden bestempeld en gaat het enkel om "informele contacten en vergaderingen tussen de bevoegde instantie en de projectontwikkelaar". Volgens de klagers is de formele aanvraag de totstandkoming van het definitieve juridische besluit, waarna een periode van zes weken volgt om bij het High Court in beroep te gaan.

2.13 Het standpunt van de Commissie over dit punt in haar eerste antwoord is niet geheel duidelijk. Er staat enkel het volgende:

"De rondweg rond Newbury is een pijnlijk dossier omdat de vergunningsaanvraag vóór 3 juli 1988 werd ingediend, en de vergunning pas later werd afgegeven"; en "De feitelijke omstandigheden i.v.m. de rondweg rond Newbury zijn dat de vergunningsprocedure vóór 3 juli 1988 werd ingeleid."

De Commissie specificceert dus niet welk moment in de nationale procedure zij als het moment van de formele aanvraag in de zaak van de rondweg rond Newbury ziet. Logischerwijze moet dat evenwel hetzij de publicatie van de ontwerpbesluiten, hetzij de start van de inspraakronde zijn, aangezien dit de enige stadia in de procedure zijn, die vóór 3 juli 1988 hun beslag kregen.

2.14 Volgens de ombudsman kan de publicatie van de ontwerpbesluiten redelijkerwijs als het equivalent van een formele aanvraag worden gezien, omdat de projectontwikkelaar naar buiten treedt met uitgewerkte voorstellen, die vervolgens aan een inspraakronde kunnen worden onderworpen. Het feit dat het ontwerpbesluit en het definitieve project kunnen verschillen, heeft hier geen invloed op, aangezien een aanvraag ook kan worden gewijzigd in de loop van de vergunningsprocedure. De mogelijkheid van wijzigingen in beide gevallen is inherent aan het feit dat de procedures in kwestie meer zijn dan een formaliteit.

2.15 Hoewel het te betreuren valt dat het eerste antwoord niet alle juridische argumenten bevat voor het standpunt van de Commissie dat de rondweg rond Newbury een pijplijndossier is, is de ombudsman toch niet van mening dat de conclusie op zichzelf een foute toepassing van het Gemeenschapsrecht is met betrekking tot de feiten en het nationaal juridische kader van het dossier van de rondweg rond Newbury.

2.16 Het onderzoek van de ombudsman naar de klachten met betrekking tot de rondweg rond Newbury heeft derhalve geen geval van wanbestuur van de zijde van de Commissie aan het licht gebracht bij de interpretatie van het Gemeenschapsrecht of bij de toepassing van het Gemeenschapsrecht op de feiten en het nationale juridische kader van dit dossier.

3) Verzuim om de geregistreerde klagers te informeren vóór de uitgifte van het perscommuniqué

3.1 De Commissie verzoekt de burgers klachten over overtreding van het Gemeenschapsrecht door lidstaten in te dienen en heeft daartoe een standaardformulier gepubliceerd. In haar eerste antwoord erkent de Commissie dat zij ertoe gehouden is klachten officieel te registreren en de indieners van het verloop van het dossier op de hoogte te houden.

3.2 Een dergelijke administratieve procedure wordt normaliter afgesloten met een gemotiveerd besluit dat wordt medegegeeld aan al degenen die bij de procedure betrokken zijn geweest. De ombudsman is van oordeel dat de Commissie blij zou hebben gegeven van behoorlijk bestuur als zij de geregistreerde indieners van tevoren van haar besluit had ingelicht of althans op hetzelfde tijdstip als waarop het besluit d.m.v. een perscommuniqué bekend werd gemaakt. In dit bijzonder geval kan dit wellicht om praktische redenen niet mogelijk zijn geweest (hoewel de Commissie in haar eerste antwoord geen dergelijke redenen aanvoert). Indien dat het geval was, dan had de Commissie de indieners hiervan op zijn minst in kennis moeten stellen.

3.3 Aangezien dit aspect van het dossier betrekking heeft op procedures die specifieke gebeurtenissen in het verleden betreffen, is verder onderzoek niet nodig en hoeft evenmin naar een minnelijke schikking worden gezocht.

Gelet op het bovenstaande is de ombudsman van oordeel dat geen verder onderzoek nodig is in de overtuiging dat de Commissie de kritische opmerking in paragraaf 3.2 ter harte zal nemen. De ombudsman sloot daarop de zaak.

VERDERE OPMERKINGEN VAN DE OMBUDSMAN

Zoals in het jaarverslag over 1995 al is aangestipt, bestaat een belangrijk deel van de opdracht van de ombudsman erin de betrekkingen tussen de instellingen van de

¹ PB 1989, C 26/6.

Europese Unie en de Europese burgers te verbeteren. Door in het kader van het Verdrag betreffende de Europese Unie een ombudsman in te stellen, wilde de Unie onderstrepen hoezeer zij gehecht is aan een open, democratisch en verantwoordelijk bestuur.

Het onderzoek van de ombudsman naar het dossier van de rondweg rond Newbury en diverse andere klachten tegen de Commissie brengen mij tot de conclusie dat het aangewezen is een algemeen onderzoek in te stellen naar de positie van een individuele klager in het kader van een procedure uit hoofde van artikel 169.

Uit de klachten die de ombudsman heeft ontvangen blijkt dat de procedure die de Commissie momenteel toepast zeer frustrerend is voor de Europese burgers, die de houding van de Commissie om haar verplichtingen uit hoofde van artikel 169 van zich af te schuiven soms als arrogant en autoritair ervaren. Bovendien blijkt de procedure niet bevorderlijk te zijn voor de doorzichtigheid die de Europese burgers in de werkwijze van de Europese instellingen en organen steeds meer verwachten.

Zonder vooruit te lopen op de vraag of de procedurele rechten van particuliere klagers uit hoofde van artikel 169 op grond van de beginselen van het Gemeenschapsrecht zouden moeten worden versterkt, zou de Commissie zelf kunnen besluiten om dergelijke rechten in te voeren als blijk van behoorlijk bestuur in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof van Justitie en het Gerecht van eerste aanleg dat individuen niet in beroep kunnen gaan tegen een besluit van de Commissie om geen inbreukprocedure in te leiden.

Alvorens haar definitieve besluit te nemen zou de Commissie er in het bijzonder goed aan doen de geregistreerde klagers in kennis te stellen van haar voorlopige conclusie dat er geen sprake is van overtreding van het Gemeenschapsrecht en van de bevindingen die deze conclusie ondersteunen, waarbij zij de betrokkenen kan verzoeken om binnen een bepaalde periode opmerkingen te doen toekomen.

Een dergelijke procedure zou in vergelijking met de huidige stand van zaken twee verbeteringen inhouden. In de eerste plaats kan het bijdragen tot een efficiënter bestuur omdat de mogelijkheid wordt gecreëerd dat de Commissie tijdig aanmerkingen op haar standpunten ontvangt die zij kan bestuderen en waarop zij kan antwoorden alvorens zich in een definitief besluit vast te leggen. Ten tweede kan het de betrekkingen tussen de Europese burgers en de Commissie verbeteren door de burgers de gelegenheid te geven om actiever deel te nemen aan de administratieve procedure uit hoofde van artikel 169 en door de werkzaamheden van de Commissie transparanter te maken.

De ombudsman heeft daarom besloten deze zaak op eigen initiatief te onderzoeken.

GEDRAGING VAN DE EUROPESE COMMISSIE VAN EEN KLACHT OVER EEN MILIEU-EFFECTBEOORDELING: SNELWEG M 40

Besluit op klacht 132/21.9.95/AH/EN tegen de Europese Commissie

Op 18 september 1995 dienden de heren A. en H. samen een klacht in tegen de Europese Commissie. Deze klacht had te maken met de wijze waarop de Commissie een klacht van de heren A. en H. in verband met de verbreding van de M40 in het Verenigd Koninkrijk had behandeld.

De bij de Europese Commissie ingediende klacht

Op 29 november 1990 dienden de heren A. en H. bij de Commissie een klacht in. Zij beschuldigden de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk ervan in verband met de verbreding van de M40-snelweg richtlijn 85/337/EEG¹ met voeten te hebben getreden. Naar hun zeggen werd voor het geplande project geen volledige en grondige milieu-effectbeoordeling verricht in overeenstemming met de bepalingen van deze richtlijn. Concreet behelsde hun klacht de volgende vier punten:

- 1) De beoordeling van de te verwachten geluidshinder gebeurde niet in overeenstemming met de richtsnoeren van het Ministerie van Vervoer van het Verenigd Koninkrijk voor de beoordeling van de weerslag van projecten op het milieu;
- 2) De resultaten van de beoordeling van de te verwachten geluidshinder werden ter gelegenheid van de raadpleging van het publiek niet bekendgemaakt;
- 3) Voor een kopie van het rapport over de te verwachten geluidshinder werden kosten aangerekend;
- 4) Er werden geen controles op het gebied van de luchtkwaliteit verricht.

Op 26 augustus 1991 bevestigde de Commissie ontvangst van deze klacht.

Bij schrijven van 10 september 1992 deelde de Commissie de rekwesstranten mee dat zij na contacten met de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk en na bestudering van de door deze autoriteiten verstrekte informatie tot de conclusie was gekomen dat richtlijn 85/337/EEG in dit geval niet met voeten was getreden. In dezelfde brief stelde zij dat zij de rekwesstranten geen inzage kon geven in het antwoord van de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk op haar vragen, aangezien de vragen en antwoorden in kwestie als vertrouwelijke informatie worden beschouwd.

De bij de ombudsman van het Verenigd Koninkrijk ingediende klacht

De heren A. en H. verzochten de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk om inzage in de door hen aan de Commissie verstrekte informatie. Aangezien zij geen genoegen konden nemen met het antwoord van de Commissie, dienden zij een klacht in bij de ombudsman van het Verenigd Koninkrijk.

¹ PB nr. L 175/1985, blz. 40.

In juni 1995 concludeerde de ombudsman van het Verenigd Koninkrijk, die wel bepaalde bedenkingen had bij de wijze waarop de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk op het verzoek om inzage in de door hen verstrekte informatie hadden gereageerd, dat de rekwesstranten niet mochten denken dat de informatie die de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk hen hadden bezorgd geen getrouw en volledig beeld gaf van de contacten die tussen de Commissie en de regering van het Verenigd Koninkrijk hadden plaatsgevonden.

DE BIJ DE EUROPESE OMBUDSMAN INGEDIENDE KLACHT

Na de bekendmaking van het verslag van de ombudsman van het Verenigd Koninkrijk beklaagden de heren A. en H. zich er bij de Europese ombudsman over dat zij geen genoegdoening kregen, ondanks het feit dat

- 1) zij de Europese Commissie overtuigende bewijzen hadden voorgelegd waarmee onomstotelijk kon worden aangetoond dat de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk richtlijn 85/337/EEG niet hadden geëerbiedigd en niet correct hadden toegepast;
- 2) de Commissie hun klacht over de gebrekkige milieu-effectbeoordeling van het project voor de verbreding van de M40 door de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk niet aan een volledig, grondig en diepgaand onderzoek had onderworpen, maar het antwoord van de regering van het Verenigd Koninkrijk op de klacht zonder slag of stoot had aanvaard.

ONDERZOEK

Het eerste antwoord van de Commissie

In maart 1996 ontving de ombudsman het volgende antwoord van de Commissie:

"De klacht handelt over een besluit van de Commissie ex artikel 169. Welnu, het Hof van Justitie heeft consequent gesteld dat uit de formulering van artikel 169 van het EG-Verdrag duidelijk blijkt dat dit artikel de Commissie er niet toe verplicht een procedure in te leiden en dat de Commissie beschikt over een discretionaire bevoegdheid op grond waarvan zij individuele rechtspersonen het recht kan ontzeggen om haar tot het innemen van een bepaald standpunt te verplichten en om, in het geval van een weigering harerzijds om maatregelen te treffen, stappen met het oog op de nietigverklaring van haar besluit te nemen.

Bij het nemen van haar besluit om in het onderhavige geval geen inbreukprocedure in te leiden heeft de Commissie gebruik gemaakt van haar door het Hof bekrachtigde discretionaire bevoegdheid. Bovendien heeft zij ten overstaan van de rekwesstranten gehandeld in overeenstemming met de beginselen van goed bestuur, aangezien zij de klachten naar behoren heeft geregistreerd en de rekwesstranten van de verdere behandeling van het dossier op de hoogte heeft gehouden. Voorts weze

opgemerkt dat rekwesstranten, die zich op artikel 169 van het EG-Verdrag beroepen, geen procedurele rechten hebben, hetgeen bij dossiers die bijvoorbeeld betrekking hebben op de mededingingsproblematiek of de bestrijding van dumpingpraktijken wel het geval kan zijn. In het licht hiervan acht de Commissie een klacht over wanbeheer in dit geval ongegrond."

De Commissie vroeg de ombudsman zich ook uit te spreken over de ontvankelijkheid van de klacht, aangezien artikel 2, lid 4 van het Statuut van de Europese Ombudsman bepaalt dat een klacht moet worden ingediend binnen twee jaar na de datum waarop degene die de klacht indient in kennis is gesteld van de feiten die aan de klacht ten grondslag liggen.

Verdere initiatieven

Uit een zorgvuldig onderzoek van het antwoord van de Commissie bleek dat de voornaamste vragen van de rekwesstranten - die zij ook in hun aan de ombudsman gerichte klacht hebben geformuleerd - onbeantwoord waren gebleven.

Teneinde een nutteloze discussie over de maximumtermijn van twee jaar te vermijden, besloot de ombudsman overeenkomstig artikel 138 E van het Verdrag en artikel 3, lid 1 van het Statuut van de Europese Ombudsman op eigen initiatief het onderzoek voort te zetten. Daartoe vroeg hij de Commissie hem mede te delen

- 1) hoe zij bij de behandeling van de klacht van de heren A. en H. te werk was gegaan;
- 2) waarop zij zich baseerde om te concluderen dat richtlijn 85/337/EEG niet met voeten was getreden;
- 3) welke briefwisseling zij naar aanleiding van deze klacht met de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk had gevoerd.

Het antwoord van de Commissie

In haar antwoord ging de Commissie nader in op

- 1) haar interpretatie van richtlijn 85/337/EEG
- 2) de principes op grond waarvan zij in gevallen als deze meent te moeten handelen;
- 3) het gevolg dat zij aan de klacht heeft gegeven.

Wat haar interpretatie van richtlijn 85/337/EEG betreft, verwees de Commissie in haar antwoord naar artikel 5 van deze richtlijn, dat bepaalt dat informatie slechts moet worden verstrekt als de lidstaat in kwestie oordeelt dat aan bepaalde voorwaarden is voldaan.

Voorts gaf de Commissie een overzicht van de criteria die volgens haar in de context van artikel 169 moeten worden aangelegd voor gevallen waarin de discretionaire bevoegdheid van een lidstaat op grond van een ingewikkelde beoordeling

zoals de milieu-effectbeoordeling krachtens richtlijn 85/337/EEG in het geding is. Zij stelde dat zij haar "onderzoek zou beperken tot drie belangrijke aspecten:

- *de niet-naleving van procedurevoorschriften;*
- *verkeerde voorstelling van de feiten op grond waarvan het besluit werd genomen;*
- *aperte beoordelingsfouten of machtsmisbruik."*

Wat de behandeling van de klacht betreft, deelde de Commissie mede dat zij de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk schriftelijk in kennis had gesteld van het feit dat zij in verband met de verbreding van de M40 een klacht had ontvangen en hen had verzocht haar een kopie van het memorandum over de gevolgen voor het milieu en een niet-technisch overzicht van de uit te voeren werken alsmede de desbetreffende beoordeling te doen toekomen. Als reactie daarop bezorgden de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk een kopie van het memorandum over de gevolgen van het project voor het milieu, een kopie van het niet-technisch overzicht van de uit te voeren werken en een kopie van het zeven bladzijden tellende met redenen omklede besluit tot goedkeuring van het project.

Voorts wees de Commissie erop dat zij de door de rekwestranten en de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk verstrekte informatie had bestudeerd en tot de vaststelling was gekomen dat daaruit niet bleek

- " a) *dat het Verenigd Koninkrijk zich niet aan de in richtlijn 85/337/EEG vervatte procedurevoorschriften zou hebben gehouden;*
- b) *dat de feiten waarop het besluit van het Verenigd Koninkrijk tot goedkeuring van het M40-project steunde verkeerd waren voorgesteld;*
- c) *dat het Verenigd Koninkrijk een aperte beoordelingsfout zou hebben gemaakt of zich schuldig zou hebben gemaakt aan machtsmisbruik.*

De Commissie was derhalve van oordeel dat zij op grond van de informatie waarover zij beschikte niet kon concluderen dat het Verenigd Koninkrijk zijn in richtlijn 85/337/EEG bedoelde discretionaire bevoegdheid had uitgeoefend op een wijze die strijdig is met het bepaalde in deze richtlijn. Bijgevolg was er voor de Commissie geen gegronde reden om te besluiten tegen het Verenigd Koninkrijk een procedure ex artikel 169 van het Verdrag in te leiden."

Onderzoek van het dossier

Na grondige bestudering van de door de Commissie en de rekwestranten verstrekte informatie achtte de ombudsman het noodzakelijk ook het bij de Commissie berustende dossier over de klacht te onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat het besluit om aan de klacht geen verder gevolg te geven strookt met de algemene principes van goed bestuur. Dit onderzoek vond plaats op 5 november 1996.

BESLUIT

1) Interpretatie van de richtlijn door de Commissie

1.1 Uit het antwoord van juli 1996 van de Commissie aan de ombudsman blijkt dat zij verwijst naar artikel 3 van richtlijn 85/337/EEG, dat bepaalt dat een milieu-effectbeoordeling inhoudt dat een identificatie, beschrijving en beoordeling wordt gegeven van de effecten van een project op een aantal factoren, waaronder de mens en de lucht.

1.2 Artikel 5 bepaalt dat de lidstaten de nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat de opdrachtgever in passende vorm de in bijlage III bedoelde informatie verstrekt. Krachtens bijlage III moet de beschrijving van het project onder meer een prognose betreffende de mogelijke luchtverontreiniging en geluidshinder omvatten.

1.3 De verplichting voor de lidstaten uit hoofde van artikel 5 van de richtlijn wordt nader gepreciseerd. Informatie dient enkel te worden verstrekt voor zover de lidstaten:

a) deze informatie van belang achten in een bepaald stadium van de vergunningprocedure en voor de specifieke kenmerken van een specifiek project of van een projecttype en van het milieu dat hierdoor kan worden beïnvloed; en

b) onder meer op grond van de bestaande kennis en beoordelingsmethoden menen dat redelijkerwijs van een opdrachtgever mag worden verlangd dat hij de gegevens verzamelt.

1.4 Uit het bepaalde in artikel 5 vloeit derhalve voort dat het aan de lidstaat in kwestie wordt overgelaten te oordelen welke informatie dient te worden verstrekt. De lidstaat kan dus naar eigen goeddunken beslissen hoeveel informatie dient te worden verstrekt.

1.5 Het bepaalde in artikel 3 van de richtlijn bevat de zinsnede "overeenkomstig de artikelen 4 tot en met 11". Aangezien bijlage III (waarnaar wordt verwezen in artikel 5) meer details bevat dan artikel 3, ligt het voor de hand dat het niet de bedoeling was in het laatstgenoemde artikel de lidstaten een aantal verplichtingen op te leggen die niets van doen hebben met de in artikel 5 opgesomde verplichtingen. Er weze echter aan herinnerd dat het Hof van Justitie op het gebied van het communautaire recht het hoogste gezagsorgaan is.

1.6 In het licht van het voorgaande stelt de ombudsman vast dat zijn onderzoek geen enkele vorm van wanbestuur van de zijde van de Commissie aan het licht heeft gebracht wat haar interpretatie van de in de richtlijn vervatte informatieplicht betreft.

2) De visie van de Commissie op haar taak

2.1 In artikel 169 van het Verdrag wordt niet gepreciseerd welke procedures of cri-

teria de Commissie dient te hanteren in de periode vóór de uitbrenging van een met redenen omkleed advies aan een lidstaat. Daarbij komt dat de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie geen echte duidelijkheid schept. Het wordt bijgevolg aan de Commissie zelf overgelaten te beslissen welke procedures en criteria zij zal hanteren om haar bevoegdheden uit hoofde van artikel 169 uit te oefenen in de fase die aan de eventuele uitbrenging van een met redenen omkleed advies voorafgaat.

2.2 Uit haar antwoord van juli 1996 aan de ombudsman blijkt dat de Commissie besloten heeft bij de behandeling van klachten zoals die van de heren A. en H. tegen het Verenigd Koninkrijk haar taak als controlerende instantie te beperken tot het opsporen van eventuele inbreuken op de procedurevoorschriften, het natrekken van de juistheid van de feiten en het detecteren van aperte beoordelingsfouten of gevallen van machtsmisbruik. Ter argumentatie van dit besluit voert de Commissie aan dat zij heeft gehandeld naar analogie met de redenering van het Hof van Justitie in de zaak Remia/Commissie¹ wat de toetsing van besluiten van de Commissie op grond van een ingewikkelde economische beoordeling betreft.

2.3 Deze visie van de Commissie op haar eigen taak lijkt aannemelijk, vooral in het licht van de bewijslast die op de Commissie rust wanneer zij besluit bij het Hof van Justitie een zaak aanhangig te maken tegen een lidstaat. Het onderzoek van de ombudsman heeft dan ook geen enkel geval van wanbestuur van de Commissie aan het licht gebracht wat betreft haar interpretatie van de uitoefening van haar bevoegdheden uit hoofde van de artikelen 155 en 169 wanneer een lidstaat zelf moet oordelen over de verstrekking van informatie zoals bedoeld in richtlijn 85/337/EEG.

3) Behandeling van de klacht van de heren A. en H. door de Commissie

3.1 De aan de Commissie gerichte klacht van de heren A. en H. omvat vier specifieke grieven. In twee gevallen, die te maken hebben met de luchtkwaliteit en de beoordeling van de geluidshinder, wordt de gebrekkige informatie in het memorandum over de gevolgen van het project voor het milieu gelaakt. In paragraaf 1.4 (supra) werd er reeds op gewezen dat het aan de betrokken lidstaat wordt overgelaten te beoordelen hoeveel informatie dient te worden verstrekt.

3.2 De overige twee grieven hebben te maken met de toegang van het publiek tot de informatie. De desbetreffende voorschriften zijn vervat in artikel 6 van de richtlijn, waarin wordt gesteld dat de bijzonderheden van de voorlichting en de raadpleging van het publiek eveneens door de lidstaten worden bepaald.

3.3 Uit het voorgaande blijkt dat de vier grieven van de rekwestran ten te maken hebben met aangelegenheden die krachtens de richtlijn tot de discretionaire be-

¹ Zaak 42/84, Jurisprudentie 1985, blz. 2545, paragraaf 34

voegdheid van de lidstaten behoren. In de optiek van de Commissie was er dan ook geen reden om een procedure ex artikel 169 in te leiden, zelfs als mocht worden aangenomen dat de rekwesstranten het vier keer bij het rechte eind hadden. Het was bijgevolg overbodig de klacht aan een grondig onderzoek te onderwerpen. De Commissie mocht zich ertoe beperken het bij de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk opgevraagde dossier te bestuderen en op grond daarvan te besluiten tot de afsluiting van het dossier.

3.4 Uit het bovenstaande volgt dat het onderzoek van de ombudsman geen enkel geval van wanbestuur van de zijde van de Commissie bij de toepassing van de communautaire wetgeving in deze zaak aan het licht heeft gebracht.

4) Redelijke termijn

4.1 De aan de Commissie gerichte klacht werd in eerste instantie ingediend op 29 november 1990. De ontvangst van deze klacht werd bevestigd op 26 augustus 1991. De Commissie heeft voor deze onmiskenbaar te lange termijn reeds haar excuses aangeboden. Het lijkt overbodig dat de ombudsman daar nog verder commentaar aan toevoegt.

4.2 Uit het onderzoek van het dossier blijkt dat er tussen de datum waarop de Commissie heeft besloten de behandeling van de klacht af te sluiten en de datum waarop de rekwesstranten van dit besluit op de hoogte werden gesteld meer dan negen maanden zijn verstreken. De rekwesstranten zelf waren zich hiervan niet bewust, aangezien de datum waarop het besluit was genomen in de aan hen gerichte brief niet stond aangegeven.

4.3 Goed bestuur veronderstelt dat de Commissie de rekwesstrant altijd binnen een redelijke termijn op de hoogte brengt van haar besluit om de behandeling van zijn klacht af te sluiten. In dit geval is er kennelijk geen verklaring voor de vertraging waarmee dit is gebeurd. Er kan echter evenmin worden aangetoond dat er een andere reden voor deze vertraging zou zijn dan laksheid.

VERDERE OPMERKINGEN

In de aan de Commissie, de ombudsman van het Verenigd Koninkrijk en de Europese ombudsman gerichte klachten werd er telkens van uitgegaan dat, als de vier concrete grieven in verband met de beoordeling van de gevolgen van het M40-project voor het milieu gegrond zouden blijken, dit automatisch zou betekenen dat de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk de voorschriften van richtlijn 85/337/EEG met voeten hadden getreden. Daarom gingen de rekwesstranten er ook van uit dat de Commissie verplicht was hun vier grieven aan een diepgaand onderzoek te onderwerpen.

Hierboven is reeds uiteengezet waarom dit op zich begrijpelijke uitgangspunt verkeerd is.

De brief waarin de Commissie de rekwesstranten op de hoogte brengt van haar besluit werd veel te laat verstuurd. Bovendien wordt haar conclusie dat de richtlijn niet werd geschonden er niet in gemotiveerd. In zijn besluit van 29 oktober 1996 betreffende de klachten tegen de Commissie in verband met de rondweg rond Newbury (206/27.10.95/HS/UK en anderen) heeft de ombudsman er reeds de aandacht op gevestigd dat een administratieve procedure als deze normaliter wordt afgesloten door alle betrokkenen een met redenen omkleed besluit te doen toekomen.

Als de Commissie haar besluit had gemotiveerd, dan hadden de rekwesstranten reeds in 1992 of eerder en niet pas in 1996 vernomen dat hun redenering verkeerd was. Aangezien zij echter niet wisten waarom hun klacht was verworpen, probeerden zij - begrijpelijkerwijze en logischerwijze - eerst te weten te komen welke informatie de autoriteiten van het Verenigd Koninkrijk aan de Commissie hadden verstrekt. Na het onderzoek van het dossier door de ombudsman van het Verenigd Koninkrijk trachtten zij te achterhalen hoe hun klacht door de Commissie was behandeld. Het was echter van meet af aan duidelijk dat deze stappen geen enkel resultaat konden opleveren. Het zou dan ook niet verwonderlijk zijn dat de rekwesstranten een bittere nasmaak overhouden aan hun wedervaren met de procedure uit hoofde van artikel 169.

Het bijkomende commentaar van de ombudsman in verband met deze zaak zal worden verwerkt in een op eigen initiatief te verrichten studie over de procedurele positie van rekwesstranten die uit hoofde van artikel 169 een klacht indienen bij de Commissie.

De ombudsman sloot de zaak met de kritische opmerking in punt 4.3 van het besluit.

UITBLIJVEN VAN ANTWOORD OP VERZOEK OM EXTRA TIJD

Besluit op klacht 154/02.10.95/SF/IT tegen de Europese Commissie

KLACHT

De voorzitter van een Italiaanse stichting beklaagt zich over het feit dat de Europese Commissie een stadsvernieuwingsproject heeft afgewezen waarvoor de Italiaanse autoriteiten subsidies uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) hadden aangevraagd.

Uit de klacht blijkt dat de Commissie bij schrijven van 4 oktober 1994 de Italiaanse autoriteiten op de hoogte heeft gebracht van haar voornemen om uit hoofde van artikel 10 van de EFRO-verordening bij te dragen aan de financiering van een beperkt aantal modelprojecten. De brief was gericht aan Dr. Ugo de Dominicis, hoofd

van de centrale dienst voor het cohesiebeleid van het Italiaanse Ministerie van Begroting en Economische Planning en was ondertekend door de heer Landáburu, directeur-generaal van DG XVI van de Commissie. In de brief werden de Italiaanse autoriteiten verzocht uiterlijk 31 oktober 1994 twee projecten in te dienen. De brief vermeldde dat de Commissie zich voor de selectie van de projecten wilde laten bijstaan door een klein comité van onafhankelijke deskundigen met de bedoeling om in beginsel op basis van hun waarde 1 project per lidstaat te selecteren.

De Italiaanse autoriteiten ontvingen de brief op 25 oktober 1994. Op 2 november 1994 schreef Dr. de Dominicis een brief naar de heer Landáburu, waarin hij drie projecten opgaf. Het project dat de stichting voorstelde stond bovenaan. In zijn brief vroeg Dr. de Dominicis meer tijd om de projecten uit te werken en deelde hij mede dat DG XVI nadere gegevens over de kostprijs en andere details uiterlijk 20 november mocht inwachten.

Op 2 maart 1995 deelde DG XVI Dr. de Dominicis schriftelijk mede dat het project van de Sassi-Stichting niet was geselecteerd omdat het niet aan de opgegeven criteria voldeed.

Op 6 juni 1995 schreef DG XVI een nieuwe brief naar Dr. de Dominicis, waarin gezegd werd dat het project van de stichting twee maanden na de termijn was toegekomen, nadat de vergadering van de met de evaluatie belaste deskundigen reeds had plaatsgevonden.

Op grond van het bovenstaande klaagt de voorzitter erover dat

- 1) de Commissie twee tegenstrijdige brieven met betrekking tot de afwijzing van het project heeft verstuurd;
- 2) de brief van de Commissie van 4 oktober 1994 pas 6 dagen vóór de termijn voor de indiening van projecten in Rome was gearriveerd. De Commissie had moeten weten dat het in Italië langer dan in andere lidstaten duurt voor post zijn bestemming bereikt en zij had iedereen op gelijke voet kunnen behandelen door de brief te faxen. Dat zij dit niet heeft gedaan wijst op discriminatie en kwade trouw;
- 3) in de brief van de Commissie van 4 oktober 1994 werd medegedeeld dat er in elke lidstaat 1 project zou worden gefinancierd. Door zich hieraan niet te houden, schendt de Commissie de beginselen van doorzichtigheid, juiste informatie en gelijke behandeling.

ONDERZOEK

In haar antwoord aan de ombudsman zegt de Commissie dat zij 29 projecten uit de lidstaten heeft ontvangen. De deskundigen behandelden deze projecten in een vergadering in december 1994. Het project van de stichting arriveerde eind januari bij de Commissie.

De Commissie deelde voorts mede dat zij had besloten slechts 7 projecten in plaats van 1 per lidstaat nader te laten onderzoeken om voor financiering door de Gemeenschap in aanmerking te komen, zulks op grond van een grondig onderzoek na kanttekeningen door de deskundigen.

In verband met de onderhavige klacht zei de Commissie dat de lidstaten via een standaardbrief van het resultaat van de evaluatie in kennis zijn gesteld. In de desbetreffende alinea stond dat de niet geselecteerde projecten niet aan de vastgestelde criteria voldeden. De Commissie erkende dat deze alinea in de brief over het project van de stichting had moeten zijn vervangen door een alinea waarin gezegd werd dat het project buiten de termijn was toegekomen en dat haar brief misleidend was en de indruk gaf dat het project was geëvalueerd, wat in werkelijkheid niet het geval is geweest.

De Commissie zegt voorts dat zij deze vergissing na een klacht heeft rechtgezet in haar brief van 6 juni 1995, waarin werd medegedeeld dat alle Italiaanse projecten, ook dat van de stichting, buiten de termijn en na de vergadering van deskundigen waren toegekomen.

De Commissie wees de verantwoordelijkheid af voor de drie weken vertraging waarmee de brief van 4 oktober 1994 in Italië was toegekomen en stelde dat zij de vastgestelde procedures had gevolgd en elk dossier gelijk had behandeld. De Commissie zei echter dat zij uit deze ervaring lering zou trekken en in de toekomst langere termijnen voor het indienen van projecten zou vaststellen of, als dat wegens het tijdschema niet mogelijk zou zijn, de brieven zowel per post als per fax zou versturen.

In zijn opmerkingen op het antwoord van de Commissie specificeerde de klager dat het project van de stichting op 28 november 1994 vanuit Italië naar de Commissie was verstuurd. De klager betoogde voorts dat uit het antwoord van de Commissie blijkt dat zelfs de zeven goedgekeurde projecten onvolledig waren en dat de Commissie omwille van de onpartijdigheid deze projecten had moeten afwijzen.

Na het antwoord van de Commissie en de opmerkingen van de klager te hebben bestudeerd, verzocht de ombudsman de Commissie om nadere informatie over een aantal zaken. Uit het antwoord bleek dat de vergadering tussen de Commissie en de deskundigen op 15 december 1994 plaatsvond en dat het project van de stichting op 20 december 1994 bij DG XVI was toegekomen, maar wegens de feestdagen pas in januari 1995 naar de bevoegde dienst was doorgezonden. De Commissie deelde ook mede dat zij de brief van het Italiaanse Ministerie van Begroting en Economische Planning van 2 november 1994 op 16 november 1994 had ontvangen.

BESLUIT

1) De korte termijn en de vertraging bij de post

1.1 Bij een administratieve procedure voor de indiening en behandeling van aanvragen beslist de Commissie eigenmachtig of er een termijn wordt vastgesteld en hoe lang die is.

1.2 De termijn van 31 oktober die de Commissie in haar brief van 4 oktober vaststelt, is niet klaarblijkelijk onredelijk. De beschuldiging dat DG XVI vertraging bij de post voorzag en daarvan misbruik maakte om de lidstaten niet op gelijke voet te behandelen, lijkt ongegrond.

1.3 Ingeval een zeer korte termijn wordt vastgesteld, is het een blijk van behoorlijk bestuur om zich af te vragen of verzending uitsluitend via de post het aangewezen middel is om te communiceren met degenen die verzocht worden aanvragen in te dienen.

1.4 Indien in dit geval ook een fax was verstuurd, dan zou de administratieve procedure efficiënter zijn geweest en zouden vele van de achteraf gevolgde problemen en verdenkingen zijn voorkomen.

1.5 De Commissie heeft toegezegd in het vervolg langere termijnen vast te zullen stellen en als dat niet mogelijk is, de fax als bijkomend communicatiemiddel te zullen gebruiken. Gezien deze toezegging hoeft de ombudsman niet verder op deze zaak in te gaan.

2) Het niet beantwoorden van de brief van 2 november 1994 door de Commissie

2.1 Volgens de Commissie is de brief van 2 november 1994 van Dr. de Dominicis aan de heer Landáburu, waarin om meer tijd werd gevraagd, op 16 november 1994 aangekomen. Uit de antwoorden van de Commissie aan de ombudsman blijkt dat de ontvangst van de brief niet werd bevestigd en dat de brief evenmin werd beantwoord.

2.2 Brieven aan de administratie horen te worden beantwoord. Het niet beantwoorden van het verzoek om meer tijd, moet derhalve als wanbestuur worden bespeld.

2.3 De Commissie had het verzoek om meer tijd gewoon kunnen afwijzen. Daarbij komt nog dat de klagers zelf aangeven dat het project van de stichting op 28 november 1994 op de post ging. Zelfs al had de Commissie ingestemd met het verzoek van Dr. de Dominicis om de termijn tot 20 november 1994 te verlengen, dan was het project van de stichting wellicht nog steeds te laat ingediend.

3) De tegenstrijdige brieven

3.1 Uit de antwoorden van de Commissie aan de ombudsman blijkt dat de Italiaanse projecten, ook dat van de stichting, door het comité van deskundigen

niet in aanmerking werden genomen. Volgens de Commissie arriveerde het project van de stichting op 20 december 1994 bij de Commissie, terwijl de vergadering tussen het comité van deskundigen en de Commissie al op 15 december plaatsvond. DG XVI gaf dan ook blijk van wanbestuur door op 2 maart 1995 een door de heer Leygues ondertekende standaardbrief te versturen, waarin stond dat de projecten in kwestie waren onderzocht en afgewezen omdat ze niet aan de vastgestelde criteria voldeden.

3.2 De Commissie zegt dat zij haar vergissing heeft rechtgezet in haar brief van 6 juni 1995 aan Dr. de Dominicis. In de door de heer Leygues ondertekende brief van DG XVI van 6 juni 1995 staat dat de Italiaanse projecten meer dan twee maanden na de termijn van 31 oktober 1994 bij de Commissie zijn aangekomen en dat de vergadering van het comité van deskundigen op dat tijdstip al had plaatsgevonden. In deze brief werden geen verontschuldigungen voor de brief van 2 maart 1995 aangeboden en werd er evenmin naar verwezen. Daardoor werd de indruk gewekt dat de brief in tegenspraak was met de eerste en zeker geen correctie.

3.3 In haar antwoord aan de ombudsman heeft de Commissie al toegegeven dat de brief van 2 maart 1995 niet correct was, zodat hier niet nader op moet worden ingegaan. In de brief van 6 juni 1995 had echter met de nodige excuses expliciet moeten staan dat de brief van 2 maart 1995 een vergissing was. De Commissie gaf hier alles behalve blijk van behoorlijk bestuur door niet toe te geven dat er een vergissing in het spel was en haar verontschuldigungen aan te bieden.

4) Het afstappen van het beginsel om in elke lidstaat een project te financieren

4.1 In het Verdrag en de desbetreffende verordeningen staat nergens uitdrukkelijk dat men één project per lidstaat moet financieren. De algemene beginselen van gelijke behandeling en non-discriminatie vereisen dat de projecten op gelijke voet worden beoordeeld, maar niet dat er een project per lidstaat moet worden goedgekeurd.

4.2 In de brief van DG XVI van 4 oktober 1994 staat dat er in principe één project per lidstaat zal worden goedgekeurd, afhankelijk van de kwaliteit van de projecten. De Commissie heeft dus kennelijk niet uitdrukkelijk toegezegd dat er inderdaad een project per lidstaat zou worden gefinancierd. Van de zeven projecten die voor nader onderzoek werden geselecteerd, werden aldus de Commissie slechts vier uiteindelijk goedgekeurd.

4.3 Dat er aan het eind van de selectieprocedure niet een project per lidstaat overblijft, vormt nog geen reden om aanmerkingen op de procedure te maken. Evenmin zijn er redenen om te geloven dat er tijdens het selectieproces van discriminatie van Italië sprake is geweest.

4.4 In verband met het argument van de klager dat alle projecten moesten worden verworpen, moet worden gezegd dat het feit dat projecten nader werden onder-

zocht, niet hoeft te betekenen dat de projecten in kwestie niet volgens de regels waren ingediend. Het is normaal dat er een grondig onderzoek plaatsvindt vooraleer men beslist om geld van de belastingbetaler uit te geven.

CONCLUSIE

Uit het onderzoek van de ombudsman blijkt dat er sprake is van wanbestuur van de zijde van de Europese Commissie wegens procedurefouten, waarop in de punten 2.2 en 3.3 uitvoerig is ingegaan. Er blijken echter geen bewijzen voor de beschuldigingen van kwade trouw of discriminatie te zijn. Aangezien de procedure voor het indienen van modelprojecten voor 1994 was afgesloten, kon er niet naar een minnelijke schikking worden gezocht. De ombudsman sloot daarop de zaak.

VERDERE OPMERKINGEN VAN DE OMBUDSMAN

In haar antwoord aan de Ombudsman van 15 mei 1996 zegt de Commissie twee keer dat het project vande stichting eind januari 1995 bij de Commissie is toegekomen. In haar antwoord op een uitdrukkelijke vraag van de ombudsman geeft de Commissie later toe dat het project op 20 december 1994 bij DG XVI is toegekomen. In het licht van punt 2.3 van bovenstaand besluit is dit verschil in de praktijk onbelangrijk. De ombudsman plaatst echter grote vraagtekens bij het feit dat de informatie die de Commissie tijdens zijn onderzoek heeft verstrekt ten dele fout was.

Eén van de belangrijkste basisvereisten voor behoorlijk bestuur is het vertrekken van juiste informatie, zeker aan instanties die tot taak hebben de activiteiten van een andere instantie te controleren. De ombudsman heeft de Commissie daarom verzocht haar ambtenaren te wijzen op het belang van het verstrekken van juiste informatie aan de ombudsman.

3.5 GEVALLEN VAN WANBESTUUR RESULTEREND IN ONTWERP AANBEVELINGEN VAN DE OMBUDSMAN

3.5.1 HET EUROPEES MILIEUAGENTSCHAP

MOTIVERING VAN DE AFWIJZING VAN EEN KANDIDAAT

Besluit op klacht nr. 46/27.07.95/FVK/PD tegen het Europees Milieuagentschap

KLACHT

Bij schrijven van 25 juli 1995 diende mevrouw von K. bij de Europese Ombudsman een klacht in. Zij beweert dat zij niet op de hoogte is gesteld van de redenen waarom haar kandidatuur voor een projectleiderspost bij het Europees Milieuagentschap werd afgewezen. Wat meer is, volgens mevrouw von K. werden

de brieven waarin ze het Bureau verzocht de afwijzing van haar kandidatuur te motiveren nooit beantwoord.

ONDERZOEK

De Europese Ombudsman kon deze klacht niet meteen behandelen, omdat hij pas op 27 september 1995 in functie trad. Bij schrijven van 27 maart 1996 deed het Europees Milieuagentschap zijn commentaar op de klacht toekomen. Daarin werd nadere informatie verstrekt over het verloop van de selectieprocedure. Dit commentaar werd vertaald en toegezonden aan mevrouw von K., die haar opmerkingen terzake per fax deed toekomen op 27 mei 1996. In deze fax aan de Europese Ombudsman gaf mevrouw von K. de wens te kennen om nader te worden geïnformeerd over de selectiecriteria die bij de behandeling van de kandidaturen werden gehanteerd alsmede over het profiel van de kandidaat die de post uiteindelijk heeft gekregen. Verder gaf zij uiting aan haar twijfels omtrent de gelijke behandeling van vrouwen in het kader van deze selectieprocedure.

Bij schrijven van 2 juli 1996 deed de Europese Ombudsman het Europees Milieuagentschap de opmerkingen van rekwestrante toekomen en vroeg hij om nadere uitleg in verband met de door de jury aangelegde criteria, de precieze kwalificaties van degene aan wie de post in kwestie uiteindelijk werd toegewezen en de reden(en) waarom mevrouw von K. nooit in kennis werd gesteld van de redenen waarom haar kandidatuur was afgewezen.

Het Europees Milieuagentschap antwoordde op de vragen van de Europese Ombudsman bij schrijven van 16 juli 1996. Daarin werd de Europese Ombudsman in kennis gesteld van de door de jury aangelegde selectiecriteria en de kwalificaties van degene die de door mevrouw von K. geambieerde post uiteindelijk heeft gekregen. Deze informatie had echter een vertrouwelijk karakter. Uit de verstrekte informatie bleek dat het Europees Milieuagentschap de gelijke kansen voor mannen en vrouwen voldoende had verzekerd.

BESLUIT

Uit de aan de Europese Ombudsman verstrekte informatie kan niet worden afgeleid dat het Europees Milieuagentschap zich in het kader van deze selectieprocedure schuldig heeft gemaakt aan discriminatie op grond van geslacht.

In verband met het feit dat de candidate niet in kennis werd gesteld van de aangelegde selectiecriteria en de kwalificaties van degene aan wie de post werd toegewezen, wil de Europese Ombudsman de volgende kanttekeningen maken:

Het besluit tot afwijzing werd ten overstaan van mevrouw von K. niet met redenen omkleed. Overeenkomstig de jurisprudentie van het Hof van Justitie is de met de selectie van de kandidaten belaste instantie verplicht haar besluit te motiveren. Deze

verplichting geldt des te meer wanneer een klacht van een afgewezen kandidaat wordt verworpen. De bedoeling hiervan is dat de communautaire gerechtelijke instanties in staat worden gesteld de wettelijkheid van de besluiten te controleren en dat de belanghebbende genoeg informatie krijgt om te kunnen uitmaken of het besluit in kwestie steekhoudend is dan wel op grond van onregelmatigheden juridisch aanvechtbaar is.

In hoeverre deze verplichting van toepassing is, hangt telkens af van de specifieke context. In dit geval vindt de Europese Ombudsman dat er geen reden was om het verzoek van mevrouw von K. om haar afwijzing te motiveren niet in te willigen.

Hij is derhalve van mening dat het Europees Milieuagentschap zijn besluit tot afwijzing van de kandidatuur van mevrouw von K. had moeten motiveren.

Na overeenkomstig artikel 3, lid 5 van het Statuut van de Europese Ombudsman een minnelijke schikking te hebben voorgesteld, deelde de Europese Ombudsman het Europees Milieuagentschap mede dat hij de niet-motivering van de afwijzing van de kandidatuur van mevrouw von K. ten overstaan van de candidate als een geval van wanbestuur beschouwt.

Dientengevolge verzocht hij het Europees Milieuagentschap hem in overeenstemming met artikel 3, lid 6 van het Statuut van de Europese Ombudsman uiterlijk op 30 april 1997 een omstandig advies te doen toekomen. Dit omstandig advies kan erin bestaan dat het Europees Milieuagentschap genoegzaam neemt met het besluit van de ombudsman en hem meedeelt dat het gevolg heeft gegeven aan zijn aanbeveling.

Bij schrijven van 6 februari 1997 gaf het Europees Milieuagentschap de Europese Ombudsman te kennen, dat de aanbeveling van de ombudsman werd opgevolgd en deelde het de redenen aan de candidate mede.

3.6 EIGEN INITIATIEF ONDERZOEKEN VAN DE OMBUDSMAN

TOEGANG VAN HET PUBLIEK TOT DOCUMENTEN IN HET BEZIT VAN DE COMMUNAUTAIRE INSTELLINGEN

Besluit en aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek op eigen initiatief (616/PUBAC/F/IJH)

In juni 1996 startte de ombudsman een op eigen initiatiefonderzoek naar de toegang van het publiek tot documenten in het bezit van de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van de Raad en de Commissie.

Achtergrond van het onderzoek

De specifieke reden voor het onderzoek was dat de ombudsman een aantal klach-

ten had ontvangen die erop wezen dat het personeel van communautaire instellingen en organen niet altijd voldoende weet hoe het verzoeken om documenten moet behandelen en dat documenten soms pas met aanzienlijke vertraging worden vrijgegeven.

De meer algemene reden was dat een deel van de taak van de ombudsman bestaat uit het versterken van de relaties tussen de communautaire instellingen en organen en Europese burgers. Met de schepping van het ambt van ombudsman wilde de Unie haar streven naar een democratisch, verantwoord en doorzichtig bestuur benadrukken. Vanuit dit standpunt leek het onderzoek noodzakelijk aangezien de toegang van het publiek tot documenten een belangrijk onderdeel van doorzichtigheid is.

Doel van het onderzoek

Er is momenteel geen Verdragsbepaling of algemene communautaire wetgeving inzake de toegang van het publiek tot documenten. Toch staat er in verklaring nr. 17, toegevoegd aan de Slotakte van het Verdrag betreffende de Europese Unie het volgende:

De conferentie is van oordeel dat de doorzichtigheid van het besluitvormingsproces het democratische karakter van de instellingen en het vertrouwen van het publiek in het bestuur versterkt. Dientengevolge beveelt de conferentie de Commissie aan de Raad uiterlijk in 1993 verslag uit te brengen over maatregelen om de toegang van het publiek tot de informatie waarover de instellingen beschikken, te vergroten.

De Commissie en de Raad hebben bijgevolg hun eigen, voor het publiek toegankelijke, voorschriften goedgekeurd inzake de toegang tot de documenten waarover zij beschikken.¹

Dergelijke voorschriften kunnen de doorzichtigheid en de goede verstandhouding tussen burgers en de communautaire instellingen en organen op drie manieren bevorderen:

- de instelling of het orgaan moet volgens de goedkeuringsprocedure van voorschriften voor iedere soort van documenten onderzoeken of vertrouwelijkheid al dan niet noodzakelijk is. In het licht van het streven van de Unie naar doorzichtigheid, kan deze procedure zelf een hogere graad van openheid helpen bevorderen;
- als voorschriften goedgekeurd en ter beschikking van het publiek gesteld worden, kunnen personen die om documenten vragen, weten wat hun rechten zijn. Het publiek kan de voorschriften zelf ook onderzoeken en bediscussiëren;
- door ambtenaren te helpen bij de nauwkeurige en snelle behandeling van verzoeken om documenten, kunnen duidelijke voorschriften een behoorlijk bestuur bevorderen.

¹ De Raad en de Commissie keurden een Gezamenlijke Gedragscode goed (PB 1993 L 340/41) die ten uitvoer werd gelegd via een besluit van de Raad van 20 december 1993 inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Raad (PB 1993 L 340/43) en een besluit van de Commissie van 8 februari 1994 inzake de toegang van het publiek tot documenten van de Commissie (PB 1994 L 46/589).

Daarom werd er besloten het onderzoek op eigen initiatief te richten op de vraag of de communautaire instellingen en organen, met uitzondering van de Raad en de Commissie, voor het publiek toegankelijke voorschriften hebben vastgesteld inzake toegang tot de documenten waarover zij beschikken

Volgens de huidige Gemeenschapswetgeving werd het onderzoek beperkt tot de vraag of er voorschriften bestaan en of die toegankelijk zijn voor het publiek. De vraag of de voorschriften juist zijn om de graad van doorzichtigheid te verzekeren die Europese burgers meer en meer verwachten van de Unie, werd buiten beschouwing gelaten. De voorschriften van de Commissie en de Raad zijn namelijk nogal beperkt vergeleken met de voorschriften van een aantal nationale overheidsapparaten. Met name de publicatie van lijsten met documenten komt niet ter sprake. Zij bevatten ook niet het recht op toegang tot documenten opgesteld door één orgaan, maar in het bezit van een ander.

De instellingen en organen die het onderzoek doorlicht

Het onderzoek werd gericht aan vijftien communautaire instellingen en organen, met name:

- de communautaire instellingen volgens Artikel 4 van het Verdrag, met uitzondering van de Raad en de Commissie;
- vier organen die ingesteld werden overeenkomstig het Verdrag, *en*
- acht van de tien "gedecentraliseerde communautaire bureaus". (De overige twee gedecentraliseerde bureaus - het Communautair Bureau voor Kwekersrechten en het Europees Bureau voor de Veiligheid en Gezondheid op het werk - werden niet in het onderzoek opgenomen omdat ze toen nog niet operationeel waren).

HET ONDERZOEK

De ombudsman vroeg de instellingen en organen om hem in te lichten over hun situatie met betrekking tot de toegang van het publiek tot documenten. In het bijzonder wilde hij weten of ze algemene voorschriften hadden vastgesteld die gemakkelijk toegankelijk zijn voor het publiek of interne richtlijnen voor het personeel betreffende de toegang van het publiek en vertrouwelijkheid.

De antwoorden bevatten informatie inzake vertrouwelijkheidsvereisten en voorlichtingsbeleid alsook inzake voorschriften en richtlijnen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.

Vertrouwelijkheidsvereisten

Sommige antwoorden verwezen naar vereisten in de Gemeenschapswetgeving dat bepaalde documenten vertrouwelijk moeten zijn. Deze informatie is belangrijk omdat voorschriften inzake de toegang van het publiek tot documenten die ten bate van de interne organisatie vastgesteld worden, moeten kloppen met de bestaande

wettelijke verplichtingen tot vertrouwelijkheidshouding. Niettemin bleek dat geen van de instellingen of organen toegang verleende tot alle documenten die niet speciaal beschermd werden door wettelijke verplichtingen tot vertrouwelijkheid.

Voorlichtingsbeleid

Verschillende antwoorden hadden betrekking op het voorlichtingsbeleid van de instelling of het orgaan. In vele gevallen blijkt dat men in hoge mate streeft naar informatieverstrekking op een bruikbare en gemakkelijk toegankelijke manier, zowel voor het specifiek geïnteresseerde als voor het grote publiek. In sommige gevallen is het streven naar openheid en doorzichtigheid een onderdeel van de opdracht van de instelling of het orgaan. In andere is dit streven het resultaat van een beleidsbesluit. Een streven naar openheid en doorzichtigheid in het voorlichtingsbeleid werd benadrukt in de antwoorden van het Europees Parlement betreffende zijn politieke beleid, van het Hof van Justitie betreffende zijn gerechtelijke werk, en van het Economisch en Sociaal Comité, de Europese Investeringsbank, het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding, het Europees milieuoorgaan en het Europees bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling betreffende hun activiteiten op hun respectieve beleidsvlak.

De informatieverstrekking vormt een belangrijke bijdrage tot doorzichtigheid en is noodzakelijk om de deelname van groepen en individuele burgers aan het werk van de Gemeenschap te vergemakkelijken. De ombudsman begroette daarom met instemming informatie over de positieve voorlichtingsstrategieën van communautaire instellingen en organen.

Een voorlichtingsstrategie is echter geen vervanging van voorschriften inzake wat te doen wanneer burgers het initiatief nemen om documenten te vragen die nog niet openbaar gemaakt zijn. Burgers hebben vooral een rechtmatige belangstelling voor de organisatie en werking van instellingen en organen die gefinancierd worden met openbare middelen. Dit kan leiden tot verzoeken om bestuursdocumenten, die gewoonlijk niet onder een voorlichtingsstrategie vallen.

Vaststelling van voorschriften en richtlijnen inzake de toegang van het publiek tot documenten

Uit het antwoord van het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt bleek dat er reeds voorschriften inzake de toegang van het publiek tot documenten vastgesteld waren. De ombudsman besloot daarom dat het onderzoek in verband met dit orgaan niet meer hoefde te worden voortgezet.

De Europese Stichting voor opleiding, de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, en het Europees waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving gaven te kennen dat zij in de nabije toekomst voorschriften en richtlijnen inzake de toegang van het publiek tot documenten zouden vaststellen. Het Hof van Justitie en de Europese Investeringsbank verklaarden dat zij

een vaststelling van dergelijke voorschriften willen overwegen. Bij de Bank was een studie over het onderwerp in de maak.

Het Europees Monetair Instituut verklaarde dat het zeer delicate kwesties op monetair en financieel vlak behandelt. Volgens artikel 11, lid 2, van zijn statuut moeten alle documenten die opgesteld zijn door het EMI vertrouwelijk blijven, tenzij haar Raad anders beslist. Dit antwoord leek betrekking te hebben op documenten uit de monetaire sfeer.

Het Comité van de Regio's antwoordde dat het de Gezamenlijke Gedragscode van de Raad en de Commissie had aangenomen als intern richtsnoer. Het Comité is nu de nodige stappen aan het voorbereiden om het publiek in te lichten over de toepasbaarheid van de Code op verzoeken om documentatie van het Comité van de Regio's.

Het Europees bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling antwoordde dat het zijn personeel aanwijzingen heeft gegeven inzake de toegang van het publiek en dat het althans voor een aantal documenten hetzelfde catalogiseringssysteem gebruikt als de Commissie.

VERDER ONDERZOEK

De ombudsman schreef in september 1996 opnieuw naar de drie organen die gezegd hadden voorschriften en richtlijnen te zullen vaststellen en naar de Europese Investeringsbank die geantwoord had de vraag te bestuderen, om een kopie te vragen van de uiteindelijk vastgestelde voorschriften

Hij schreef ook naar het Europees Parlement, het Europees Monetair Instituut, het Europees milieuagentschap, het Vertaalbureau voor de organen van de Unie en het Europees bureau voor de geneesmiddelenbeoordeling om te vragen naar de toegang tot bestuursdocumenten, daar die niet vermeld werd in de antwoorden op de eerste brief. Hij vroeg ook of de desbetreffende instellingen voorschriften, vergelijkbaar met die van de Commissie en de Raad, zouden vaststellen met betrekking tot dergelijke documenten.

Hij stelde aan het Hof van Justitie, de Rekenkamer, het Economisch en Sociaal Comité en het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding voor te overwegen soortgelijke voorschriften inzake de toegang van het publiek tot documenten vast te stellen, als de Commissie en de Raad.

Samenvatting van de huidige toestand betreffende voorschriften inzake de toegang van het publiek tot documenten

Uit de antwoorden op zowel het eerste als het vervolgonderzoek blijkt dat

- het Bureau voor harmonisatie binnen de interne markt reeds voorschriften betreffende de toegang tot documenten vastgesteld heeft die gemakkelijk toegankelijk zijn voor het publiek.
- de volgende acht instellingen en organen besloten hebben dergelijke voorschrif-

ten vast te stellen:

Het Hof van Justitie;

De Rekenkamer;

Het Comité van de Regio's;

De Europese Stichting voor opleiding;

De Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden;

Het Vertaalebureau voor de organen van de Unie;

Het Europees waarnemingscentrum voor drugs en drugsverlaving

- de volgende organen overwegen momenteel de vaststelling van dergelijke voorschriften:

Het Europees Parlement;

De Europese Investeringsbank;

Het Economisch en Sociaal Comité.

BESLUIT

Uit de informatie die de ombudsman kreeg van de onderzochte instellingen en organen bleek dat de meeste, maar niet alle, van plan waren het goede voorbeeld van de Raad en de Commissie te volgen en voorschriften vast te stellen die de toegang van het publiek tot documenten regelen.

Bij beschouwing van deze toestand is het van belang nogmaals te wijzen op de door het Hof van Justitie geformuleerde vereisten van de Gemeenschapswetgeving:

"Zolang de Gemeenschapswetgever geen algemene regeling inzake het recht van het publiek op toegang tot documenten in het bezit van de Gemeenschapsinstellingen heeft vastgesteld, moeten deze instellingen maatregelen nemen om dergelijke verzoeken te behandelen uit hoofde van hun interne organisatiebevoegdheid, krachtens welke zij passende maatregelen kunnen treffen om hun interne werking in het belang van een goed bestuur te verzekeren."

Het lijkt daarom dat de communautaire instellingen, met betrekking tot verzoeken om toegang tot documenten, een wettelijke verplichting hebben om *passende maatregelen* te nemen om in overeenstemming te handelen met het belang van *behoorlijk bestuur*. Er moet echter aan herinnerd worden dat het Hof van Justitie de hoogste autoriteit is inzake vragen over Gemeenschapswetgeving.

Behoorlijk bestuur vereist dat alle communautaire instellingen en organen rekening houden met het streven van de Unie naar doorzichtigheid. Dit streven blijkt uit Verklaring nr. 17 toegevoegd aan de Slotakte van het Verdrag betreffende de Europese Unie en uit verschillende latere wetten, in het bijzonder het Interinstitutioneel Akkoord over democratie, doorzichtigheid en subsidiariteit van

¹ Zaak C-58/94, Nederland tegen de Raad, arrest van 30 april 1996

25 oktober 1993¹. Doorzichtigheid betekent niet alleen dat documenten in een zo groot mogelijke mate toegankelijk moeten zijn voor het publiek maar ook dat iedere weigering van toegang tot documenten gerechtvaardigd moet zijn aan de hand van vooraf opgegeven voorschriften

Bovendien bepaalt Artikel C van het Verdrag betreffende de Europese Unie dat "de Unie beschikt over één institutioneel kader dat de samenhang en de continuïteit van het optreden gericht op het verwezenlijken van de doelstellingen van de Unie verzekert (...)". De Europese burgers hebben daarom het recht een consequente aanpak te verwachten van de vraag betreffende de toegang van het publiek tot documenten. Dit vereist niet noodzakelijk één reglementering die toepasbaar is op alle communautaire instellingen en organen. Het sluit echter wel willekeurige verschillen uit over de vraag of de reglementering bestaat en voor het publiek toegankelijk is. Geen enkele van de communautaire instellingen of organen waarop het onderzoek betrekking heeft, heeft bewijzen aangevoerd dat de vaststelling van voorschriften die de toegang van het publiek tot documenten regelen, in de huidige situatie onpraktisch of buitengewoon moeilijk zou zijn. De vaststelling van dergelijke voorschriften is daarom een passende maatregel met betrekking tot het verwerken van verzoeken om documenten.

CONCLUSIE

Op basis van bovenstaande analyse, besloot de ombudsman in december 1996 dat het niet vaststellen en gemakkelijk toegankelijk maken van voorschriften die de toegang van het publiek tot documenten regelen als onbehoorlijk bestuur beschouwd kan worden.

AANBEVELINGEN

- 1) De instellingen en organen moeten binnen een periode van drie maanden voorschriften vaststellen betreffende de toegang van het publiek tot documenten.
- 2) De voorschriften moeten van toepassing zijn op alle documenten die nog niet in een bestaand wettelijk kader vervat zijn dat toegang toestaat of vertrouwelijkheid vereist.
- 3) De voorschriften moeten gemakkelijk toegankelijk zijn voor het publiek.

Deze voorschriften zijn wat het Hof van Justitie, het Europees Parlement en het Europees Monetair Instituut betreft, alleen van toepassing op bestuursdocumenten.

De respectieve instellingen en organen werden van deze ontwerp-aanbevelingen op de hoogte gebracht. In overeenstemming met artikel 3 (6) van het Statuut van de ombudsman moeten zij binnen 3 maanden een omstandig advies sturen. Dit kan bestaan uit goedkeuring van het besluit van de ombudsman en een beschrijving van de maatregelen ter uitvoering van de aanbevelingen.

¹ PB 1993 C 329/133.

4

BETREKKINGEN MET HET EUROPEES PARLEMENT EN DE EUROPESE COMMISSIE

De Europese Ombudsman heeft tot taak de rechten van de Europese burgers in het kader van het Gemeenschapsrecht binnen de perken van zijn mandaat te beschermen en te behartigen. Deze taak deelt hij met andere organen van de Gemeenschap die een ander mandaat hebben. Om de rechten van de burgers effectief te kunnen beschermen, zijn samenwerking, een goede werksfeer, onderling vertrouwen en regelmatige contacten vereist tussen de Ombudsman en de overige communautaire organen, in het bijzonder het Europees Parlement en de Europese Commissie.

4.1 HET EUROPEES PARLEMENT EN DE COMMISSIE VERZOEKSCRIFTEN

Samenwerking tussen de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement en de Ombudsman is bijzonder belangrijk. Krachtens artikel 8 D van het EG-Verdrag hebben de burgers van de Unie het recht om bij het Europees Parlement een verzoekschrift in te dienen en zich met een klacht tot de Europese Ombudsman te wenden. De Ombudsman en de Commissie verzoekschriften van het Parlement zijn dus bedoeld als instellingen die elkaar aanvullen.

Vanaf het begin van de ambtstermijn van de Europese Ombudsman is er nauw samengewerkt met de Commissie verzoekschriften en is er regelmatig contact geweest tussen de beide secretariaten. De respectieve taken en werkmethoden van de twee organen zijn duidelijk afgebakend. Er bestaat een afspraak tussen de Commissie verzoekschriften en de Ombudsman om in bepaalde gevallen en met de instemming van de indiener van een klacht of verzoekschrift klachten en verzoekschriften naar elkaar door te verwijzen. Dit akkoord heeft in 1996 naar volle tevredenheid van beide partijen gewerkt. Er werden 10 verzoekschriften naar de Ombudsman doorverwezen om ze als klacht te behandelen en vijf klachten werden doorgestuurd naar de Commissie verzoekschriften om ze als verzoekschrift te behandelen.

De Ombudsman bracht zijn eerste bezoek in 1996 op 30 januari aan de Commissie verzoekschriften, waarvan hij een vergadering in Brussel bijwoonde. Na een vruchtbare gedachtenwisseling over de samenwerking in de toekomst hebben de heer SÖDERMAN en de heer Edward NEWMAN, voorzitter van de

Commissie verzoekschriften, een gezamenlijke persconferentie gegeven. Bij die gelegenheid had de heer SÖDERMAN ook een ontmoeting met de heer Stig BERGLIND, directeur van de Persdienst van het Europees Parlement.

De Commissie verzoekschriften is belast met de behandeling van het Jaarverslag van de Ombudsman en brengt daarover zelf verslag uit aan het Parlement. De Ombudsman heeft zijn Jaarverslag voor het jaar 1995 op 22 april aan de Voorzitter van het Parlement doen toekomen en heeft het op 23 april ten overstaan van de Commissie verzoekschriften in Brussel toegelicht. Hij presenteerde het jaarverslag over 1995 op de plenaire vergadering van het Europees Parlement op 20 juni 1996 in Straatsburg. Daarna volgde een debat in het Parlement over het Jaarverslag en het verslag van de Commissie verzoekschriften. De Ombudsman gaf daarna een gezamenlijke persconferentie met de heer NEWMAN, voorzitter van de Commissie verzoekschriften en mevrouw Nuala AHERN, ondervoorzitter van de commissie en rapporteur voor het commissieverslag.

Op 25 november woonde de heer SÖDERMAN een vergadering van de Commissie verzoekschriften in Brussel bij in het gezelschap van mevrouw Daniela TIRELLI, de assistente die de klachten in ontvangst neemt. Hij schetste de commissie een beeld van de huidige stand van zijn werkzaamheden en de samenwerking die hij voor ogen heeft met nationale ombudsmannen en vergelijkbare organen. Na zijn inleiding volgde een levendige discussie over dit laatste onderwerp alsook over de samenwerking met de commissie zelf. Tijdens zijn verblijf in Brussel had de heer SÖDERMAN ook de gelegenheid om de heer FABRA-VALLÈS, rapporteur voor de begroting 1997, te ontmoeten.

Behalve zijn bezoeken aan de Commissie verzoekschriften woonde de heer SÖDERMAN ook op 2 juli in Brussel een vergadering bij van de Commissie Reglement in het gezelschap van juridisch adviseur Kyriakos TSIRIMIAGOS. De Ombudsman lichtte de commissie in over zijn werkzaamheden.

De Ombudsman heeft ook geregeld contact met andere diensten van het Europees Parlement. Op 14 februari ontmoette hij in Brussel de heer Sergio GUCCIONE, directeur-generaal voorlichting en public relations van het Parlement. Op 15 februari woonde hij de vergadering bij van de hoofden van de voorlichtingsbureaus van het Europees Parlement in de lidstaten en hield hij een toespraak over de oorsprong en de ontwikkeling van het ambt van ombudsman en besprak hij mogelijkheden om in de toekomst samen te werken.

De Dienst correspondentie met de burger van het Europees Parlement beantwoordt verzoeken van burgers om informatie over de Europese Unie en haar instellingen en activiteiten. Aan de Ombudsman gerichte verzoeken om informatie zijn doorverwezen naar de Dienst correspondentie met de burger als bleek dat zij daar het meest efficiënt konden worden behandeld.

Op 29 mei brachten de Ombudsman en hoofdadviseurs juridische zaken Ian HARDEN en Peter DYRBERG een bezoek aan de Juridische Dienst van het Europees Parlement in Luxemburg, waar zij een ontmoeting hadden met de heer Gregorio GARZÓN CLARIANA, juridisch adviseur van het Parlement. De heer SÖDERMAN had ook een ontmoeting met mevrouw Monique SCHUMACHER op het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Luxemburg en sprak ook met een aantal journalisten.

4.2 DE EUROPESE COMMISSIE

De andere Europese instelling waarmee de Ombudsman geregeld contact heeft en samenwerkt, is de Europese Commissie. De belangrijkste klachten waarnaar de Ombudsman een onderzoek instelt, hebben betrekking op mogelijke gevallen van wanbeheer bij de activiteiten van de Commissie. Dat is ook normaal omdat hoofdzakelijk de Commissie besluiten neemt die directe gevolgen hebben voor de burger.

Krachtens artikel 155 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap ziet de Commissie erop toe dat het Gemeenschapsrecht met name door de lidstaten wordt toegepast. Zij kan daartoe krachtens artikel 169 van het Verdrag naar het Hof van Justitie stappen. Als hoedster van verdragen heeft de Commissie de belangrijke taak erop toe te zien dat de wettelijke rechten van de burgers van de Unie worden geëerbiedigd. Een burger kan bij de Commissie een klacht indienen als hij van oordeel is dat zijn rechten - in het bijzonder door een lidstaat - zijn geschonden. Om dergelijke klachten te vergemakkelijken, heeft de Commissie in het Publicatieblad een standaardformulier voor het indienen van een klacht gepubliceerd ¹.

Tijdens een bezoek aan Brussel op 29 en 30 januari had de heer SÖDERMAN een ontmoeting met de heer Jean-Louis DEWOST, directeur-generaal van de Juridische Dienst van de Commissie, de heer Erkki LIIKANEN, Europees commissaris, en mevrouw Ranveig JACOBSSON van het kabinet van mevrouw Anita GRADIN, Europees commissaris. De heer SÖDERMAN en zijn algemeen secretaris de heer GIRAUD bezochten Brussel opnieuw op 20 en 21 maart en ontmoetten toen de heer David WILLIAMSON, secretaris-generaal van de Europese Commissie en de directeurs-generaal van de Commissie.

De heer Ian HARDEN, hoofdadviseur van de Ombudsman en adviseur juridische zaken Vicky KLOPPENBURG, brachten op 5 november een bezoek aan de Commissie in Brussel voor een eerste inzage van documenten met betrekking tot

¹ PB C 26/2 van 1.2.1989, 89/C 26/07.

een klacht tegen de Commissie (klacht 132/21.9.95/AH/EN). Alvorens de documenten in te zien hadden zij eerst een ontmoeting met ambtenaren van de Commissie, die uitleg verschaften over de procedure van de Commissie voor de behandeling van klachten aan de Commissie wegens een vermeende inbreuk op het Gemeenschapsrecht door een lidstaat.

De Ombudsman en zijn secretariaat werken ook met de Commissie samen op allerlei gebieden die te maken hebben met het burgerschap van de Unie. De heer SÖDERMAN woonde op 22 en 23 mei in Straatsburg een vergadering bij van de hoofden van de vertegenwoordigingen van de Europese Commissie in de lidstaten, waarop hij zijn werkzaamheden toelichtte en mogelijke vormen van samenwerking met de vertegenwoordigingen in de toekomst besprak.

Tijdens een bezoek aan Brussel op 25 en 26 november bracht de Ombudsman ook een bezoek aan de directeur-generaal van de Dienst consumentenbeleid (DG XXIV), de heer Spyros PAPPAS, alsook aan de heer DEGLAIN van de vertegenwoordiging van de Verenigde Staten bij de Europese Unie. De Ombudsman hield een uiteenzetting over zijn rol en werkzaamheden.

De heer HARDEN vertegenwoordigde de Ombudsman op een conferentie op 2 december in Brussel, die gezamenlijk werd georganiseerd door het Directoraat-generaal consumentenbeleid (DG XXIV) en het Europees Verbond van Werkgevers (UNICE) over "de dialoog tussen bedrijf en consument in Europa". De belangrijkste spreker was Europees commissaris mevrouw BONINO. De heer HARDEN zat een werkvergadering voor over openbare en particuliere ombudsmanssystemen.

Vele aspecten van het Gemeenschapsrecht worden ten uitvoer gelegd door nationale, regionale of plaatselijke besturen in de lidstaten. Klachten van burgers die van oordeel zijn dat deze autoriteiten hun rechten uit hoofde van het Gemeenschapsrecht hebben geschonden, vallen buiten het mandaat van de Europese Ombudsman, zelfs wanneer het gaat om een recht uit hoofde van het burgerschap van de Unie, zoals het vrije verkeer dat door artikel 8 A van het EG-Verdrag gewaarborgd wordt. Veelal kunnen dergelijke klachten efficiënter worden behandeld door nationale ombudsmannen of vergelijkbare instellingen (zoals Commissies verzoekschriften) die meer en meer te maken krijgen met vraagstukken in verband met de toepassing van het Gemeenschapsrecht door nationale besturen.

Met het oog op de totstandbrenging van een doeltreffende en nauwe samenwerking ter bescherming van de rechten van de Europese burgers werd op 12 en 13 september 1996 in Straatsburg een studiebijeenkomst georganiseerd over de respectieve rol van de Gemeenschap en de nationale instellingen en instanties bij het toezicht op de toepassing van het Europese Gemeenschapsrecht.

Het programma van de studiebijeenkomst omvatte waardevolle bijdragen van mevrouw Nuala AHERN, ondervoorzitter van de Commissie verzoekschriften van het Europees Parlement, de heer Jean-Louis DEWOST, directeur-generaal van de Juridische Dienst van de Commissie, mevrouw Anita GRADIN, lid van de Europese Commissie, de heer Hans GAMMELTOFT-HANSEN, nationale ombudsman van Denemarken, de heer Gregorio GARZÓN CLARIANA, juridisch adviseur van de Juridische Dienst van het Europees Parlement, de heer Kevin MURPHY, nationale ombudsman van Ierland, mevrouw Christ NICKELS, voorzitter van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Bundestag, de heer Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS, president van het Hof van Justitie en mevrouw Ursula SCHLEICHER, ondervoorzitter van het Europees Parlement.

De slotvergadering van de studiebijeenkomst was gewijd aan de toekomstige samenwerking tussen de nationale ombudsmannen en vergelijkbare instellingen en de Europese Ombudsman. Er werd besloten tot een flexibele vorm van samenwerking op voet van gelijkheid met het doel van de rechten van de burgers in het kader van het Gemeenschapsrecht een tastbare realiteit op alle niveaus binnen de Unie en binnen de lidstaten te maken.

De eerste stap in de totstandbrenging van het samenwerkingsverband was het opzetten van een netwerk van contactpersonen van elke nationale ombudsman of vergelijkbare instantie en de Europese Ombudsman. Dit netwerk moet de verspreiding

van informatie over het Gemeenschapsrecht en de uitvoering ervan bevorderen en moet het mogelijk maken om klachten door te verwijzen naar de instantie die ze het best kan behandelen.

Voor 1997 staat een nieuwe studiebijeenkomst voor de contactpersonen op de agenda. Een belangrijk instrument voor de samenwerking wordt het opzetten van een Internet-site onder de coördinatie van de Europese Ombudsman.

Een seminar voor nationale ombudsmannen en vergelijkende instellingen was georganiseerd in Straatsburg in september 1996. De werkgroepen werden gehouden in de Willy Brandt van het Europees Parlement.

Dhr. Jacques PELLETIER, de nationale ombudsman voor Frankrijk, in gesprek met mevr. Ursula SCHLEICHER, de vice-president van het Europees Parlement.

Dhr. SÖDERMAN die meningen uitwisselt met dhr. EECKHOUT, directeur van het algemeen secretariaat van de Europese Commissie.

Dhr. Hans GAMMELTOFT-HANSEN, nationale ombudsman van Denemarken, geeft een overzicht van de manier om klachten die betrekking hebben op Gemeenschapsrecht te behandelen. Op het podium van links naar rechts, dhr. Kevin MURPHY, de nationale ombudsman van Ierland, dhr. Marten OOSTING, de nationale ombudsman van Nederland, mevr. Ursula SCHLEICHER, de vice-president van het Europees Parlement.

Het voorlichtingsbeleid van de ombudsman was in 1996 erop gericht de Europese burgers beter vertrouwd te maken met het bestaan en de taken van de Europese Ombudsman.

Bij dit voorlichtingsbeleid stonden twee doelstellingen centraal: in de eerste plaats mogelijke indieners van klachten informeren over hun recht om een klacht in te dienen en de daarbij te volgen procedure en in de tweede plaats de contacten tussen de Unie en de burgers verbeteren door het brede publiek te informeren over het bestaan van de ombudsman en diens taak om het streven van de Unie naar een open, democratisch en verantwoord bestuur te helpen realiseren.

Het voorlichtingsbeleid werd concreet gestalte gegeven door middel van: publicaties zowel in de gebruikelijke vormen als via Internet, toespraken op de publieke tribune en deelname aan conferenties en bijeenkomsten, interviews en advertenties in de media.

6.1 PUBLICATIES

In het najaar van 1995 is al een brochure opgesteld met als titel "*Hoe een klacht in te dienen bij de Europese Ombudsman*". De brochure, die ook een standaardformulier voor het indienen van een klacht bij de ombudsman bevat, werd in de eerste helft van 1996 op grote schaal verspreid. De belangrijkste doelgroep van deze eerste publicatie waren juist potentiële klagers. Om aan de grote vraag te kunnen voldoen volgde in het voorjaar van 1996 een tweede uitgave. De tekst van de brochure werd ook gepubliceerd in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* (C 157 van 1 juni 1996). De brochure kan ook via Internet worden opgeroepen (<http://www.europarl.eu.int>).

In het najaar van 1996 werd een kleinere, veel kleurrijker brochure opgesteld, met als titel "*De Europese Ombudsman - vragen en antwoorden*". Deze brochure is zowel voor de potentiële klager bedoeld als voor het brede publiek om het over het werk van de ombudsman te informeren. Van de brochure werden in eerste instantie 100.000 exemplaren gedrukt, maar gezien de grote vraag zal er in 1997 een nieuwe druk nodig zijn.

"*Vragen en antwoorden*" is via de instellingen en andere organen van de Unie ter informatie van zowel instanties als het publiek verspreid aan de voorlichtingsbureaus van het Europees Parlement en de Europese Commissie in de lidstaten, alsook aan de bureaus van de nationale ombudsmannen en daarmee vergelijkbare

instanties. Met de assistentie van het Bureau voor officiële publicaties is de brochure ook naar een aantal specifieke doelgroepen verzonden zoals consumentenverenigingen, kamers van koophandel en beroepsverenigingen. Momenteel wordt de brochure ook verspreid via andere contactpunten en netwerken (Infocentres in Europa, Euro Info-steunpunten, Europese documentatiecentra, Europese bibliotheken en zo meer).

De Europese ombudsman staat ook in Citizens First, een gezamenlijk initiatief van het Europees Parlement en de Europese Commissie, dat een onderdeel vormt van het voorlichtingsprogramma voor de Europese burgers.

Het eerste jaarverslag van de ombudsman werd op 20 juni 1996 toegelicht op een plenaire vergadering van het Europees Parlement. Het verslag werd verstuurd naar de Europese instellingen, internationale ombudsmannen, ombudsmannen in de lidstaten, universiteitsbibliotheken, Europese documentatiecentra en de media. Het werd ook gepubliceerd in het *Publikatieblad* en is tevens beschikbaar op Internet.

De ombudsman is van plan om volop gebruik te maken van de nieuwe interactieve mogelijkheden op het gebied van informatie die Internet biedt. Zij vormen echter een aanvulling op en geen vervanging voor traditionele publicatievormen, die een veel groter publiek bereiken dan het publiek dat toegang heeft tot Internet. Er kan nu al informatie over de ombudsman worden opgevraagd via de World Wide Web site van het Europees Parlement. Afhankelijk van het beschikbare budget is de ombudsman voornemens zijn eigen web site op te zetten dat veel meer materiaal en ondermeer de besluiten zal bevatten, en waar de burgers op interactieve wijze toegang toe zullen hebben.

6.2 CONFERENTIES EN ONTMOETINGEN

Tijdens het eerste jaar dat het bureau van de Europese ombudsman in Straatsburg volledig operationeel was, bezocht de heer SÖDERMAN de meeste lidstaten en nam hij deel aan Europese en internationale congressen, studiedagen en bijeenkomsten, waar hij lezingen gaf en toespraken hield over de rol en de taken van de Europese ombudsman. Hij maakte regelmatig dienstreizen naar Brussel en Luxemburg en wil de cyclus van zijn bezoeken aan de lidstaten rondmaken door in 1997 naar Denemarken, Duitsland, Oostenrijk en Portugal te reizen.

GRIEKENLAND

Tijdens een bezoek aan Griekenland op 11 en 12 november woonde de heer SÖDERMAN een vergadering bij die belegd was door Professor Anthony MAKRIDIMITRIS van de Universiteit van Athene. Sprekers waren ondermeer de heer Alekos PAPADOPOULOS, minister van Binnenlandse Zaken, Professor PAVLOPOULOS van de Universiteit van Athene, de heer Nikos Chr. CHARALAMBOUS, ombudsman

voor Cyprus, en de heer SÖDERMAN, die een toespraak hield met als titel "Het ambt van ombudsman en het toezicht op wanbeheer in Griekenland en Europa".

Bij die gelegenheid werd een boek over de invoering van het ambt van ombudsman in Griekenland voorgesteld en gaf de minister van Binnenlandse Zaken toelichting bij het wetsvoorstel om ook in Griekenland een ombudsman te installeren.

Tijdens zijn verblijf in Athene had de heer SÖDERMAN ook de gelegenheid om de heer Nikos KOSTITSIS van het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Athene te ontmoeten.

SPANJE

De heer SÖDERMAN bezocht Spanje van 3 tot 5 mei. Hij ontmoette er niet-gouvernementele organisaties en verenigingen op de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Madrid. Hij bracht een bezoek aan de Defensor del Pueblo, de heer Fernando Alvarez de MIRANDA, en dineerde met de heer Carlos BRU, voorzitter van de Europese Beweging. Hij gaf een persconferentie op de vertegenwoordiging van de Europese Commissie in Madrid en bezocht het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement.

Tijdens een bezoek aan Spanje van 6 tot 8 november gaf de heer SÖDERMAN een lezing over de rol van de Europese ombudsman op de Universiteit van Salamanca en hield hij een persconferentie voor de regionale pers. Tijdens zijn bezoek had hij ook een ontmoeting met de heer Alvarez de MIRANDA. Hij ontmoette ook leden van de Parlementaire Commissie van het Spaanse parlement, die het werk van de Spaanse ombudsman - el Defensor del Pueblo - superviseert.

De heer SÖDERMAN bezocht het Baskenland op uitnodiging van de Baskische Raad van de Europese Beweging op 9 en 10 december 1996 en hield er een toespraak over de rol van de Europese ombudsman. Onder de deelnemers bevonden zich verscheidene leden van het Europees Parlement, alle leden van de Baskische Raad van de Europese Beweging, de president van het Regionaal Hof en directeurs van diverse media van de regio.

In Vitoria/Gasteiz ontmoette hij de heer Iendakari ARDANZA, de voorzitter van de regio, de heer LEIZAOLA, de voorzitter van het parlement, de heer MARKIERI, de huidige Baskische ombudsman, en de heer CUERDA, burgemeester van Vitoria.

Al deze gebeurtenissen werden van dichtbij gevolgd door een groot aantal journalisten van kranten, radio en televisie en er werd uitvoerig aandacht aan besteed in de regionale en nationale media. Er werd een persconferentie georganiseerd op het bureau van de Baskische ombudsman, el Ararteko, en de heer SÖDERMAN gaf interviews aan DEIA, El Correo Español-EI Pueblo Vasco en El Mundo.

IERLAND

De heer SÖDERMAN en de heer Jean-Guy GIRAUD, algemeen secretaris, bezochten Ierland op 4 en 5 maart. De heer SÖDERMAN nam deel aan een studiebijeenkomst

Jacob SÖDERMAN met (van links naar rechts) dhr.Thorkrel NESSHEIM, juridische adviseur van de Noorse Ombudsman en dhr. Jon ANDERSEN, hoofd juridische adviseur van de Deense Ombudsman tijdens werkvergadering en Algemene Vergadering van het Europees Ombudsman Instituut in september 1996 in Ljubljana, Slovenië.

"Defending European Citizens' Rights", die gezamenlijk werd georganiseerd door de Europese Beweging en het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Dublin. Op deze bijeenkomst gaf hij een lezing over "De rol van de Europese ombudsman".

Tijdens zijn verblijf in Ierland bracht de heer SÖDERMAN ook een bezoek aan de Ierse ombudsman, de heer Kevin MURPHY, en het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement.

ITALIË

De heer SÖDERMAN bezocht Italië van 29 februari tot 3 maart. Hij nam deel aan de conferentie "La difesa civica nell' Europa delle Regioni. Diritti e cittadinanza: tutela e promozione" op de Universiteit van Padua, waar hij een lezing gaf over het thema "Europees burgerschap en de rechten van de burgers in Europa".

In Bologna woonde hij een conferentie bij met als thema "Incontro con il Difensore civico europeo. L'esperienza del Difensore civico nella società regionale a confronto con il Mediatore europeo istituito con il Trattato sull'Unione europea del 1992" en hield hij een toespraak over de rol van de Europese ombudsman en de nationale ombudsmannen.

In Rome woonde de heer SÖDERMAN een conferentie bij over "De burgers en de Europese Unie - de voorgenomen herziening van het Verdrag van Maastricht", die georganiseerd was door de Movimento Federativo Democratico en de vertegenwoordiging van het Europees Parlement in Italië. De heer SÖDERMAN gaf een uiteenzetting over de rol van de Europese ombudsman. Tijdens zijn verblijf in Rome had hij ook de gelegenheid om een bezoek te brengen aan het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement.

NEDERLAND

De heer SÖDERMAN bracht samen met zijn perswoordvoerder, mevrouw Ilta HELKAMA, van 20 tot 22 november een bezoek aan Den Haag. Zij woonden er de conferentie "The Information Society and Government Information in Europe" bij, waar hij een uiteenzetting hield over zijn onderzoek op eigen initiatief naar de toegankelijkheid van documenten voor het publiek bij de Europese instellingen en organen.

De heer SÖDERMAN gaf ook een lezing over de rol van de Europese ombudsman op het bureau van de Nederlandse ombudsman in Den Haag en hij had ook een ontmoeting met vertegenwoordigers van Nederlandse organisaties en de Nederlandse media in het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement.

Tijdens zijn bezoek ontmoette de heer SÖDERMAN ook mevrouw BLOM-DE KOCK VAN LEEUVEN, ombudsman van Den Haag.

ZWEDEN

De heer SÖDERMAN hield een lezing over de rol van de Europese ombudsman op een studiebijeenkomst over Europees recht, die georganiseerd werd door de Nationale Handelskamer - Kommerskollegium - op 22 maart in Stockholm. Na een ontmoeting met de heer Claes EKLUNDH, eerste parlementair ombudsman van Zweden, gaf hij een persconferentie op het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Stockholm.

Dhr. SÖDERMAN, in december 1996 met de regionale president, dhr. Lendakari ARDANZA (midden), leden van de Baskische Raad van de Europese Beweging en dhr. José MARTINEZ ARAGON, hoofdadviseur juridische zaken van de Ombudsman (rechts).

VERENIGD KONINKRIJK

De heer SÖDERMAN reisde op 27 maart naar Londen en had er een ontmoeting met de heer John AVERY, plaatsvervangend ombudsman van het Verenigd Koninkrijk. Hij bracht ook een bezoek aan de vertegenwoordiging van de Europese Commissie en het voorlichtingsbureau van het Europees Parlement in Londen. Tijdens zijn bezoek was de heer SÖDERMAN te gast op televisie in de Selina Scott Show en gaf hij interviews aan Europe Today, BBC World Service Radio en The Law Society Gazette.

Voor andere conferenties en bezoeken aan het bureau van de Europese ombudsman, zie bijlage B, blz. 109, en voor toespraken van de ombudsman, zie bijlage C, blz. 113.

6.3 CONTACTEN MET DE MEDIA

Het voorlichtingsbeleid ten aanzien van de massamedia was erop gericht zowel potentiële klagers als het brede publiek over het nieuwe fenomeen van het ambt van Europese Ombudsman te informeren, met name over het feit dat de Europese burgers klachten kunnen indienen wegens wanbeheer bij de werkzaamheden van de communautaire instellingen en organen. Terzelfder tijd moest alles in het werk worden gesteld om geen valse hoop te wekken, daar dit alleen maar zou leiden tot een toename van het aantal klachten die buiten het mandaat van de ombudsman vallen. Het verstrekken van begrijpelijke en accurate informatie over de beslissingen van de ombudsman was dan ook een van de belangrijkste elementen van het voorlichtingsbeleid. Voorts werd een bondig artikel over de taken van de ombudsman voor publicatie ter beschikking gesteld aan een groot aantal vakbladen en andere gespecialiseerde tijdschriften met een lezerspubliek dat potentiële klagers kan omvatten.

Er werden geregeld persconferenties in de lidstaten gehouden, ondermeer tijdens de bezoeken van de heer SÖDERMAN en ook bij andere bijzondere gelegenheden, zoals de eerste ontmoeting tussen de Europese ombudsman en de Commissie verzoekschriften op 30 januari 1996 in Brussel, de presentatie van zijn eerste Jaarverslag aan het Parlement op 20 juni 1996 in Straatsburg en de studiebijeenkomst voor nationale ombudsmannen en daarmee vergelijkbare instellingen op 12 september 1996 in Straatsburg.

De heer SÖDERMAN werd door een groot aantal journalisten uit diverse lidstaten geïnterviewd. Hij ontmoette ook diverse groepen journalisten en maakte hen vertrouwd met zijn werk. Hij schreef ook bijdragen voor The European met betrekking tot zijn werk (zie bijlage D, artikelen en interviews, blz. 115).

BIJLAGE A: STATISTIEKEN OVER DE WERKZAAMHEDEN VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN IN 1996

A) IN 1996 BEHANDELDE DOSSIERS

1. TOTAAL AANTAL DOSSIERS VAN 1.1.96 TOT 31.12.96: **1041**

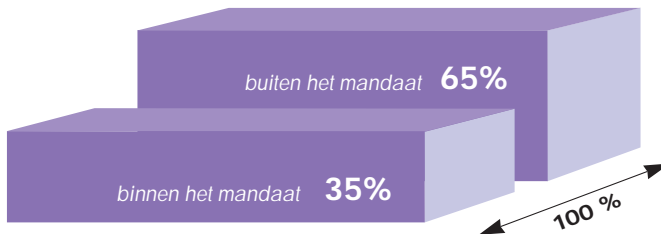
- Klachten die op 31.12.1995 niet afgesloten waren: **196**
- In 1996 ontvangen klachten: **842**
- Onderzoeken op eigen initiatief van de Europese Ombudsman: **3**

2. ONTVANKELIJKHEID (AFGESLOTEN ONDERZOEKEN) : **89%**

3. CLASSIFICATIE VAN DE KLACHTEN

a) Met betrekking tot het mandaat van de Europese Ombudsman

- binnen het mandaat: **323**
- buiten het mandaat: **598**

b) Redenen waarom een klacht buiten het mandaat valt ¹

- Geen toegelaten klacht: **5**
- Niet tegen een instelling of orgaan van de Gemeenschap gericht: **542**
- Gericht tegen het Hof van Justitie of het Gerecht van Eerste Aanleg bij de uitoefening van hun gerechtelijke taak: **3**
- Geen betrekking op wanbeheer: **57**

¹ Sommige klachten zijn om twee of meer redenen afgestoten

c) Overzicht van de klachten die binnen het mandaat vallen

Ontvankelijke klachten: 254

- Gestarte onderzoeken: **207** ¹
- Geen reden voor onderzoek: **47**
  - onderzocht door Commissie verzoekschriften: **11**
  - overige: **36**

Niet-ontvankelijke klachten: 69 ²

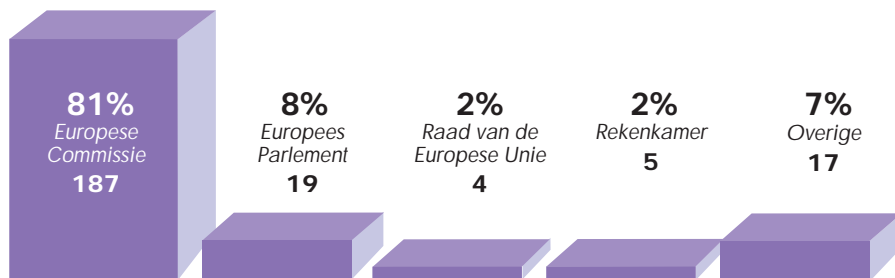
Niet ontvankelijk wegens:

- Indiener/onderwerp niet bekend: **30**
- Uiterste termijn overschreden: **12**
- Geen voorafgaande administratieve stappen: **16**
- Interne mogelijkheden niet uitgeput (ambtenaren): **4**
- Behandeld of geregeld door een rechtbank: **9**

B) GESTARTE ONDERZOEKEN: 210

(207 ontvankelijke klachten en 3 onderzoeken op eigen initiatief van de Europese ombudsman)

1. INSTELLINGEN EN ORGANEN WAARNAAR EEN ONDERZOEK IS INGESTELD ³

Overige: - Hof van Justitie: **2**

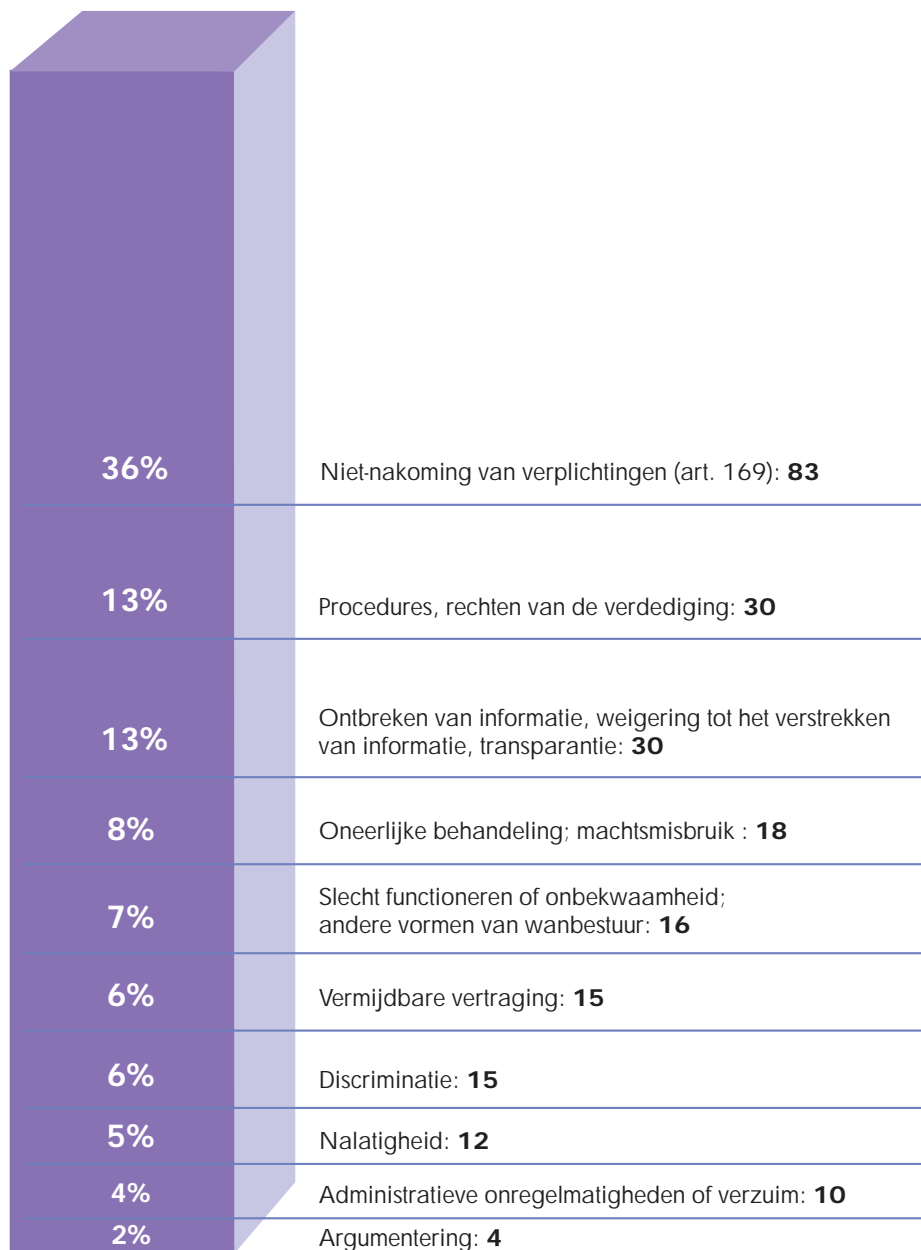
- Europees Milieuagentschap: **2**
- Economisch en Sociaal Comité: **2**
- Comité van de Regio's: **2**
- andere organen waarnaar op eigen initiatief een onderzoek is ingesteld in verband met de toegang van het publiek tot documenten: **9**

¹ Waarvan 39 over de Franse kernproeven op Mururoa en 27 over de rondweg rond Newbury (Verenigd Koninkrijk).

² Sommige klachten zijn om twee of meer van de volgende redenen afgesloten

³ Sommige dossiers hebben betrekking op 2 of meer instellingen of organen.

2. AARD VAN HET MOGELIJKE WANBESTUUR ¹

¹ In sommige dossiers gaat het over twee vormen van wanbestuur.

C) TOTAAL AANTAL BESLUITEN OM EEN DOSSIER VAN EEN KLACHT TE SLUITEN OF EEN ONDERZOEK AF TE SLUITEN: 816

1. BUITEN HET MANDAAT VALLENDE KLACHTEN: 598

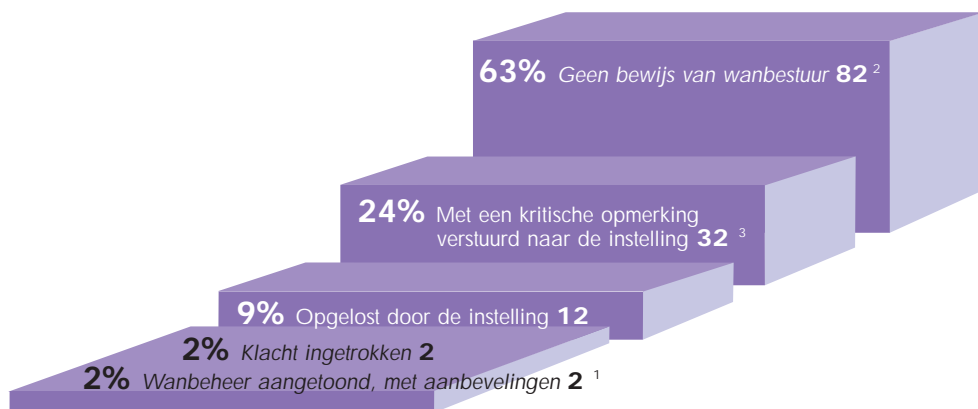
5 van deze klachten zijn doorverwezen naar het Europees Parlement en 243 klagers kregen het advies om zich tot een andere instantie te wenden:

- Nationale/regionale ombudsman of Commissie verzoekschriften: **130**
- Advies om een verzoekschrift bij het Europees Parlement in te dienen: **42**
- Europese Commissie: **43**
- Hof van Justitie: **1**
- Rekenkamer: **1**
- Dienst correspondentie met de burger van het Europees Parlement: **6**
- Andere: **20**

2. BINNEN HET MANDAAT VALLENDE, MAAR NIET-ONTVANKELIJKE KLACHTEN: 69

3. BINNEN HET MANDAAT VALLENDE EN ONTVANKELIJKE KLACHTEN, MAAR ZONDER GRONDEN VOOR EEN ONDERZOEK: 47

4. MET EEN GEMOTIVEERD BESLUIT AFGESLOTEN ONDERZOEK: 102¹ (Een onderzoek kan om een of meer van de volgende redenen zijn afgesloten)

¹ Waarvan 1 op eigen initiatief.

² 39 over de Franse kernproeven op Mururoa en 27 over de rondweg rond Newbury (Verenigd Koninkrijk).

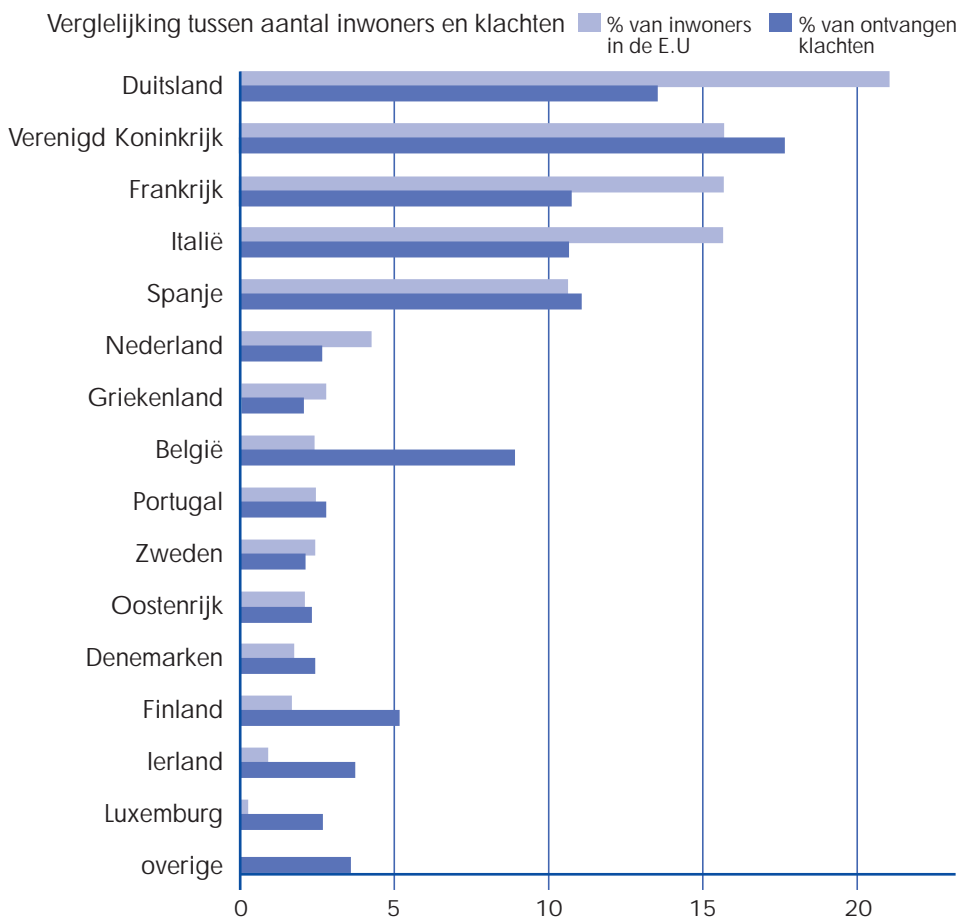
³ 27 over de rondweg rond Newbury (Verenigd Koninkrijk).

D) INFORMATIE OVER DE IN 1996 GEREGEREERDE KLACHTEN (842 KLACHTEN)

1. HERKOMST VAN DE KLACHTEN

- Rechtstreeks naar de Europese Ombudsman gezonden: **803**
  - door individuen: **717**
  - door bedrijven: **40**
  - door verenigingen: **46**
- Doorgezonden door een lid van het Europees Parlement: **29**
- Naar de Europese Ombudsman doorverwezen verzoekschriften: **10**

2. HERKOMST NAAR LAND

BIJLAGE B: CONFERENTIES EN BEZOEKEN

CONFERENTIES

De heer Jacob SÖDERMAN nam deel aan het eerste congres van de Iberoamerican Federation of Defenders of the People, Attorneys, Commissioners and Chairmen of Public Human Rights Commissions. Het congres werd van 15 tot 19 april in Queretaro (Mexico) georganiseerd door de Mexicaanse Commissie voor de rechten van de mens. Op de conferentie waren ook vertegenwoordigers van Argentinië, Bolivia, Brazilië, Chili, Colombia, Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua, Panama, Peru, Venezuela, Spanje en Portugal. De heer SÖDERMAN gaf een uiteenzetting over de rol van de Ombudsman in de Europese Unie.

De door de Raad van Europa georganiseerde vijfde ronde-tafelconferentie van ombudsmannen van Europa vond van 8 tot 10 mei 1996 plaats in Limassol op Cyprus.

De conferentie werd bijgewoond door meer dan 20 ombudsmannen van Europese landen en vertegenwoordigers van diverse instanties van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVBRM), namelijk het Europees Hof voor de rechten van de mens, de Europese Commissie voor de rechten van de mens, het Stuurcomité voor de rechten van de mens en de Commissie juridische zaken en mensenrechten van de Parlementaire Vergadering. Het bureau van de Europese Ombudsman werd vertegenwoordigd door de heer Kyriakos TSIRIMIAGOS, adviseur juridische zaken van de Ombudsman.

Op de conferentie werden drie onderwerpen besproken: 1. De taak van de Ombudsman en hoe deze door de organen van het EVBRM wordt gezien. 2. Beoordeling door ombudsmannen en organen van de EVBRM van handelingen of nalatigheden door overheden met nadelige gevolgen voor de burgers en de weerslag van hun werkzaamheden op het overheidsoptreden. 3. De Ombudsman en het optreden van andere organen van de Raad van Europa met betrekking tot de bescherming en bevordering van de rechten van de mens.

De ronde-tafelconferentie werd voorafgegaan door een informele ontmoeting tussen de ombudsmannen van Europa, die georganiseerd werd door de heer Nicos Chr. CHARALAMBOUS, ombudsman voor Cyprus.

De heer Jean-Guy GIRAUD, algemeen secretaris van de Europese Ombudsman, nam deel aan een conferentie met als titel: "Une nouvelle fonction européenne - la médiation", die op 30 en 31 mei in Parijs georganiseerd werd door de Franse Ombudsman, de heer Jacques PELLETIER.

Jacob SÖDERMAN woonde op 21 september 1996 in Ljubljana (Slovenië) de werkvergadering en de algemene vergadering van het European Ombudsman Institute bij. Het belangrijkste thema van de werkvergadering was een werkstuk van prof. Harald STOLZLECHNER met als titel "Flucht aus der Kontrolle" over de problemen om toezicht door de Ombudsman te verzoeken als delen van de overheidssector worden geprivatiseerd.

De conferentie werd op professionele wijze en met grote inzet georganiseerd door de heer Ivan BIJAK, nationaal commissaris voor de mensenrechten in Slovenië en zijn medewerkers.

De heer Ian HARDEN, hoofdadviseur van de Europese Ombudsman, hield een uiteenzetting over de werkzaamheden van de Europese Ombudsman op een studiebijeenkomst op 19 september 1996 in de École Nationale d'Administration in Straatsburg.

Ian HARDEN was aanwezig op het zeventiende tweejaarlijkse congres van de International Federation for European Law (FIDE) dat van 9 tot 12 oktober 1996 in Berlijn plaatsvond. Er waren deelnemers van diverse communautaire instellingen en organen onder wie de president van het Hof van Justitie, de heer Gil Carlos RODRIGUEZ IGLESIAS en andere rechters en advocaten-generaal van het Hof van Justitie en het Gerecht van Eerste Aanleg, alsook academici en juristen die in hun beroep te maken hebben met het Gemeenschapsrecht.

Het congres behandelde drie thema's: "Het nationaal grondwettelijk recht in het licht van de Europese integratie" (algemeen rapporteur: Prof. Michel FROMONT); "Energie en milieubescherming in een Europees perspectief (algemeen rapporteur: prof. Peter BADURA); en "Procedures en strafmaatregelen in het economisch bestuursrecht (algemeen rapporteur: prof. dr. Koen LENAERTS, rechter bij het Gerecht van Eerste Aanleg).

Jacob SÖDERMAN nam deel aan de VIde Internationale Conferentie van het International Ombudsman Institute (IOI) dat van 20 tot 24 oktober 1996 in Buenos Aires (Argentinië) werd gehouden met als thema "De ombudsman en de versterking van de rechten van de burger. De uitdaging van de 21ste eeuw".

De conferentie werd bijgewoond door leden van het IOI en waarnemers uit 86 lan-

den. Daaruit valt af te lezen dat de laatste jaren met name in Latijns-Amerika en Oost-Europa veel nieuwe ambten van ombudsman werden ingevoerd.

Op de conferentie hield Sir John ROBERTSON uit Nieuw-Zeeland een uiteenzetting over verschillende ambten van ombudsman en de toekomst van het ambt van ombudsman. Dr. Leo VALLADORES LANZA uit Honduras sprak over de uitdagingen waarmee de ombudsman in Latijns-Amerika wordt geconfronteerd. Sir Brian ELWOOD hield een toespraak over het onderling op elkaar afstemmen van de activiteiten van een algemene ombudsman en de activiteiten van gespecialiseerde ombudsmannen en de heer Jacques PELLETIER uit Frankrijk sprak over de rol van de ombudsman als bemiddelaar.

Jacob SÖDERMAN hield een toespraak over "het Gemeenschapsrecht en de rol van de Europese Ombudsman" voor hoge ambtenaren en rechters op een universitair instituut dat afhangt van het Ministerie van Defensie. Op een werklunch, aangeboden door het CORI, een instituut voor buitenlandse politiek, sprak hij over het begrip Europese Ombudsman in het licht van Mercosur.

BEZOEKEN AAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

De Turkse ambassadeur, de heer ACKZER, bezocht de Europese Ombudsman op 13 februari 1996..

Mevrouw Christa NICKELS, voorzitter van de Commissie verzoekschriften van de Duitse Bundestag, bezocht de Europese Ombudsman op 13 februari.

De Constitutionele Commissie van het Finse parlement bracht op 14 maart een bezoek aan de Europese Ombudsman. De heer SÖDERMAN sprak over zijn mandaat en zijn werk. De heer John E. TOMLINSON, lid van het Europees Parlement, voorzitter van de tijdelijke enquêtecommissie, en de heer Edward NEWMAN, lid van het Europees Parlement, voorzitter van de Commissie verzoekschriften, belichtten het mandaat en de werkzaamheden van de hun respectieve commissie.

De kanselier van Justitie van Finland, Jorma S. AALTO bracht in het gezelschap van mevrouw Eva-Brita BJÖRKLUND en de heer Olli SALORANTA, hoofdadviseurs juridische zaken van de kanselier, op 26 maart een bezoek aan de Europese Ombudsman om over de toekomstige samenwerking te discussiëren.

Een delegatie van de Commissie rechten van de mens van het Mexicaanse parlement kwam op 24 april naar Straatsburg. De heer SÖDERMAN liet de delegatie kennis maken met de werkzaamheden van de Europese Ombudsman.

De heer Anton CAÑELLAS, regionale ombudsman van Catalonië, leerde de werkzaamheden van de Ombudsman kennen tijdens zijn bezoek aan Straatsburg van 17 tot 19 september 1996. De heer CAÑELLAS ontmoette ook de heer José María GIL-ROBLES GIL-DELGADO, lid van het Europees Parlement, de heer Edward NEWMAN, voorzitter van de Commissie verzoekschriften, en de heer Saverio BAVIERA, secretaris van de Commissie verzoekschriften en de Catalaanse leden van het Europees Parlement.

De plaatsvervangend ombudsman van Slovenië, de heer Aleš BUTALA, bracht in het gezelschap van de heer Karel ERJAVEC, hoofd van het kabinet, op 10 oktober 1996 een bezoek aan het bureau van de Europese Ombudsman.

Leden van de Afdeling studies van het Zweedse parlement (Rijksdag) bezochten op 21 oktober 1996 het bureau van de Europese Ombudsman. De heer HARDEN lichtte het werk van de Europese Ombudsman toe.

BIJLAGE C: VOLLEDIGE LIJST VAN TOESPRAKEN VAN DE HEER SÖDERMAN

EUROPEES BURGERSCHAP EN DE RECHTEN VAN DE BURGER IN EUROPA

Universiteit van Padua

29.2.1996, Padua, Italië

DE EUROPESE OMBUDSMAN EN DE NATIONALE OMBUDSMANNEN

Conferentie *"Ontmoeting met de Europese ombudsman. De ombudsman in de regionale maatschappij en de Europese ombudsman van het Verdrag betreffende de Europese Unie van 1992"*

1.3.1996, Bologna, Italië

DE EUROPESE OMBUDSMAN EN HET BURGERSCHAP VAN DE UNIE

Internationale studiebijeenkomst *"De burgers en de Europese Unie in het perspectief van de herziening van het Verdrag van Maastricht"*

2.3.1996, Rome, Italië

DE EUROPESE OMBUDSMAN EN HET BURGERSCHAP VAN DE UNIE

Studiebijeenkomst over de rechten van de burgers, georganiseerd door de Ierse afdeling van de Europese Beweging

4.3.1996, Dublin, Ierland

DE ROL VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Studiebijeenkomst over Europees recht, georganiseerd door het Kammerskollegium

22.3.1996, Stockholm, Zweden

DE OMBUDSMAN ALS ONDERDEEL VAN HET BEGRIIP EUROPEES BURGERSCHAP

Eerste congres van de Latijns-Amerikaanse Federatie van ombudsmannen, advocaten en commissieleden en voorzitters van officiële mensenrechtencommissies

15-19.4.1996, Queretaro, Mexico

DE ROL VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN ALS HOEDER VAN DE RECHTEN VAN DE EUROPESE BURGERS

Indiening van het eerste Jaarverslag van de Europese ombudsman bij het Europees Parlement

20.6.1996, Straatsburg, Frankrijk

DE OMBUDSMAN EN HET EUROPEES BURGERSCHAP

Zesde Internationale Congres van het International Ombudsman Institute
"De ombudsman en het versterken van de rechten van de burgers - de uitdaging van de 21ste eeuw"

20-24.10.1996, Buenos Aires, Argentinië

DE EUROPESE OMBUDSMAN EN DE JURIDISCHE BESCHERMING VAN DE RECHTEN VAN DE BURGERS

Universiteit van Salamanca

1996, Salamanca, Spanje

OMBUDSMAN, DE AANPAK VAN WANBEHEER IN GRIEKENLAND EN EUROPA

Universiteit van Athene

11.11.1996, Athene, Griekenland

HET RECHT VAN DE BURGER OP INFORMATIE

Conferentie *"De informatiemaatschappij en informatie van overheidszijde in Europa"*

21-22.11.1996, Den Haag, Nederland

DE ROL VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN EN HET EUROPEES BURGERSCHAP

Baskische afdeling van de Europese Beweging

9.12.1996, Vitoria, Spanje

BIJLAGE D: ARTIKELEN EN INTERVIEWS

BIJDRAGEN VAN DE HEER SÖDERMAN VOOR "THE EUROPEAN":

The friendly face of public service Januari 1996

Ombudsman finds voter misgivings Februari 1996

Public rights in pursuit of truth Maart 1996

The road to rights is paved with laws Mei 1996

Making headlines is no substitute for action Juni 1996

Dinosaurs are jealously guarding their nests Augustus 1996

The Union needs a dose of glasnost Oktober 1996

ONTMOETINGEN MET JOURNALISTEN

Een groep van twaalf in Europese vraagstukken gespecialiseerde journalisten van het Centre Universitaire d'Enseignement du Journalisme, (CUEJ) in Straatsburg brachten op 21 februari een bezoek aan de Europese Ombudsman om zich over zijn rol en taak te informeren.

Een groep van zestien Zweedse journalisten brachten op 13 maart een bezoek aan de Europese Ombudsman om zich over zijn mandaat en werkzaamheden te informeren.

De heer SÖDERMAN hield een toespraak over zijn mandaat en de werkzaamheden van zijn bureau voor een groep van 30 journalisten op een diner van de Nationale Bond van Journalisten op 10 september 1996 in Brussel.

Een groep van dertien journalisten had een ontmoeting met de heer SÖDERMAN tijdens hun bezoek aan Straatsburg op 12 november, dat georganiseerd was door de Turku School of Economics and Business Administration.

Een groep van tien journalisten van de European Journalists Association had op 11 december 1996 een ontmoeting met de Europese Ombudsman om zich te informeren over zijn rol en taken.

Veertien journalisten, leden van de Nordisk Journalistcenter, ontmoetten de heer SÖDERMAN tijdens hun bezoek aan Straatsburg op 11 december 1996.

ARTIKELN EN INTERVIEWS IN DE MEDIA

Le Figaro: Un médiateur dans le jungle bureaucratique - Jacob Söderman, un Finlandais de 57 ans, aura la rude tâche de résoudre les différends opposant des particuliers à l'administration communautaire (2.1.1996)

Helsingin Sanomat (11.1.1996)

La Croix: La création d'un Médiateur européen (12.1.1996)

Agence France Presse (17.1.1996)

Aamulehti (22.1.1996)

Helsingin Sanomat: Satoja turhia valituksia EU:n oikeusasiamiehelle (31.1.1996)

Demari: Söderman ottanut vastaan liki 300 valitusta - EU-oikeusasiamiehen tehtäviä ei tunneta (31.1.1996)

Europe 7 jours: Médiateur européen: six mois d'arbitrage (12 February 1996)

Associated Press (13.2.1996)

Financial Times: Britons top complaints to EU-Ombudsman. Britons take troubles to EU ombudsman (23.2.1996)

Lakimiesuutiset: EU:n oikeusasiamies Jacob Söderman: Kanteluita on tullut paljon (February 1996)

Europees Parlement: Ombu(d)sje komt zo (February 1996)

Tribuna del Parlamento europeo: El Defensor del Pueblo europeo recibe 380 reclamaciones en cuatro meses (February 96)

La Repubblica, Bologna: Il difensore civico della comunità. Mr. Soderman ci difende dall'Europa (1.3.1996)

Irish Times: Greater co-operation urged between the European and Irish Ombudsmen. Office caters for all EU residents (5.3.1996)

Hungarian TV (11.3.1996)

Kangaroo Group Newsletter: The European Ombudsman - an important part of the Citizens' Europe. Le médiateur européen - un élément important pour l'Europe des citoyens (March 1996)

Keskisuomalainen: Söderman arvioi Euroopan Unionin avoimuuden lisääntyneen nopeasti (10.3.1996)

Dagens Industri (13.3.1996)

Here & There/EP News: Ombudsman defending EU citizens' rights (11-15.3.1996)

Dagens Nyheter: EU's klagomur i Finland (22.3.1996)

Svenska Dagbladet: Britterna klagar mest (22.3.1996)

France 3/Rédaction européenne: EUROPEOS: "Le citoyen face à l'Union européenne" (26.3.1996)

BBC/Europe (27.3.1996)

Selina Scott Show (27.3.1996)

Hufvudstadsbladet (29.3.1996)

Tribune pour l'Europe: L'Ombudsman nouveau est arrivé ! (March 1996)

Euro-op: Le droit de petition. le Médiateur européen (Hiver 1996)

Espresso: Despachantes portuguesas vencem na Europa (13.4.1996)

La Jornada: Se reunirán 30 ombudsman de América y Europa en Querétaro (14.4.1996)

Les Petites Affiches: Un nouvel instrument de démocratisation des institutions de l'Union: Le Médiateur européen (22.4.1996)

Spanish Radio 5: "Objectivo Europa" (29.4.1996)

The Cyprus Weekly: Europe's Ombudsman to discuss Cyprus. Top jurists in Limassol (3-9.5.1996)

ABC: "Todas las Administraciones del mundo necesitan alguien que las supervise" - Declaraciones a ABC del Defensor del Pueblo Europeo (4.5.1996)

El Mundo: El Defensor del Pueblo resolvió cuatro casos desde julio de 1995 (4.5.1996)

Pohjolan Sanomat: Kielten kautta pääsee kulttuuriin (19.5.1996)

ORF/Austrian TV (22.5.1996)

Dernières Nouvelles d'Alsace: Europe: le double jeu du médiateur (25.5.1996)

Luxemburger Wort: 80 Prozent der Beanstandungen gegen EU-Organe sind unzulässig - Noch keine Beschwerde eines Luxemburgers (30.5.1996)

Tageblatt: Europas Ombudsman in Luxemburg. Beschwerden gegen die EU (30.5.1996)

Letzeburger Journal: Europäischer Bürgerbeauftragter auf Arbeitsbesuch in Luxemburg: Hunderte von Missständen seit Amtsantritt des Ombudsmanns Beklagt - Zahlreiche Beschwerden über angeblichen Mangel an Transparenz (30.5.1996)

Le Republicain Lorrain: Le médiateur européen en visite à Luxembourg (30.5.1996)

El Ciervo, revista mensual de pensamiento y cultura: El papel del Defensor del Pueblo europeo (May 1996)

Europa van Morgen: Hoe kan bij de Europese Ombudsman een klacht worden ingediend ? (5.6.1996)

European Voice: EU's King Solomon warns to role of citizens' champion (6-12.6.1996)

Italia Oggi: Mediatore - Sotto la lente tutti gli abusi comunitari (14.6.1996)

Europaregionali: Mediatore europeo, garanzia di trasparenza (14.6.1996)

Iltaalehti: "Arvostelun kohteena oleminen kuuluu asiaan" - Jacob Söderman turhien valitusten postilaatikko (15.6.1996)

SWF (17.6.1996)

BBC (18.6.1996)

YLE/TV news (Finnish and Swedish sections) (18.6.1996)

BBC/Radio (19.6.1996)

SWF/TV (19.6.1996)

Europa Forum: Post für den Ombudsmann - Erster Tätigkeitsbericht des Europäischen Bürgerbeauftragten (17.-21.6.1996)

ABC: El Defensor defendido (21.6.1996)

Europa 24 Ore: Il mediatore presenta il bilancio e dà le istruzioni per le denunce (21.6.1996)

Berligrske Tidende: Ombudsmand må afvise de fleste klager (21.6.1996)

Europe: EP/Ombudsman (22.6.1996)

To BHMA Το νέο όργανο για τα παράπονά σας – Ο Διαμεσολαβητής σας περιμένει (23.6.1996)

Helsingin Sanomat: Söderman moittii EU:ta tulkkien valinnasta (25.6.1996)

Europe: EU/Citizens' Europe: First report by Ombudsman details complaints received and follow-up action and reports on the initiative on transparency concerned Parliament, the Court of Justice and the Court of Auditors (26.6.1996)

Europe: EU/Citizens' Europe: Parliament welcomes first report on activities of European Ombudsman and asks all institutions to cooperate with him - for a computer link with citizens (26.6.1996)

Demari: Jacob Södermanin mielestä ihmiset ansaitsevat hyvän hallinnon - Kantelun käsittely on kestävyysurheilua (26.6.1996)

INC - Hebdomadaire de l'Institut National de la Consommation: Médiation - Le médiateur européen (28.6.1996)

Deutsche Tagepost: Anwalt für die Bürger Europas - Der Bürgerbeauftragte des Strassburger Parlaments legt seinen Jahresbericht vor (29.6.1996)

Tribune pour l'Europe: Le Médiateur en place (June 1996)

"Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο", Η επίσημη έκθεση του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, Ιούνιος 1996.

Europa Oggi: Bilancio dell'attività del Mediatore (June 1996)

Europees Parlement: Klagen staat vrij (June 1996)

Tribuna del Parlamento europeo: El Defensor del Pueblo - en breve (June 1996)

Tribuna da Europa: Provedor de Justiça europeu recebe 537 queixas em seis meses (June 1996)

Which: New Euro Ombudsman (June 1996)

Nytt fra Europa: Ombudsmannen i arbejde (June 1996)

Europa information från industriförbundet: Hur klagas hos ombudsmannen (June 1996)

Gaceta Juridica de la CE: Cronica de legislation, I. Derecho Comunitario - ¿Cómo se presenta una reclamación al Defensor del Pueblo europeo? (June 1996)

Svenska Dagbladet: Offentligheten utreds i EU (3.7.1996)

Dagens politik: EU:s ombudsman efterlyser öppenhet (3.7.1996)

Hufvudstadsbladet: Söderman backar upp öppenhet (editorial) ; Söderman tar strid för öppenhet i EU (3.7.1996)

Helsingin Sanomat: Söderman patistaa avoimuutta unioniin (4.7.1996)

Demari: Söderman ajaa avoimuutta EU:hun (3.7.1996)

Turun Sanomat: Suomalaisille suitsutusta europarlamentissa - Euroopan ensimmäinen oikeusasiamies Jacob Söderman ajaa avoimuutta (3.7.1996)

Keskisuomalainen: Hallinnon julkisuutta lisättävä EU:ssa (editorial) (5.7.1996)

Helsingin Sanomat: Avoimuus avain EU:n hyväksyntään (editorial) (7.7.1996)

Commission en direct: Ombudsman's first report (11.-17.7.1996)

Helsingin Sanomat (15.7.1996)

Aachener Zeitung: EU sammelt Klagen. Simone Veil leitet Gruppe - Ombudsman (19.7.1996)

Kauppaletti: Jacob Söderman rakentaa toimivaa toimistoa - EU:n oikeusasiamiehellä pieni mutta tehokas henkilökunta. Oikeusasiamies Jacob Söderman ajaa avoimuutta EU:n hallintoon (30.7.1996)

European Voice: EU complaints procedure set to be reviewed (1-7.8.1996)

Ilta-Sanomat: EU-ehdokkaat: Jacob Söderman on paras - Ahtisaaren toiminta saa heikoimmat arvosanat (26.8.1996)

Broadcasters: TV series on EU (August 1996)

Sigma (10.9.1996)

Alsace: Les lenteurs de l'Europe - Les plaintes enregistrées par le Médiateur concernent surtout les délais administratifs (12.9.1996)

Dernières Nouvelles d'Alsace: Comment s'adresser au Médiateur européen? (13.7.1996)

Europe: Médiateur: Promouvoir la coopération entre les médiateurs nationaux et européen (14.9.1996)

Hufvudstadsbladet: Medborgarnas klagorätt i EU utreds (15.9.1996)

Radio Malte (16.9.1996)

YLE/Radio (16.9.1996)

The European: It's your right to complain (19.-25.9.1996)

Focus Magazine: Le Médiateur Européen (September 1996)

Mittelbadische Presse: Der EU-Bürgerbeauftragte sorgt sich um die Nöte der Europäer - Vom guten Willen der Länder abhängig (2.-3.10.1996)

Irish Times: Complaints to the Ombudsman - Statiscopie (14.10.1996)

Mons Berinage/Belgian regional TV (15.10.1996)

Europe: EU/Nuclear energy: European Ombudsman states Commission did not handle the question of French tests in Mururoa badly (21-22.10.1996)

"ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ" – Κακοδιοίκηση και πώς μπορεί να ελεγχθεί (5.11.1996)

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" – Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής (7.11.1996)

La Gaceta Regional: Visita - Jacob Soderman pronunció ayer una conferencia en la Universidad. España, tercera nación que más quejas remite al Defensor del Pueblo de la UE (8.11.1996)

El Adelanto: España, tercer país en reclamaciones - Söderman solicita una mayor transparencia de la administración europea (8.11.1996)

Tribula de Salamanca: España, tercer país que más se queja ante el Defensor del Pueblo de la UE - El ninés Jacob Soderman inauguró el VI Curso del Derecho Comunitario (8.11.1996)

Diario de Burgos: Soderman pide más transparencia a la administración de la UE (8.11.1996)

El País: El Defensor del Pueblo europeo sólo ha resuelto once recursos este año (9.11.1996)

"ΕΞΠΡΕΣ" – Ο "Ombudsman" Jacob SÖDERMAN στην ΑΘΗΝΑ – Προστασία από τις ... βλαβερές συνέπειες της κακοδιοίκησης(10.11.1996)

Expansión: Contra la euroburocracia (9.11.1996)

"ΑΥΡΙΑΝΗ" – Τέρμα οι αυθαιρεσίες σε βάρος του πολίτη (12.11.1996)

"ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΤΥΠΙΑ" – Οι Δημόσιες Υπηρεσίες περνάνε από εξετάσεις (12.11.1996)

"ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ" – Έλεγχος στη Δημόσια Διοίκηση (12.11.1996)

"ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ" – Με εξουσίες ο Συνήγορος του πολίτη (12.11.1996)

HAUS, Hallinnon kehittämiskeskusten asiakaslehti: Oikeusasiamies Jacob Söderman valvoo EU:n hallintoa (28.11.1996)

Panorama: How to complain to the european ombudsman (25.11. - 1.12.1996)

Strasbourg Magazine: Un médiateur européen à Strasbourg (November 1996)

Europ-News: The European Ombudsman - for the European citizens (leader), The European Ombudsman - Closeness to European citizen and transparency top priorities (3/1996)

Forum: Das Petitionsrecht - Der Bürgerbeauftragte (3/1996)

Rakennepoliitikka - Strukturpolitik: Miten kannella Euroopan oikeusasiamiehelle (3/1996)

Kulutajauutiset: Kuinka kannella Euroopan oikeusasiamiehelle ? - Hur man klagar till den europeiska ombudsmannen ? (3/1996)

Advokaatti: Euroopan oikeusasiamies purkaa kansalaisten paineita (3/1996)

Europa, Danish newspaper (4.12.1996)

El Mundo: Söderman visita Euskadi invitado por el Consejo del Movimiento Europeo - El defensor del pueblo europeo pide a la UE garantías de mayor "transparencia" - Reclama que facilite a los ciudadanos el acceso a la documentación (10.12.1996)

El Correo Español - El Pueblo Vasco: El protector europeo "del público" - El finlandés Jacob Söderman, Defensor del Pueblo Europeo, cree que los pequeños países "tienen tanta voz como los grandes" (10.12.1996)

DEIA: "Trabajo para mostrar la cara humana de Europa" - He elaborado un documento para recomendar a los organos comunitarios su permiso al acceso publico de documentos (10.12.1996)

BIJLAGE E: UITGAVEN

Overeenkomstig artikel 12 van het Statuut van de Europese Ombudsman staat de begroting van de Ombudsman in een bijlage bij afdeling 1 (Parlement) van de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

De begroting van de Europese Ombudsman voor 1996 was een overgangsbegroting. Het Europees Parlement voorzag met name in de meeste administratieve behoeften en financierde deze ook uit zijn eigen begroting. Titel 2 van de begroting van de Ombudsman van 1992 bestond uit een enkel, niet gespecificeerd krediet voor de lopende administratieve uitgaven.

Salarissen, toelagen en andere uitgaven voor personeel staan in titel 1 van de begroting. Titel 1 omvat ook de kosten van dienstreizen.

Vanaf begin 1996 beschikte de Ombudsman over een staf van 10 medewerkers. Door middel van een gewijzigde en aanvullende begroting kreeg hij nog drie extra posten, zodat er nu 13 posten op de personeelsformatie staan. Alle posten die in de begroting van de Ombudsman zijn opgenomen, zijn tijdelijke posten.

De oorspronkelijke kredieten voor 1996 bedroegen in totaal 1.200.000 ecu. In de loop van het jaar werden nog eens 331.000 ecu uitgetrokken door middel van een gewijzigde en aanvullende begroting en een overschrijving uit de begroting van het Europees Parlement. Het uiteindelijke budget voor 1996 bedroeg dus 1.531.000 ecu.

In de onderstaande tabel staan de betalingsverplichtingen die in 1996 werden aangegaan.

Hoofdstuk	Omschrijving	ECU
10	Leden van de Instelling	286 941,93
11	Personeel in actieve dienst	867 055,76
	Titel 1 Totaal	1 153 997,69
23	Lopende administratieve uitgaven	115 261,54
	Titel 2 Totaal	115 261,54
	Totaal	1 269 259,23

De begroting voor 1997 die in de loop van 1996 is opgesteld, zorgt voor meer transparantie omdat alle kosten in verband met de werkzaamheden van de Ombudsman eruit af te lezen vallen. De begroting voor 1997 voorziet in een personeelsformatie van 16 posten, drie meer in vergelijking met de herziene personeelsformatie voor 1996.

Het totaal budget voor 1997 bedraagt 2.581.819 ecu. Titel 1 (salarissen, toelagen en andere kosten voor personeel) bedraagt 1.815.819 ecu. Titel 2 (gebouwen, uitrusting en diverse operationele uitgaven) omvat 764.000 ecu.

BIJLAGE F: STAF VAN DE OMBUDSMAN

De Europese ombudsman temidden van zijn medewerkers in april 1997 in Straatsburg.

Eind 1996 bestond het secretariaat van de Europese Ombudsman uit het hoofd van het secretariaat, een hoofdadviseur juridische zaken, drie juridische adviseurs, een perswoordvoerder, drie assistenten en vier secretaresses.

In de loop van het jaar hebben zich enkele verschuivingen voorgedaan.

De heer Jean-Guy GIRAUD, algemeen secretaris, die de installatie van het bureau van de Europese Ombudsman in Straatsburg had voorbereid en had meegewerkt aan het opzetten van het bureau, keerde op 1 juni 1996 terug naar het Europees Parlement.

Vanaf die datum werd de heer Ian HARDEN, op dat moment hoofdadviseur juridische zaken, benoemd tot waarnemend hoofd van het secretariaat van de Europese Ombudsman.

Mevrouw Elena FIERRO werkte als juridisch adviseur bij het secretariaat van oktober 1995 tot 1 april 1995, de datum waarop de heer Ian HARDEN zijn functie als hoofdadviseur juridische zaken opnam.

Mevrouw Vicky KLOPPENBURG trad op 1 juni 1996 in functie als juridisch adviseur.

De heer Peter DYRBERG, hoofdadviseur juridische zaken sinds 1 januari 1996, keerde op 1 september 1996 terug naar de Juridische Dienst van het Europees Parlement.

De heer Kyriakos TSIRIMIAGOS, juridisch adviseur sinds 1 januari 1996, keerde op 16 september 1996 terug naar de Europese Commissie.

Mevrouw Benita BROMS begon haar werk als juridisch adviseur op 1 november 1996 en de heer Panayotis THANOU trad op dezelfde dag in dienst als assistent.

De heer José MARTINEZ ARAGON begon op 16 november 1996 te werken als hoofdadviseur juridische zaken.

Mevrouw Katja HEEDE werkte van 1 oktober 1996 tot 14 februari 1997 als tijdelijk juridisch adviseur.

EUROPESE OMBUDSMAN

Jacob SÖDERMAN

SECRETARIAAT VAN DE EUROPESE OMBUDSMAN

Ian HARDEN

Hoofd van het secretariaat
Tel. 00 33 3 88 17 2384

José MARTINEZ ARAGON

Hoofdadviseur Juridische Zaken
(sedert 16.11.96)
Tel. 00 33 3 88 17 2401

Benita BROMS

Juridisch Adviseur (sedert 1.11.96)
Tel. 0033 3 88 17 2423

Daniela TIRELLI

Assistent
Tel. 0033 3 88 17 2402

Panayotis THANOU

Assistent (sedert 1.11.96)
Tel. 0033 3 88 17 2403

Ursula GARDERET

Secrètaresse (sedert 1.2.97)
Steunpunt Brussel - EAS/103
Tel. 0032 2 284 2180

Murielle RICHARDSON

Secrètaresse
Tel. 0033 3 88 17 2388

Patrick SCHMITT

Bode (sedert 1.2.97)
Tel. 0033 3 88 17 7093

Peter DYRBERG

Hoofdadviseur Juridische Zaken
(sedert 17.2.97)
Steunpunt Brussel - EAS/104
Tel. 0032 2 284 2003
Fax 0032 2 284 4914

Vicky KLOPPENBURG

Juridisch Adviseur (sedert 1.6.96)
Tel. 00 33 3 88 17 2383

Ilta HELKAMA

Persvoorlichter
Tel. 0033 3 88 17 2398

Francesca MANCINI

Assistent
Tel. 0033 3 88 17 2385

Nathalie CHRISTMANN

Secrètaresse
van de Europese Ombudsman
Tel. 0033 3 88 17 2383

Anna RUSCITTI

Secrètaresse
Tel. 0033 3 88 17 2393

Isabelle FOUCAUD

Secrètaresse
Tel. 0033 3 88 17 2391

ADRES:

1, av. du Président Robert Schuman
B.P. 403
F - 67001 Strasbourg Cedex

TEL.:

0033 3 88 17 2313
0033 3 88 17 2383

FAX

0033 3 88 17 90 62

INTERNET:

<http://www.europarl.eu.int>

Prijs in Luxemburg (exclusief BTW): ECU 20

ISBN 92-823-1015-9

BUREAU VOOR OFFICIËLE PUBLIKATIES
DER EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

L-2985 Luxembourg

9 789282 310151 >